

Regeringens proposition

1982/83: 24

med förslag till följdlagstiftning till den nya försäkringsrörelselagen
m. m.;

beslutad den 10 juni 1982.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de lagförslag som har tagits upp
i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

ROLF WIRTÉN

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs bl. a. fram förslag till följdändringar med anledning
av regeringens förslag till ny försäkringsrörelselag (prop. 1981/82: 180).

Ändringarna avser lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsan-
stalt att driva försäkringsrörelse här i riket, lagen (1972: 262) om under-
stödsföreningar, kommunalskattelagen (1928: 370), lagen (1970: 596) om
förenklad aktiehantering och lagen (1967: 531) om tryggande av pensions-
utfästelse m. m.

I propositionen föreslås också en ändring i nya försäkringsrörelselagen
(7 kap. 9 §). Ändringen innebär en utökning av de tillgångar i vilka ett
belopp motsvarande försäkringstekniska skulder skall vara redovisat.

Den nya lagstiftningen föreslås träda i kraft den 1 januari 1983.

1 Förslag till

Lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982: 000)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982: 000)¹ skall ha nedan angivna lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

9 §

Ett belopp motsvarande försäkringstekniska skulder för livförsäkringar skall alltid redovisas i följande slag av värdehandlingar

1. obligationer eller andra skuldförbindelser som utfärdats eller garanterats av staten.

2. obligationer, som utfärdats av Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan, Skeppsfartens sekundärlånekassa, Nordiska investeringsbanken eller av ett kreditaktiebolag, eller andra av nu angivna kreditinstitut utfärdade skuldförbindelser, med undantag av sådana för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare (förlagsbevis).

3. obligationer, utfärdade eller garanterade av ett svenskt bankaktiebolag, en svensk sparbank eller en centralkassa för jordbrukskredit, eller av ett sådant bankinstitut eller av riksbanken utfärdade andra fordringsbevis, med undantag av förlagsbevis,

4. obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade av en svensk kommun.

5. av ett svenskt näringsföretag utfärdade obligationer som offentligen utbjudits av ett svenskt bankaktiebolag, Sveriges investeringsbank aktiebolag eller Nordiska investeringsbanken,

6. skuldförbindelser för vilka bolaget äger säkerhet genom panträtt i en jordbruks-, bostads-, kontors- eller affärsfastighet inom 70 procent av fastighetens uppskattade värde eller, om pantvärde har fastställts för fastigheten enligt gällande bestämmelser om lån av statsmedel till främjande av bostadsbyggandet, inom 75 procent av pantvärdet,

panträtt i tomträtt, till vilken hör en byggnad som är avsedd för bostads-, kontors- eller affärsändamål, inom 70 procent av det uppskattade värdet av byggnaden eller någon annan egendom som hör till tomträtten eller, om pantvärde har fastställts för egendom enligt nämnda bestämmelser, inom 75 procent av pantvärdet, allt med den ytterligare begränsning som försäkringsinspektionen föreskriver med hänsyn till tomträttsavtalets innehåll eller någon annan omständighet eller

panträtt i en fastighet, som helt eller delvis är inrättad för industriell verksamhet, eller i en tomträtt till vilken hör byggnad som helt eller delvis är inrättad för sådan verksamhet, inom 60 procent av det uppskattade värdet av egendomen, såvitt avser tomträtt med den ytterligare begränsning försäkringsinspektionen föreskriver med hänsyn till tomträttsavtalets innehåll eller någon annan omständighet,

varvid dock en förutsättning för att panträtt i fastigheten eller tomträtten skall godkännas – utom i fråga om sådant lån till en svensk kommun för vilket försäkringsinspektionen har medgett undantag – är att tillhörande

¹ Lydelse enligt prop. 1981/82: 180.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

byggnader skall vara brandförsäkrade i försäkringsbolag som avses i denna lag eller i utländskt försäkringsföretag med rätt att driva försäkringsrörelse här i landet,

7. inhemska eller utländska värdehandlingar, som till sin art och till den säkerhet de erbjuder kan anses jämförliga med några av de under 1–6 nämnda, varvid dock värdehandlingar, som enligt sin lydelse skall inlösas i främmande valuta, får användas för redovisning endast i den mån de motsvarar försäkringstekniska skulder för egen räkning för försäkringar i samma valuta

eller också i följande tillgångar av annan art

8. lån mot säkerhet i bolagets försäkringsbrev inom återköpsvärdet,

9. värdet av återförsäkringsgivarnas ansvarighet på grund av de livförsäkringar som har övertagits i form av återförsäkring, varvid dock värdet av utländskt försäkringsföretags ansvarighet inte får användas till redovisning av försäkringstekniska skulder i större omfattning än vad försäkringsinspektionen medger med hänsyn till försäkringstagarnas säkerhet.

9. värdet av återförsäkringsgivarnas ansvarighet på grund av de livförsäkringar som har övertagits i form av återförsäkring, *i den mån ansvarigheten överstiger värdet av reservdeposition som har ställts av återförsäkringsgivare hos det avgivande bolaget*, varvid dock värdet av utländskt försäkringsföretags ansvarighet inte får användas till redovisning av försäkringstekniska skulder i större omfattning än vad försäkringsinspektionen medger med hänsyn till försäkringstagarnas säkerhet.

Om ett försäkringsbolag har hållit kvar tillgångar som motsvarar en avgiven livåterförsäkring, får återförsäkringsgivaren använda sin fordran hos det avgivande bolaget för redovisning av försäkringstekniska skulder för den mottagna livåterförsäkringen.

Med det uppskattade värdet avses det värde som försäkringsbolaget bestämt på grundval av en särskild värdering.

Utan hinder av första stycket får ett belopp motsvarande högst 20 procent av de försäkringstekniska skulderna för egen räkning redovisas i andra värdehandlingar än som avses i första stycket 1–7, dock inte i aktier.

Med försäkringstekniska skulder för egen räkning förstås den del av dessa skulder som överstiger värdet av återförsäkringsgivarnas ansvarighet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket

dels att i 1, 3, 5, 9 a, 11, 15 a, 16–19, 21–23, 24 a, 27, 32, 35 och 36 §§. ordet "anstalt" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "företag" i motsvarande former,

dels att rubriken till lagen samt 2, 4, 6, 9, 10, 12–15, 20, 24–26, 28, 29 och 33 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas två nya paragrafer, 22 a § närmast efter rubriken "Om tillsyn å försäkringsrörelsen" och 25 a §, av nedan angiven lydelse.

Nuvarande lydelse

Lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket

Utländsk försäkringsanstalt må här i riket driva livförsäkringsrörelse, allenast om anstalten i sitt hemland med laga rätt driver sådan rörelse, samt annan försäkringsrörelse, allenast om anstalten i hemlandet med laga rätt driver rörelse avseende något slag av försäkring, annan än livförsäkring.

Ej må utländsk försäkringsanstalt här i riket med livförsäkringsrörelse förena försäkringsrörelse som avser annat än personförsäkring, med mindre särskilda skäl äro därtill.

De nedan i denna lag meddelade särskilda bestämmelserna angående livförsäkring äga motsvarande tillämpning i fråga om personförsäkring av annat slag. I fråga om sådan försäkring, meddelad för en tid av längst fem år eller mot premie som är beräknad och bestämd för längst fem år i sänder, må rörelsen dock drivas utan tillämpning av de särskilda bestämmelserna angående livförsäkring.

Föreslagen lydelse

Lagen (1950: 272) om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige

2 §¹

Utländskt försäkringsföretag får här i riket driva livförsäkringsrörelse, endast om företaget i sitt hemland med laga rätt driver sådan rörelse, samt annan försäkringsrörelse, endast om företaget i hemlandet med laga rätt driver rörelse avseende något slag av försäkring, annan än livförsäkring.

Utländskt försäkringsföretag här i riket får inte med direkt livförsäkringsrörelse förena försäkringsrörelse som avser annat än personförsäkring.

Bestämmelserna i denna lag om livförsäkring gäller också i fråga om personförsäkringar av annat slag. De behöver dock inte tillämpas för sådana personförsäkringar som har meddelats antingen för en tid av längst fem år eller mot en premie som är beräknad och bestämd för längst fem år i sänder.

¹ Senaste lydelse 1965: 168.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ersättning, som utges i form av livränta eller sjukränta, tillhör endera livförsäkring eller annan försäkring beroende på vilket av dessa slag av försäkringar som har meddelats. Har en sådan ränta inköpts i ett livförsäkringsbolag, skall den dock i detta bolag höra till livförsäkring.

För sådan livränta eller sjukränta som tillhör annan försäkring än livförsäkring gäller de särskilda bestämmelserna om livförsäkring i 6 § andra stycket, 7 § andra stycket, 9 § första stycket, 10–15 samt 17, 24 och 28 §§ i tillämpliga delar.

4 §

Generalagent skall vara bosatt här i riket, råda över sig och sin egendom samt, därest han är utländsk undersåte, hava på sätt särskilt är föreskrivet förvärvat rätt att inom riket idka handel eller annat näringsyrke.

Generalagenten skall vara bosatt här i riket. Han får inte vara omyndig eller i konkurs. Om han är utländsk medborgare gäller bestämmelserna i lagen (1968:555) om rätt för utlänning och utländskt företag att idka näring här i riket.

Generalagentur må även innehavas av svenskt aktiebolag eller ömsesidigt försäkringsbolag eller ock av svenskt handelsbolag, vars samtliga bolagsmän äga behörighet enligt vad i första stycket sägs. För fullgörande av de skyldigheter, som åligga generalagent, svare i förra fallet envar styrelseledamot och i det senare envar bolagsman, som ej är enbart kommanditdelägare.

6 §²

Ansökan om koncession göres hos regeringen. I ansökningen skall angivas den försäkringsgren, som rörelsen skall avse. Ansökningen skall inlämnas till försäkringsinspektionen och vara åtföljd av:

1. handlingar som styrka generalagentens behörighet enligt 4 §;
2. det för *anstalten* gällande reglementet;
3. bevis att *anstalten* i sitt hemland driver försäkringsrörelse efter vad i 2 § första stycket sägs jämte behörigen styrkt uppgift om den tid detta ägt rum samt om anmärkningar, som av myndigheterna i *anstaltens* hemland under de sista tre åren må hava framställts mot *an-*
2. det för *företaget* gällande reglementet;
3. bevis att *företaget* i sitt hemland driver försäkringsrörelse efter vad i 2 § första stycket sägs jämte behörigen styrkt uppgift om den tid detta ägt rum samt om anmärkningar, som av myndigheterna i *företagets* hemland under de sista tre åren må hava framställts mot *före-*

² Senaste lydelse 1977:690.

Nuvarande lydelse

staltens verksamhet, ävensom *anstaltens* förvaltnings- och revisionsberättelser för den tid *anstalten* varit i verksamhet, dock längst för de tio sista åren;

4. behörig fullmakt för generalagenten att *å anstaltens* vägnar här i riket driva försäkringsrörelsen och att i alla därav härflytande rättsförhållanden för *anstalten* mottaga stämning samt själv eller genom annan tala och svara;

5. bevis att *anstalten* för ändamål som i 16 § sägs samt på sätt och under villkor, som försäkringsinspektionen godkänner, i riksbanken nedsatt i värdehandlingar, som inspektionen godtagit, ett belopp av etthundratusen kronor för livförsäkring och ett belopp av tvåhundra tusen kronor för annan försäkring eller, om rörelsen skall avse endast försäkring för resor i utlandet, det lägre belopp som inspektionen bestämmer.

Därest rörelsen skall avse livförsäkring, skola enligt vad i 11 § sägs upprättas särskilda grunder för verksamheten. Å grunderna, som skola bifogas ansökningen om koncession, skall sökas regeringens stadfästelse.

Beslut enligt första stycket 5 om nedsättning av lägre belopp för försäkring för resor i utlandet må återkallas av försäkringsinspektionen, om skäl föreligga.

9 §³

Å ändring av stadfästa grunder skall ock sökas regeringens stadfästelse. I regeringens ställe äger försäkringsinspektionen besluta i sådant ärende, om det icke är av principiell betydelse eller eljest av synnerlig vikt. Ansökningen skall inlämnas till försäkringsinspektionen.

Ansökan om förlängning av koncession, som beviljats för bestämd tid, skall prövas av den myndighet som beviljat koncessionen. Ansökningen skall inlämnas till försäkringsinspektionen sist *sexton* månader före utgången av den löpande koncessionen.

Utses ny generalagent, skall *anstalten* hos försäkringsinspektionen söka dess godkännande av generalagenten.

Föreslagen lydelse

tagets verksamhet, ävensom *företagets* årsredovisningar och revisionsberättelser för den tid *företaget* varit i verksamhet, dock längst för de tio sista åren;

4. behörig fullmakt för generalagenten att *på företagets* vägnar här i riket driva försäkringsrörelsen och att i alla därav härflytande rättsförhållanden för *företaget* mottaga stämning samt själv eller genom annan tala och svara;

5. bevis att *företaget* för ändamål som i 16 § sägs samt på sätt och under villkor, som försäkringsinspektionen godkänner, i riksbanken nedsatt i värdehandlingar, som inspektionen godtagit, ett belopp av etthundratusen kronor för livförsäkring och ett belopp av tvåhundra tusen kronor för annan försäkring eller, om rörelsen skall avse endast försäkring för resor i utlandet, det lägre belopp som inspektionen bestämmer.

Ansökan om förlängning av koncession, som beviljats för bestämd tid, skall prövas av den myndighet som beviljat koncessionen. Ansökningen skall inlämnas till försäkringsinspektionen sist *sex* månader före utgången av den löpande koncessionen.

Utses ny generalagent, skall *företaget* hos försäkringsinspektionen söka dess godkännande av generalagenten.

³ Senaste lydelse 1977:690.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Har ändring av grunder stadfästs eller har förlängning av koncession beviljats eller ny generalagent blivit godkänd, skall försäkringsinspektionen låta införa kungörelse därom i Post- och Inrikes Tidningar.

10 §

Generalagenten åligger att för varje räkenskapsår enligt formulär, som fastställes av försäkringsinspektionen, upprätta redogörelse angående *anstaltens* verksamhet inom riket.

För livförsäkringsverksamhet skall i redogörelsen under beteckningen *försäkringsfond* såsom skuld upptagas det å räkenskapsårets sista dag beräknade värdet av *anstaltens* ansvarighet på grund av

- dels inträffade försäkringsfall (ersättningsreserv),*
- dels löpande försäkringar (premiereserv),*
- dels ock återbäring, som anstalten må hava tilldelat försäkringstagare.*

Generalagenten åligger att för varje räkenskapsår enligt formulär, som fastställes av försäkringsinspektionen, upprätta redogörelse angående *företagets* verksamhet inom riket.

För livförsäkringsverksamhet skall i redogörelsen under beteckningen *försäkringstekniska skulder* såsom skuld upptagas det å räkenskapsårets sista dag beräknade värdet av *företagets* ansvarighet på grund av

1. *löpande försäkringar (premiereserv),*
2. *försäkringseträffade försäkringsfall (ersättningsreserv),*
3. *utgifterna för reglering av inträffade försäkringsfall (skadebehandlingsreserv),*
4. *sådan tilldelad återbäring inom livförsäkringsrörelsen som inte har förfallit till betalning och*
5. *sådan tilldelad återbäring inom annan försäkringsrörelse än livförsäkringsrörelse som inte har förfallit till betalning.*

12 §

Med avseende på de i 11 § under 1–4 omförmälda grunderna skall vad i 264 §, 265 § 1 mom. samt 267–269 §§ *lagen om försäkringsrörelse* stadgas äga motsvarande tillämpning. Beträffande övergångsgrunder enligt 265 § 1 mom. *nämnda lag* gälle vad i 9 § här ovan är i fråga om ändring av grunder stadgat om stadfästelse och kungörande därav. Såsom villkor för stadfästelse å övergångsgrunder må föreskrivas, att *anstalten* skall på sätt i 15 § sägs sätta jämväl andra värdehandlingar, än där avses, i särskilt förvar.

Med avseende på de i 11 § under 1–4 omförmälda grunderna skall vad i 7 kap. 3 §, 4 § *första–fjärde styckena* samt 5–7 §§ *försäkringsrörelselagen (1982:000)* stadgas äga motsvarande tillämpning. Beträffande övergångsgrunder enligt 7 kap. 4 § *första–fjärde styckena nämnda lag* gälle vad i 9 § här ovan är i fråga om ändring av grunder stadgat om stadfästelse och kungörande därav. Såsom villkor för stadfästelse å övergångsgrunder må föreskrivas, att *företaget* skall på sätt i 15 § sägs sätta jämväl andra värdehandlingar, än där avses, i särskilt förvar.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §⁴

Försäkringsfonden med tillägg av det belopp, varmed en tjugondel av fonden må överstiga vad anstalten enligt 6 § nedsatt för livförsäkring, skall vid envar tidpunkt vara redovisad i värdehandlingar av beskaffenhet som angives i 274 § under 1–7 lagen om försäkringsrörelse, eller ock i följande tillgångar av annan art nämligen lån mot säkerhet i *anstaltens* försäkringsbrev inom återköpsvärdet eller, i den mån försäkringsinspektionen på framställning av *anstalten* så medger, värdet av återförsäkringsgivares ansvarighet på grund av livförsäkringar, som övertagits i återförsäkring.

Utan hinder av vad i första stycket är stadgat må ett belopp, motsvarande högst *en tiondel* av försäkringsfonden för egen räkning, redovisas i andra värdehandlingar än i första stycket avses, dock icke i aktier.

Med försäkringsfond för egen räkning förstås den del av fonden, som icke motsvarar värdet av återförsäkringsgivares ansvarighet.

Försäkringstekniska skulder med tillägg av det belopp, varmed en tjugondel av *dessa skulder* må överstiga vad anstalten enligt 6 § nedsatt för livförsäkring, skall vid envar tidpunkt vara redovisad i värdehandlingar av beskaffenhet som angives i 7 kap. 9 § första stycket 1–7 försäkringsrörelselagen (1982:000), eller ock i följande tillgångar av annan art nämligen lån mot säkerhet i *företagets* försäkringsbrev inom återköpsvärdet eller, i den mån försäkringsinspektionen på framställning av *företaget* så medger, värdet av återförsäkringsgivarnas ansvarighet på grund av livförsäkringar, som övertagits i återförsäkring.

För återförsäkringsgivares redovisning av mottagen återförsäkring gäller 7 kap. 9 § andra stycket försäkringsrörelselagen.

Utan hinder av vad i första stycket är stadgat må ett belopp, motsvarande högst *tjugo procent* av *de försäkringstekniska skulderna* för egen räkning, redovisas i andra värdehandlingar än i första stycket avses, dock icke i aktier.

Med *de försäkringstekniska skulderna* för egen räkning förstås den del av *de försäkringstekniska skulderna*, som icke motsvarar värdet av återförsäkringsgivarnas ansvarighet.

14 §

Värdehandling må vid redovisning enligt 13 § ej upptagas över sitt verkliga värde, bestämt på sätt i 93 § 1 mom. andra stycket lagen om försäkringsrörelse sägs.

Värdehandlingar får vid redovisning enligt 13 § ej upptagas till högre värde än som följer av bestämmelserna i bokföringslagen (1976:125) om värdering av omsättningstillgångar. De får dock tas upp till samma värde som beräknats närmast föregående räkenskapsår eller, om värdehandlingen anskaffats under räkenskapsåret,

⁴ Senaste lydelse 1966: 56.

Nuvarande lydelse

Under förutsättning att de värdehandlingar, i vilka försäkringsfonden jämte tillägg redovisas, beräknas kunna å tider, som med hänsyn till beskaffenheten av anstaltens förbindelser prövas tillfredsställande, förvandlas i penningar till belopp motsvarande det angivna värdet, må utan hinder av vad i första stycket är stadgat värdehandling, som jämväl under näst föregående räkenskapsår använts för sådan redovisning, kunna åsättas det då beräknade värdet och värdehandling, som anskaffats under löpande räkenskapsår, det värde som motsvarar kostnaderna för dess anskaffning.

Föreslagen lydelse

anskaffningsvärdet. Detta gäller endast om värdehandlingarna kan avyttras till ett värde, som motsvarar detta högre värde, vid tidpunkter som får anses tillfredsställande med hänsyn till de försäkringsutfästelser som värdehandlingarna säkerställer.

15 §

De värdehandlingar, i vilka försäkringsfonden jämte tillägg helt eller delvis redovisas, skola förvaras här i riket avskilda från *anstaltens* övriga tillgångar och under minst två lås med olika nycklar, av vilka en innehaves av ett av försäkringsinspektionen förordnat ombud. Försäkringsinspektionen må dock på framställning av *anstalten* medgiva att värdehandlingarna i stället, på sätt och under villkor som av inspektionen bestämmas, sättas i särskilt förvar i riksbanken eller annan bank. I de sålunda förvarade handlingarna njute försäkringstagarna panträtt såsom i handfången pant till säkerhet för fullgörandet av *anstaltens* på försäkringsavtalen grundade förbindelser.

De värdehandlingar, i vilka försäkringstekniska skulder jämte tillägg helt eller delvis redovisas, skola förvaras här i riket avskilda från *företagets* övriga tillgångar och under minst två lås med olika nycklar, av vilka en innehaves av ett av försäkringsinspektionen förordnat ombud. Försäkringsinspektionen må dock på framställning av *företaget* medgiva att värdehandlingarna i stället, på sätt och under villkor som av inspektionen bestämmas, sättas i särskilt förvar i riksbanken eller annan bank. I de sålunda förvarade handlingarna njute försäkringstagarna panträtt såsom i handfången pant till säkerhet för fullgörandet av *företagets* på försäkringsavtalen grundade förbindelser.

Det åligger generalagenten att tillse, att vid envar tidpunkt värdehandlingar till erforderligt belopp satts i sådant förvar, som i första stycket är sagt.

Nuvarande lydelse

I fråga om utbekommande eller utbyte av värdehandling, som satts i förvar, skola bestämmelserna i 276 § lagen om försäkringsrörelse äga motsvarande tillämpning, därvid vad i nämnda lagrum sägs om styrelse, verkställande direktör och behörig företrädare för bolag skall avse generalagent eller av *anstalt* jämlikt 27 § utsett ombud.

Det av försäkringsinspektionen förordnade ombudet har att, där generalagent eller ombud, som *anstalt* utsett jämlikt 27 §, ej fullgör vad honom enligt denna paragraf åligger, därom ofördröjligen göra anmälan hos inspektionen.

Föreslagen lydelse

I fråga om utbekommande eller utbyte av värdehandling, som satts i förvar, skola bestämmelserna i 7 kap. 11 och 12 §§ försäkringsrörelselagen (1982:000) äga motsvarande tillämpning, därvid vad i nämnda lagrum sägs om styrelse, verkställande direktör och behörig företrädare för bolag skall avse generalagent eller av *företag* jämlikt 27 § utsett ombud.

Det av försäkringsinspektionen förordnade ombudet har att, där generalagent eller ombud, som *företag* utsett jämlikt 27 §, ej fullgör vad honom enligt denna paragraf åligger, därom ofördröjligen göra anmälan hos inspektionen.

20 §⁵

Det åligger generalagenten att övervaka att anskaffning av ansökningar om försäkring hos anstalten sker på sätt som överensstämmer med god försäkringssed. Regeringen äger meddela närmare bestämmelser angående anskaffningsverksamheten och må därvid tillika förordna, att frågor rörande densamma skola, på sätt och i den omfattning som i nämnda bestämmelse angives, handläggas av en av regeringen utsedd nämnd.

Generalagenten skall övervaka att anskaffning av ansökningar om försäkring hos företaget sker på ett sätt som överensstämmer med god affärssed.

22 a §

Försäkringsinspektionen skall verka för en sund utveckling av den verksamhet som bedrivs av utländska försäkringsföretag här i riket.

24 §⁶

Generalagenten vare pliktig: att, där ändring vidtages i det för *anstalten* gällande reglementet, inom tre månader därefter till försäkringsinspektionen insända beslutet därom; att, därest av myndigheterna i *anstaltens* hemland framställts anmärkning mot *anstaltens* verksam-

Generalagenten vare pliktig: att, där ändring vidtages i det för *företaget* gällande reglementet, inom tre månader därefter till försäkringsinspektionen insända beslutet därom; att, därest av myndigheterna i *företagets* hemland framställts anmärkning mot *företagets* verksam-

⁵ Senaste lydelse 1977: 690.

⁶ Senaste lydelse 1980: 172.

Nuvarande lydelse

het, så fort ske kan skriftligen underrätta försäkringsinspektionen därom;

att, inom åtta månader efter utgången av varje räkenskapsår till försäkringsinspektionen insända den i 10 § avsedda redogörelsen angående *anstaltens* verksamhet inom riket;

att, beträffande livförsäkringsrörelse, till försäkringsinspektionen insända följande enligt inspektionens anvisningar upprättade och av aktuarien undertecknade handlingar nämligen dels inom åtta månader efter varje räkenskapsårs utgång redogörelse för beräkning av premiereserv och av återbäring, dels ock, i den mån så påfordras av inspektionen, statistiskekonomisk utredning angående verksamheten;

att, inom tre månader efter det *berättelse om revision av anstaltens räkenskaper och förvaltning* blivit å sammanträde med *anstaltens* delägare framlagd, till försäkringsinspektionen insända ett exemplar av denna berättelse även som ett exemplar av *anstaltens förvaltningsberättelse för den tid revisionen avsett*;

att även i andra fall än ovan sagts lämna försäkringsinspektionen de upplysningar, som av inspektionen begäras i fråga om *anstalten* och dess verksamhet inom riket, samt att när som helst för befattningshavare hos försäkringsinspektionen, som är behörig att företräda inspektionen, eller annan, som av inspektionen förordnats att företräda denna, hålla kassa och övriga tillgångar samt böcker, räkenskaper och andra handlingar tillgängliga för granskning.

Innefattar ändring i reglementet ändring av *anstaltens* firma, skall försäkringsinspektionen låta införa kungörelse om firmaändringen i Post- och Inrikes Tidningar.

Föreslagen lydelse

het, så fort ske kan skriftligen underrätta försäkringsinspektionen därom;

att, inom åtta månader efter utgången av varje räkenskapsår till försäkringsinspektionen insända den i 10 § avsedda redogörelsen angående *företagets* verksamhet inom riket;

att, beträffande livförsäkringsrörelse, till försäkringsinspektionen insända följande enligt inspektionens anvisningar upprättade och av aktuarien undertecknade handlingar nämligen dels inom åtta månader efter varje räkenskapsårs utgång redogörelse för beräkning av premiereserv och av återbäring, dels ock, i den mån så påfordras av inspektionen, statistiskekonomisk utredning angående verksamheten;

att, inom tre månader efter det *att årsredovisningen och revisionsberättelsen* blivit å sammanträde med *företagets* delägare framlagd, till försäkringsinspektionen insända ett exemplar av *dessa handlingar*;

att även i andra fall än ovan sagts lämna försäkringsinspektionen de upplysningar, som av inspektionen begäras i fråga om *företaget* och dess verksamhet inom riket, samt att när som helst för befattningshavare hos försäkringsinspektionen, som är behörig att företräda inspektionen, eller annan som av inspektionen förordnats att företräda denna, hålla kassa och övriga tillgångar samt böcker, räkenskaper och andra handlingar tillgängliga för granskning.

Innefattar ändring i reglementet ändring av *företagets* firma, skall försäkringsinspektionen låta införa kungörelse om firmaändringen i Post- och Inrikes Tidningar.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §⁷

Försäkringsinspektionen äge meddela de erinringar i fråga om utländsk försäkringsanstalts verksamhet här i riket, som inspektionen finner påkallade. Vid meddelande av föreskrift enligt denna lag må inspektionen förelägga vite.

Finner försäkringsinspektionen, att avvikelse skett från denna lag eller med stöd därav meddelade bestämmelser eller från grunderna, där sådana finnas,

att grunderna icke längre äro tillfredsställande med hänsyn till rörelsens omfattning och beskaffenhet,

att i riksbanken enligt 6 eller 15 a § nedsatt belopp minskats genom att värdehandlingarna avsevärt nedgått i värde eller av annan anledning,

att de tillgångar, i vilka försäkringsfonden jämte tillägg redovisas, icke äro tillfyllest, eller

att eljest allvarlig anmärkning mot verksamheten föreligger,

skall inspektionen förelägga anstalten att inom viss tid vidtaga de åtgärder, som prövas påkallade härav.

Har föreläggande icke inom den bestämda tiden efterkommit och har ej heller annorledes det anmärkta förhållandet undanröjts, skall försäkringsinspektionen göra anmälan därom hos regeringen, som efter anstaltens hörande må förklara koncessionen förverkad.

Beslut, varigenom koncessionen förklarats förverkad, skall av försäkringsinspektionen kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

Försäkringsinspektionen får meddela de erinringar i fråga om utländska försäkringsföretags verksamhet här i riket som inspektionen anser behövliga.

Försäkringsinspektionen skall förelägga företaget att inom viss tid vidta erforderliga åtgärder, om inspektionen finner att

1. avvikelse skett från denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag eller grunderna, om sådana finns,

2. grunderna inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av bolagets rörelse,

3. i riksbanken enligt 6 eller 15 a § nedsatt belopp minskats genom att värdehandlingarna avsevärt nedgått i värde eller av annan anledning,

4. de tillgångar, i vilka försäkringstekniska skulder redovisas, inte är tillräckliga eller

5. det i övrigt finns allvarliga anmärkningar mot försäkringsföretagets verksamhet.

Om ett föreläggande enligt andra stycket inte har följts inom den bestämda tiden och det anmärkta förhållandet inte heller på något annat sätt undanröjts, skall försäkringsinspektionen göra anmälan om detta till regeringen. Om regeringen finner så svåra missförhållanden föreligga, att försäkringsverksamheten bör upphöra, kan regeringen förklara koncessionen förverkad.

⁷ Senaste lydelse 1977: 690.

25 a §

Försäkringsinspektionen kan vid vite förelägga generalagenten att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar att sända in behöriga redovisningshandlingar och revisionsberättelser.

Försäkringsinspektionen kan förena ett annat föreläggande enligt denna lag än som avses i första stycket med vite.

Har inspektionen förelagt vite skall det utländska försäkringsföretaget genast skriftligen underrättas om detta.

Följs inte ett sådant vitesföreläggande som avses i första stycket kan försäkringsinspektionen döma ut vitet.

Försäkringsinspektionens beslut varigenom vite förelagts eller utdömts får överklagas hos kammarrätten genom besvär.

26 §⁸

Till bestridande av kostnaden för försäkringsinspektionens organisation och verksamhet skall utländsk försäkringsanstalt, som driver försäkringsrörelse här i riket, årligen erlägga bidrag enligt bestämmelser, som meddelas av regeringen. Detta bidrag skall bestämmas högst till en femtedels procent av anstaltens hela inkomst av avgifter för nästföregående räkenskapsår för försäkringar, som tillhöra anstaltens rörelse här i riket, dock må bidraget ej understiga tvåhundra kronor.

Ett utländskt försäkringsföretag som driver försäkringsrörelse här i riket skall årligen betala ett bidrag för att täcka kostnaderna för försäkringsinspektionens organisation och verksamhet enligt de närmare bestämmelser som meddelas av regeringen. Detta bidrag skall bestämmas högst till en femtedels procent av företagets hela inkomst av avgifter för nästföregående räkenskapsår för försäkringar, som tillhöra företagets rörelse här i riket. Bidraget får dock inte understiga fyra procent av det enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring bestämda basbeloppet som gällde vid utgången av nästföregående räkenskapsår, avrundat till närmast högre femtiotal kronor.

⁸ Senaste lydelse 1977: 690.

Nuvarande lydelse

Har koncession för utländsk försäkringsanstalt att här i riket driva livförsäkringsrörelse förklarats förverkad, skall för tillvaratagande av livförsäkringstagarnas rätt en särskild administration inträda. Med avseende på denna skall i tillämpliga delar gälla vad i 296–298 §§ lagen om försäkringsrörelse finnes stadgat ävensom vad 165 § samma lag innehåller angående förbud mot meddelande av nya försäkringar. Vid tillämpningen av nu nämnda lagrum skall iakttagas, att upphörandet av anstaltens rätt att driva livförsäkringsrörelse här i riket skall anses motsvara livförsäkringsbolags trädande i likvidation eller beslut om avträdande av dess egendom till konkurs samt att vad i 297 § 1 mom. fjärde stycket lagen om försäkringsrörelse sägs om registrering i stället skall avse kungörande i Post- och Inrikes Tidningar. I fall som här avses må överlåtelse av livförsäkringarna ske, förutom till svenskt försäkringsbolag, jämväl till utländsk anstalt, som erhållit koncession för livförsäkringsrörelse här i riket.

Där vid överlåtelse av försäkringarna eller eljest uppstått överskott, skall ur detta i första hand gäldas kostnaden för administrationen och oguldet sådant bidrag, som avses i 26 §, varefter återstoden skall överlämnas till den anstalt, vars försäkringar varit föremål för administration.

Har anstalt i annat fall än i första stycket avses upphört att driva livförsäkringsrörelse här i riket, vare anstalten ändock skyldig att på sätt i 13–15 §§ stadgas redovisa försäkringsfond för redan meddelade livförsäkringar jämte tillägg. Det åligger ombud, som utsetts av anstalten enligt 27 §, att fullgöra de skyldigheter jämlikt 10, 15 och 24 §§, som förut åvilat generalagenten.

Föreslagen lydelse

28 §⁸

Har koncession för utländskt försäkringsföretag att här i riket driva livförsäkringsrörelse förklarats förverkad, skall för tillvaratagande av livförsäkringstagarnas rätt en särskild administration inträda. Bestämmelserna i 14 kap. 25–28 §§ om särskild administration i försäkringsrörelselagen (1982:000) skall tillämpas. Vidare gäller bestämmelsen i 14 kap. 23 § samma lag om förbud att meddela nya försäkringar. Vid tillämpningen av nu nämnda lagrum skall iakttagas, att upphörandet av företagens rätt att driva livförsäkringsrörelse här i riket skall anses motsvara livförsäkringsbolags trädande i likvidation eller beslut om avträdande av dess egendom till konkurs samt att vad i 14 kap. 26 § fjärde stycket försäkringsrörelselagen sägs om registrering i stället skall avse kungörande i Post- och Inrikes Tidningar. I fall som här avses må överlåtelse av livförsäkringarna ske, förutom till svenskt försäkringsbolag, jämväl till utländskt företag, som erhållit koncession för livförsäkringsrörelse här i riket.

Där vid överlåtelse av försäkringarna eller eljest uppstått överskott, skall ur detta i första hand gäldas kostnaden för administrationen och oguldet sådant bidrag, som avses i 26 §, varefter återstoden skall överlämnas till det företag, vars försäkringar varit föremål för administration.

Har företag i annat fall än i första stycket avses upphört att driva livförsäkringsrörelse här i riket, vare företaget ändock skyldigt att på sätt i 13–15 §§ stadgas redovisa försäkringstekniska skulder för redan meddelade livförsäkringar jämte tillägg. Det åligger ombud, som utsetts av företaget enligt 27 §, att fullgöra de skyldigheter jämlikt 10, 15 och 24 §§, som förut åvilat gene-

Nuvarande lydelse

Fullgöres ej redovisningen av *försäkringsfonden* jämte tillägg eller finnes eljest anledning antaga att livförsäkringstagarnas rätt på grund av försäkringsavtalen äventyras, ankomme på försäkringsinspektionen att besluta att administration på sätt i första stycket sägs skall inträda; dock må ej på den grund att de till redovisning avsatta tillgångarna finnas otillräckliga administration föreskrivas, förrän försäkringsinspektionen förelagt *anstalten* att fylla bristen och denna icke täckts inom fyra veckor efter det sådant föreläggande skett. Inträder i fall som nu sagts administration, skall vad i första stycket sägs om upphörandet av *anstaltens* rätt att driva livförsäkringsrörelse här i riket i stället avse meddelandet av beslut om administration.

Föreslagen lydelse

Fullgöres ej redovisningen av *försäkringstekniska skulder* jämte tillägg eller finnes eljest anledning antaga att livförsäkringstagarnas rätt på grund av försäkringsavtalen äventyras, ankomme på försäkringsinspektionen att besluta att administration på sätt i första stycket sägs skall inträda; dock må ej på den grund att de till redovisning avsatta tillgångarna finnas otillräckliga administration föreskrivas, förrän försäkringsinspektionen förelagt *företaget* att fylla bristen och denna icke täckts inom fyra veckor efter det sådant föreläggande skett. Inträder i fall som nu sagts administration, skall vad i första stycket sägs om upphörandet av *företagets* rätt att driva livförsäkringsrörelse här i riket i stället avse meddelandet av beslut om administration.

29 §⁹

Utländsk försäkringsanstalt må med försäkringsinspektionens tillstånd överlåta hela sitt till verksamheten här i riket hörande försäkringsbestånd eller del därav till svenskt försäkringsbolag eller *utländsk försäkringsanstalt*, som erhållit koncession för det slag av försäkringsrörelse varom fråga är.

Ansökan om tillstånd skall göras av såväl överlåtare som övertagare. Vid ansökningen skall fogas det avtal, som träffats angående överlåtelsen. Med avseende på ansökningen skall vidare vad i 295 § 3 mom. andra och tredje styckena lagen om försäkringsrörelse stadgas äga motsvarande tillämpning.

Bifalles ansökningen, skall överlåtaren anses fritagen från sina förpliktelser på grund av det överlåtna försäkringsbeståndet, vilka förpliktelser i stället skola åvila övertagaren. Angående underrättelse om verkställd överlåtelse skall bestäm-

Utländskt försäkringsföretag må med försäkringsinspektionens tillstånd överlåta hela sitt till verksamheten här i riket hörande försäkringsbestånd eller del därav till svenskt försäkringsbolag eller *utländskt försäkringsföretag*, som erhållit koncession för det slag av försäkringsrörelse varom fråga är.

Ansökan om tillstånd skall göras av såväl överlåtare som övertagare. Vid ansökningen skall fogas det avtal, som träffats angående överlåtelsen. Med avseende på ansökningen skall vidare vad i 15 kap. 3 § andra stycket och 4 § andra stycket försäkringsrörelselagen (1982:000) stadgas äga motsvarande tillämpning.

Bifalles ansökningen, skall överlåtaren anses fritagen från sina förpliktelser på grund av det överlåtna försäkringsbeståndet, vilka förpliktelser i stället skola åvila övertagaren. Angående underrättelse om verkställd överlåtelse skall bestäm-

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

melsen i 295 § 4 mom. ovannämnda lag äga motsvarande tillämpning.

melsen i 15 kap. 6 § ovannämnda lag äga motsvarande tillämpning.

33 §⁹

Talan mot försäkringsinspektionens beslut enligt denna lag föres hos regeringen genom besvär.

Försäkringsinspektionens beslut enligt denna lag överklagas hos regeringen genom besvär. Inspektionens beslut får verkställas utan hinder av anförda besvär, om inte regeringen förordnar något annat.

Om besvär över beslut i vissa fall finns bestämmelser i 25 a § femte stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983.

⁹ Senaste lydelse 1977: 690.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1972: 262) om understödsföreningar

Härigenom föreskrivs att 24, 26, 73, 74 och 76 §§ lagen (1972: 262) om understödsföreningar skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 §¹

Vid varje tidpunkt skall ett belopp, som täcker summan av dels försäkringsfonder, dels understödsföreningens övriga skulder, annan fond än försäkringsfond ej medräknad, vara redovisat i följande slag av tillgångar, nämligen

1. obligationer eller andra skuldförbindelser som utfärdats eller garanterats av staten,

2. obligationer som utfärdats av Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan, Svenska skeppshypotekskassan, Skeppsfartens sekundärlånekassa, Nordiska investeringsbanken eller av kreditaktiebolag, eller andra skuldförbindelser som utfärdats av sådan kreditinrättning, dock ej sådana för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar, som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare (förlagsbevis),

3. obligationer som utfärdats eller garanterats av bankaktiebolag, sparbank eller centralkassa för jordbrukskredit eller andra fordringsbevis som utfärdats av sådant bankinstitut eller riksbanken, dock ej förlagsbevis,

4. obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade av kommun,

5. obligationer som utfärdats av svenskt näringsföretag och som offentligen utbudits av bankaktiebolag, sparbank, kreditkassa inom jordbrukskasserörelsen, Sveriges investeringsbank aktiebolag eller Nordiska investeringsbanken,

6. skuldförbindelser, för vilka föreningen har säkerhet i form av panträtt på grundval av

inteckning i jordbruks-, bostads-, kontors- eller affärsfastighet inom fyra femtedelar eller i annan fastighet inom två tredjedelar av senast fastställda taxeringsvärde, eller

inteckning i tomträtt, till vilken hör byggnad som är avsedd för bostads-, kontors- eller affärsändamål, inom fyra femtedelar eller i annan tomträtt inom två tredjedelar av senast fastställda taxeringsvärde, med den ytterligare begränsning som försäkringsinspektionen kan komma att föreskriva med hänsyn till tomträttsavtalets innehåll eller annan omständighet,

6. skuldförbindelser, för vilka föreningen har säkerhet i form av panträtt på grundval av

inteckning i jordbruks-, bostads-, kontors- eller affärsfastighet inom fyra femtedelar eller i annan fastighet inom två tredjedelar av senast fastställda taxeringsvärde, eller

inteckning i tomträtt, till vilken hör byggnad som är avsedd för bostads-, kontors- eller affärsändamål, inom fyra femtedelar eller i annan tomträtt inom två tredjedelar av senast fastställda taxeringsvärde, med den ytterligare begränsning som försäkringsinspektionen kan komma att föreskriva med hänsyn till tomträttsavtalets innehåll eller annan omständighet,

¹ Senaste lydelse 1979: 1054.

2 Riksdagen 1982/83. I saml. Nr 24

Nuvarande lydelse

dock att, utom i fråga om sådant lån till kommun för vilket inspektionen medgett undantag, byggnad skall, för att säkerheten skall få godtas, vara brandförsäkrad i *svensk försäkringsanstalt* eller i *utländsk försäkringsanstalt* som har rätt att driva försäkringsrörelse här i riket,

7. andra svenska eller utländska värdehandlingar utom sådana som skall infrias i främmande valuta, om de till art och säkerhet kan anses jämförliga med värdehandlingar som avses i någon av punkterna 1–6,

8. lån mot säkerhet i föreningens försäkringsbrev inom återköpsvärdet,

9. föreningen tillhörig fastighet eller tomträtt intill de gränser och med de brandförsäkringsvillkor som enligt 6 gäller beträffande in-teckning, eller

10. värdet av svenskt försäkringsbolags ansvarighet på grund av försäkringar, som övertagits i återförsäkring.

Förening, som enligt sina stadgar huvudsakligen är avsedd för anställda i visst eller vissa företag, får även fullgöra i första stycket föreskriven redovisning i sådana av ett eller flera av företagen utfärdade skuldförbindelser, för vilka föreningen äger säkerhet i värdehandlingar som avses i samma stycke 1–5 och 7.

Vid tillämpning av första stycket 6 ersätts, om försäkringsinspektionen har medgett det

fyra femtedelar av taxeringsvärdet med sjuttio procent av det uppskattade värdet av fastigheten respektive av byggnad eller annan egendom som hör till tomträtten eller, om pantvärde fastställts för egendomen enligt gällande bestämmelser om lån av statsmedel till främjande av bostadsbyg-gandet, med sjuttiofem procent av pantvärdet, samt

två tredjedelar av taxeringsvärdet med sextio procent av egendomens uppskattade värde.

Med uppskattat värde avses det värde som understödföreningen har bestämt på grundval av särskild värdering. Har medgivande enligt tredje stycket lämnats får belopp som dittills har redovisats enligt första stycket 6 dock redovisas på samma sätt även i fortsättningen.

Utän hinder av första och andra styckena får ett belopp, som svarar mot högst en femtedel av förenings försäkringsfonder, redovisas i andra värde-handlingar än som förut sagts, dock ej i aktier eller andelar i aktiefond, och i tillgångar som nämns i första stycket 9 utöver där angiven gräns.

26 §

Understödsförening får *ej* lämna kredit till

1. styrelseledamot, styrelse-suppleant, revisor, revisorssuppleant, innehavare av *annan befattning* i föreningen eller person som verkställer försäkringsteknisk utredning åt föreningen,

Föreslagen lydelse

dock att, utom i fråga om sådant lån till kommun för vilket inspektionen medgett undantag, byggnad skall, för att säkerheten skall få godtas, vara brandförsäkrad i *svenskt försäkringsbolag* eller i *utländskt försäkringsföretag* som har rätt att driva försäkringsrörelse här i riket,

7. andra svenska eller utländska värdehandlingar utom sådana som skall infrias i främmande valuta, om de till art och säkerhet kan anses jämförliga med värdehandlingar som avses i någon av punkterna 1–6,

8. lån mot säkerhet i föreningens försäkringsbrev inom återköpsvärdet,

9. föreningen tillhörig fastighet eller tomträtt intill de gränser och med de brandförsäkringsvillkor som enligt 6 gäller beträffande in-teckning, eller

10. värdet av svenskt försäkringsbolags ansvarighet på grund av försäkringar, som övertagits i återförsäkring.

Förening, som enligt sina stadgar huvudsakligen är avsedd för anställda i visst eller vissa företag, får även fullgöra i första stycket föreskriven redovisning i sådana av ett eller flera av företagen utfärdade skuldförbindelser, för vilka föreningen äger säkerhet i värdehandlingar som avses i samma stycke 1–5 och 7.

Vid tillämpning av första stycket 6 ersätts, om försäkringsinspektionen har medgett det

fyra femtedelar av taxeringsvärdet med sjuttio procent av det uppskattade värdet av fastigheten respektive av byggnad eller annan egendom som hör till tomträtten eller, om pantvärde fastställts för egendomen enligt gällande bestämmelser om lån av statsmedel till främjande av bostadsbyg-gandet, med sjuttiofem procent av pantvärdet, samt

två tredjedelar av taxeringsvärdet med sextio procent av egendomens uppskattade värde.

Med uppskattat värde avses det värde som understödföreningen har bestämt på grundval av särskild värdering. Har medgivande enligt tredje stycket lämnats får belopp som dittills har redovisats enligt första stycket 6 dock redovisas på samma sätt även i fortsättningen.

Utän hinder av första och andra styckena får ett belopp, som svarar mot högst en femtedel av förenings försäkringsfonder, redovisas i andra värde-handlingar än som förut sagts, dock ej i aktier eller andelar i aktiefond, och i tillgångar som nämns i första stycket 9 utöver där angiven gräns.

Understödsförening får *inte* lämna kredit till

1. styrelseledamot, styrelsesuppleant, revisor, revisorssuppleant, innehavare av *befattning i ledande ställning* i föreningen eller person som verkställer försäkringsteknisk utredning åt föreningen,

Nuvarande lydelse

2. make till person som avses under 1,

3. bolag, förening eller annan sammanslutning, vari person som avses under 1 eller 2 i egenskap av delägare eller medlem har ett väsentligt ekonomiskt intresse.

Förening får ej heller lämna kredit mot säkerhet av borgen av någon som avses i första stycket.

Vad i första stycket sägs utgör ej hinder för förening att i enlighet med vad därom föreskrives i stadgarna lämna kredit mot säkerhet av försäkringsbrev som utfärdats av föreningen.

Understödsförening skall till bestridande av kostnaden för försäkringsinspektionens tillsynsverksamhet årligen erlägga bidrag enligt bestämmelser som meddelas av regeringen. Bidraget skall bestämmas till ett belopp som, räknat på intäkterna under nästföregående räkenskapsår, svarar mot högst två promille av föreningens hela inkomst av avgifter och en promille av föreningens nettokapitalavkastning. Bidraget får dock ej understiga tvåhundra kronor.

Föreslagen lydelse

2. den som är gift med eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till personer som avses under 1, eller är besvägrad med en sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon.

Vid tillämpningen av denna paragraf likställs äktenskapsliknande samlevnad med äktenskap, om de sammanlevande tidigare har varit gifta med varandra eller har eller har haft barn gemensamt.

Bestämmelserna i första stycket utgör inte något hinder för en understödsförening att i enlighet med stadgarna lämna kredit mot säkerhet av försäkringsbrev som har utfärdats av föreningen.

Försäkringsinspektionen kan medge undantag från bestämmelserna i första stycket—tredje styckena, om det finns synnerliga skäl till detta.

73 §²

Varje understödsförening skall årligen betala bidrag för att täcka kostnaderna för försäkringsinspektionens organisation och verksamhet enligt de närmare bestämmelser som meddelas av regeringen. Bidraget skall bestämmas till ett belopp som, räknat på intäkterna under nästföregående räkenskapsår, svarar mot högst två promille av föreningens hela inkomst av avgifter och en promille av föreningens nettokapitalavkastning. Bidraget får dock inte understiga två procent av det enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring

² Senaste lydelse 1976: 149.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

bestämda hasbeloppet som gällde vid utgången av nästföregående räkenskapsår, avrundat till närmast högre femtiotal kronor.

74 §

Försäkringsinspektionen kan förelägga vite vid meddelande av föreskrift enligt denna lag.

Försäkringsinspektionen kan vid vite förelägga styrelsen att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar att

1. till försäkringsinspektionen sända in behöriga redovisningshandlingar, revisionsberättelser eller andra handlingar enligt 67 § 2 eller försäkringsteknisk utredning enligt 21 § första stycket,

2. hos inspektionen göra behöriga anmälningar för registrering.

Förelägganden enligt första stycket 2 får inte meddelas, om underlåtenhet att göra anmälan medför att föreningsstämmans eller styrelsens beslut förfaller eller föreningen blir skyldig att träda i likvidation.

Försäkringsinspektionen kan förena annat föreläggande enligt denna lag än som avses i första stycket med vite.

Har försäkringsinspektionen förelagt vite skall den mot vilken föreläggandet riktas genast skriftligen underrättas om detta.

Följs inte ett sådant vitesföreläggande som avses i första stycket kan försäkringsinspektionen döma ut vitet.

76 §

Bestämmelserna i 106–109 §§ lagen (1951: 308) om ekonomiska föreningar äger motsvarande tillämpning på understödsförening.

Bestämmelserna i 106–109 §§ lagen (1951: 308) om ekonomiska föreningar äger motsvarande tillämpning på understödsförening. Dessa bestämmelser gäller även för den person som verkställer försäkringsteknisk utredning åt föreningen.

4 Förslag till

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)

Härigenom föreskrivs att 30 § 2, 3 och 5 mom. samt punkterna 1 och 2 av anvisningarna till 30 § kommunalskattelagen (1928: 370) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 §

2 mom.¹ Såsom nettointäkt av försäkringsrörelse, som drivits av inländsk livförsäkringsanstalt, anses nettointäkten av anstaltens kapital- och fastighetsförvaltning med undantag för den del av intäkten som belöper på pensionförsäkringar, vilka anstalten meddelat direkt eller meddelat i återförsäkring åt annan inländsk försäkringsanstalt.

Om värdet av tillgångarna i försäkringsrörelse, som drivits av inländsk livförsäkringsanstalt, vid beskattningsårets utgång understiger summan av dels *försäkringsfonden ökad* med en tjugondel av *fonden*, dels beloppet av de skulder som icke grundar sig på meddelade försäkringar, får ett belopp motsvarande fem gånger skillnaden avdragas från nettointäkten.

3 mom.¹ Såsom nettointäkt av försäkringsrörelse, som drivits av inländsk skadeförsäkringsanstalt, anses överskottet av försäkringsrörelsen. Vid överskottets beräkning får avdrag från bruttointäkten göras för *avsättning till försäkringsfond* för egen räkning och i den utsträckning, som närmare angives i anvisningarna, till *andra fonder*.

4 mom.¹ Med livförsäkringsanstalt förstås i denna lag anstalt vars försäkringsrörelse uteslutande eller så gott som uteslutande avser personförsäkring (livförsäkring, sjuk- och olycksfallsförsäkring, avgångsbidragsförsäkring samt arbetslöshetsförsäkring). Med skadeförsäkringsanstalt förstås annan försäkringsanstalt än livförsäkringsanstalt. Utländsk försäkringsanstalt, som drivit försäkringsrörelse här i riket, bedöms med hänsyn endast till den rörelse som anstalten drivit här.

Understödsförening, vilken enligt sina stadgar får meddela annan kapitalförsäkring än sådan som omfattar kapitalunderstöd på högst 1 000 kronor för medlem, anses i denna lag som livförsäkringsanstalt i fråga om verksamhet som är hänförlig till livförsäkring.

Om värdet av tillgångarna i försäkringsrörelse, som drivits av inländsk livförsäkringsanstalt, vid beskattningsårets utgång understiger summan av dels *försäkringstekniska skulder ökade* med en tjugondel *därav*, dels beloppet av de skulder som icke grundar sig på meddelade försäkringar, får ett belopp motsvarande fem gånger skillnaden avdragas från nettointäkten.

3 mom. Såsom nettointäkt av försäkringsrörelse, som drivits av inländsk skadeförsäkringsanstalt, anses överskottet av försäkringsrörelsen. Vid överskottets beräkning får avdrag från bruttointäkten göras för *ökning av posten försäkringstekniska skulder* för egen räkning och i den utsträckning, som närmare angives i anvisningarna, för *avsättning till vissa fonder*.

¹ Senaste lydelse 1969: 749.

Nuvarande lydelse

5 mom.² Bestämmelserna i 2 mom. äga motsvarande tillämpning på försäkringsrörelse som utländsk livförsäkringsanstalt drivit här i riket. Beträffande försäkringsrörelse, som här drivits av utländsk skadeförsäkringsanstalt, anses som här i riket skattepliktig nettointäkt ett belopp motsvarande 5 procent av anstaltens premieinkomst av här bedriven *sjöförsäkrings- samt land- och lufttransportförsäkringsrörelse* samt 2 procent av anstaltens premieinkomst av annan här bedriven försäkringsrörelse.

Föreslagen lydelse

5 mom. Bestämmelserna i 2 mom. äga motsvarande tillämpning på försäkringsrörelse som utländsk livförsäkringsanstalt drivit här i riket. Beträffande försäkringsrörelse, som här drivits av utländsk skadeförsäkringsanstalt, anses som här i riket skattepliktig nettointäkt ett belopp motsvarande 5 procent av anstaltens premieinkomst av här bedriven *transportförsäkrings- och sjökaskoförsäkringsrörelse* samt 2 procent av anstaltens premieinkomst av annan här bedriven försäkringsrörelse.

**Anvisningar
till 30 §**

1.³ Vid beräkning av nettointäkt av försäkringsrörelse som drivits av livförsäkringsanstalt skall följande iakttagas.

Som bruttointäkt upptages intäkt av kapital- och fastighetsförvaltning med undantag av den del av intäkten som belöper på pensionsförsäkringar, vilka anstalten meddelat direkt eller meddelat i återförsäkring åt inländsk försäkringsanstalt.

Som bruttointäkt upptages även vinst vid försäljning av eller vid uppskrivning av värdet av annan tillgång än inventarium eller för stadigvarande bruk i rörelsen avsedd fastighet. Vid försäljning av fastighet som utgör omsättningstillgång i försäkringsrörelsen skall punkt 1 fjärde stycket av anvisningarna till 28 § tillämpas. I bruttointäkten upptages vidare hyresvärde av fastighet, som använts i försäkringsrörelsen. Har livförsäkringsanstalt hos utländsk försäkringsanstalt återförsäkrat direkt meddelad eller i återförsäkring åt inländsk försäkringsanstalt meddelad annan försäkring än pensionsförsäkring utan att hos sig behålla premiereserven, anses som ränteintäkt ränta på värdet av *återförsäkrarens* ansvarighet enligt den räntefot som legat till grund för premieberäkningen.

Som bruttointäkt upptages även vinst vid försäljning av eller vid uppskrivning av värdet av annan tillgång än inventarium eller för stadigvarande bruk i rörelsen avsedd fastighet. Vid försäljning av fastighet som utgör omsättningstillgång i försäkringsrörelsen skall punkt 1 fjärde stycket av anvisningarna till 28 § tillämpas. I bruttointäkten upptages vidare hyresvärde av fastighet, som använts i försäkringsrörelsen. Har livförsäkringsanstalt hos utländsk försäkringsanstalt återförsäkrat direkt meddelad eller i återförsäkring åt inländsk försäkringsanstalt meddelad annan försäkring än pensionsförsäkring utan att hos sig behålla premiereserven, anses som ränteintäkt ränta på värdet av *återförsäkringsgivares* ansvarighet enligt den räntefot som legat till grund för premieberäkningen.

² Senaste lydelse 1973: 232.

³ Senaste lydelse 1981: 1202.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Från bruttointäkten får avdragas dels ränta på gäld, dels, i fråga om fastighetsförvaltning, annan enligt 25 § avdragsgill omkostnad för fastighet, dels förlust vid försäljning av annan tillgång än inventarium eller för stadigvarande bruk i rörelsen avsedd fastighet, dels belopp varmed värdet av annan tillgång än inventarium eller för stadigvarande bruk i rörelsen avsedd fastighet enligt denna lag nedskrivits, dels 5 procent av vad som återstår av bruttointäkten efter avdrag enligt detta stycke.

I fråga om individuell livförsäkring, individuell annan personförsäkring och gruppförsäkring får i varje sådan verksamhet för sig, sedan avdrag åtnjutits enligt föregående stycke, från återstående bruttointäkt göras avdrag med belopp motsvarande för varje direkt tecknad personförsäkring, som icke är pensionsförsäkring, 3 promille av det basbelopp som enligt 1 kap. 6 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring fastställts för taxeringsåret. Avdraget skall för varje försäkring beräknas till helt krontal så, att öretal bortfaller. Som en försäkring anses dels alla individuella livförsäkringar, som samtidigt tecknats på samma persons eller samma personers liv, dels alla andra individuella personförsäkringar, som samtidigt tecknats med samma person som försäkrad, dels samma persons alla gruppförsäkringar som han har inom en och samma grupp. Sammanlagt avdrag enligt detta stycke får icke överstiga återstående bruttointäkt av den verksamhet till vilken avdraget hänför sig.

Avdrag får icke ske för sådan ränta på återbäringsmedel som tillkommer försäkringstagare.

2.⁴ Vid beräkning av överskottet av försäkringsrörelse, som drivits av inländsk skadeförsäkringsanstalt, må från bruttointäkten avdrag göras förutom för driftkostnader, som avses i 29 §, för avsättning till försäkringsfond för egen räkning och i lag föreskriven säkerhetsfond, för utbetald återbäring eller verkställd premieåterbetalning, för avsättning till sådan reservfond, som av ömsesidig kreatursförsäkringsanstalt bildas enligt gällande föreskrifter om allmänna grunder angående försäkring med statsbidrag mot förluster på grund av smittsamma husdjurssjukdomar, för avsättning till sådan regleringsfond, som av trafikförsäkringsanstalt bildas enligt gällande villkor och föreskrifter för utövande av trafikförsäkringsrörelse, ävensom för ökning av utjämningsfonderna, i den mån denna ökning icke överstiger vinsten å själva försäkringsrörelsen. Denna vinst

2. Vid beräkning av överskottet av försäkringsrörelse, som drivits av inländsk skadeförsäkringsanstalt, må från bruttointäkten avdrag göras förutom för driftkostnader, som avses i 29 §, för ökning av försäkringstekniska skulder för egen räkning, för ökning av säkerhetsreserv för utbetald återbäring eller verkställd premieåterbetalning, för avsättning till sådan reservfond, som av ömsesidig försäkringsanstalt för husdjursförsäkring bildas enligt gällande föreskrifter om allmänna grunder angående försäkring med statsbidrag mot förluster på grund av smittsamma husdjurssjukdomar, för avsättning till sådan regleringsfond, som av trafikförsäkringsanstalt bildas enligt gällande villkor och föreskrifter för utövande av trafikförsäkringsrörelse, ävensom för ökning av utjämningsfonderna, i den mån denna ökning icke överstiger vinsten å själva försäkrings-

⁴ Senaste lydelse 1970: 909.

Nuvarande lydelse

skall beräknas enligt andra, tredje och fjärde styckena.

Vinsten utgör, om ej annat följer av tredje eller fjärde stycket, skillnaden mellan å ena sidan summan av följande inkomstposter, nämligen:

- a) *ingående försäkringsfond* för egen räkning,
- b) premieinkomst för egen räkning,
- c) 4 procent ränta å post a);

å andra sidan summan av följande utgiftsposter, nämligen:

- d) utbetalningar för egen räkning för försäkringsfall,
- e) utgiven vinstandel, återbäring eller premieåterbetalning,
- f) förvaltningskostnader för egen räkning oavsett om de äro avdragsgilla i skattehänseende,
- g) beräknad hyra för fastighet som tillhör anstalten och ingår i rörelsen,
- h) *utgående försäkringsfond* för egen räkning.

Från sålunda framräknad vinst skall avräknas ökning av i lag föreskriven *säkerhetsfond* eller, om fonden nedsatts, tilläggas belopp motsvarande nedsättningen. *Vad nu sagts äger motsvarande tillämpning i fråga om ökning och nedsättning av regleringsfond för trafikförsäkringsrörelse.*

Driver anstalt försäkringsrörelse även från fast driftställe i annan stat och är inkomst av rörelse som är hänförlig till det fasta driftstället på grund av avtal för undvikande av dubbelbeskattning undantagen från beskattning här i riket skall vinsten vidare minskas med överskott av den genom driftstället bedrivna verksamheten. Uppkommer underskott i sådan verksamhet får till vinsten läggas ett belopp motsvarande underskottet.

Med *försäkringsfond* för egen räkning förstås *försäkringsfond* enligt *lagen om försäkringsrörelse*

Föreslagen lydelse

rörelsen. Denna vinst skall beräknas enligt andra, tredje och fjärde styckena.

Vinsten utgör, om ej annat följer av tredje eller fjärde stycket, skillnaden mellan å ena sidan summan av följande inkomstposter, nämligen:

- a) *försäkringstekniska skulder* för egen räkning vid årets ingång,
- b) *säkerhetsreserv* vid årets ingång,
- c) premieinkomst för egen räkning,
- d) 4 procent ränta på posterna a) och b);

å andra sidan summan av följande utgiftsposter, nämligen:

- e) utbetalningar för egen räkning för försäkringsfall,
- f) utgiven vinstandel, återbäring eller premieåterbetalning,
- g) förvaltningskostnader för egen räkning oavsett om de äro avdragsgilla i skattehänseende,
- h) beräknad hyra för fastighet som tillhör anstalten och ingår i rörelsen,
- i) *försäkringstekniska skulder* för egen räkning vid årets utgång,
- j) *säkerhetsreserv* vid årets utgång.

Från sålunda framräknad vinst skall avräknas ökning av föreskriven *regleringsfond för trafikförsäkringsrörelse* eller, om fonden nedsatts, tilläggas belopp motsvarande nedsättningen.

Med *försäkringstekniska skulder* för egen räkning förstås sådana skulder enligt 7 kap. 1 § första

Nuvarande lydelse

den 17 juni 1948 (nr 433) (premiereserv, ersättningsreserv och, om rörelsen avser personförsäkring som drives enligt särskilda av regeringen fastställa grunder, reserv för tilldelad återbäring), minskad med värdet av återförsäkrarens ansvarighet. Till premiereserven får läggas avsättning för beslutad premieåterbetalning minskad med värdet av återförsäkrarens ansvarighet. I ersättningsreserven inbegripes skadebehandlingsreserv samt, i fråga om försäkringsanstalt som driver sjöförsäkring, land- och lufitran-sportförsäkring samt luftfartsförsäkring, den förstärkning av försäkringsfonden som sådan anstalt gör enligt bolagsordningen.

Med premieinkomst, förvaltningskostnader m. m. för egen räkning förstås anstaltens premieinkomst, förvaltningskostnader m. m. minskade med återförsäkrarens andelar.

Med utjämningsfond förstås här fond, som enligt bolagsordningen eller, i fråga om sådant ömsesidigt bolag på vilket lagen om försäkringsrörelse icke äger tillämpning, stadgarna för bolaget må användas endast till att helt eller delvis täcka förlust å själva försäkringsrörelsen samt efter sådan disposition kvarstående förlust å rörelsen i dess helhet i den mån icke förenämnda bolagsordning eller stadgar föreskriver förlusttäckning genom ianspråktagande av andra till framtida förfogande avsatta medel.

Nedsättning av försäkringsfond för egen räkning, av säkerhetsfond samt av i första stycket omnämnd reservfond för ömsesidig kreatursförsäkringsanstalt och reglerings-

Föreslagen lydelse

stycket försäkringsrörelselagen (1982:000) (premiereserv, ersättningsreserv, skadebehandlingsreserv och tilldelad återbäring) minskade med värdet av återförsäkringsgivares ansvarighet.

Med säkerhetsreserv förstås den reserv skadeförsäkringsanstalt får redovisa enligt en av regeringen eller efter regeringens bemyndigande av försäkringsinspektionen fastställd normalplan.

Med premieinkomst, förvaltningskostnader m. m. för egen räkning förstås anstaltens premieinkomst, förvaltningskostnader m. m. minskade med återförsäkringsgivares andelar.

Med utjämningsfond förstås här fond, som enligt bolagsordningen eller, i fråga om sådant ömsesidigt bolag på vilket försäkringsrörelselagen icke äger tillämpning, stadgarna för bolaget må användas endast till att helt eller delvis täcka förlust å själva försäkringsrörelsen samt efter sådan disposition kvarstående förlust å rörelsen i dess helhet i den mån icke förenämnda bolagsordning eller stadgar föreskriver förlusttäckning genom ianspråktagande av andra till framtida förfogande avsatta medel.

Minskning av försäkringstekniska skulder för egen räkning, av säkerhetsreserv och av i första stycket omnämnd reservfond för ömsesidig försäkringsanstalt för

Nuvarande lydelse

fond för trafikförsäkringsanstalt ävensom minskning av utjämningsfonderna skall anses som intäkt. Sker ändring av bolagsordningen, varigenom anstalten får rätt att på annat sätt än ovan sagts disponera en den 1 januari 1929 befintlig utjämningsfond, för vilken bestämmelser om inskränkt dispositionsrätt funnits, eller utjämningsfond, som bildats efter nämnda dag, skall fonden anses härigenom undergå minskning med hela det belopp, vartill den uppgick före ändringen, dock att vad nu sagts icke skall gälla om ändringen verkställts för att anstalt, som driver rörelse avseende sjuk- och olycksfallsförsäkring, för vilken grunder fastställts jämlikt lagen om försäkringsrörelse, skall äga taga fonden i anspråk för återbäring i enlighet med sagda grunder.

Utöver vad ovan stadgats må avdrag icke ske för avsättning till omedelbar eller framtida vinstutdelning till försäkringstagare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983 och tillämpas första gången vid 1984 års taxering.

I fråga om sådan reserv som avses i 17 § lagen (1982:000) om införande av försäkringsrörelselagen skall dock de bestämmelser om säkerhetsfond som gällde före ikraftträdandet av denna lag tillämpas.

Föreslagen lydelse

husdjursförsäkring och regleringsfond för trafikförsäkringsanstalt ävensom minskning av utjämningsfonderna skall anses som intäkt. Sker ändring av bolagsordningen, varigenom anstalten får rätt att på annat sätt än ovan sagts disponera en den 1 januari 1929 befintlig utjämningsfond, för vilken bestämmelser om inskränkt dispositionsrätt funnits, eller utjämningsfond, som bildats efter nämnda dag, skall fonden anses härigenom undergå minskning med hela det belopp, vartill den uppgick före ändringen.

5 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering

Härigenom föreskrivs att 1, 36 och 37 §§ lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag är tillämplig på *försäkringsaktiebolag och bankaktiebolag*, om bolagsstämman beslutar det. Lagen träder då i stället för motsvarande bestämmelser i *lagen (1948:433) om försäkringsrörelse och lagen (1955:183) om bankrörelse*. Bestämmelserna i 17, 19 och 20 §§ äger dessutom tillämpning på *aktiebolag* som är avstämningsbolag.

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag är tillämplig på bankaktiebolag, om bolagsstämman beslutar det. Lagen träder då i stället för motsvarande bestämmelser i *lagen (1955:183) om bankrörelse*. Bestämmelserna i 17, 19 och 20 §§ äger dessutom tillämpning på *aktiebolag och försäkringsaktiebolag* som är avstämningsbolag.

36 §¹

Vid kapitalökning behöver aktieägare ej underrättas enligt *49 § lagen (1948:433) om försäkringsrörelse och 35 § tredje stycket lagen (1955:183) om bankrörelse*.

Vid kapitalökning behöver aktieägare ej underrättas enligt *35 § tredje stycket lagen (1955:183) om bankrörelse*.

37 §¹

Bestämmelserna i *lagarna (1948:433) om försäkringsrörelse och (1955:183) om bankrörelse* beträffande skadeståndsskyldighet vid *överträdelser* av *dessa lagar* äger motsvarande tillämpning på *överträdelse* av denna lag.

Bestämmelserna i *lagen (1955:183) om bankrörelse* beträffande skadeståndsskyldighet vid *överträdelse* av den lagen äger motsvarande tillämpning på *överträdelse* av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983.

¹ Senaste lydelse 1975: 1389.

6 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnade av pensionsutfästelse m. m.

Härigenom föreskrivs att 23 § lagen (1967:531) om pensionsutfästelse m. m. skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 §¹

Övergår näringsverksamhet från en arbetsgivare till en annan och avtals därvid att ansvaret för pensionsutfästelse skall överflyttas på efterträdaren, skall samtycke till överflyttningen inhämtas från innehavaren av pensionsfordringen. Tillsynsmyndigheten äger medge att samtycke icke behöver inhämtas, om efterträdaren kan anses god för pensionsutfästelsen.

Har i författning meddelats särskilda bestämmelser om tillvaratagande av fordringsägares rätt vid fusion, gäller dessa istället för reglerna i första stycket. Innehavare av pensionsfordran behöver dock ej förtecknas och kallas i ärende om fusion enligt 14 kap. 4 § aktiebolagslagen (1978:1385) om tillståndsmyndigheten medger det. Det samma gäller i ärende om vinstutdelning enligt 6 kap. 5 § andra meningen, nedsättning av aktiekapitalet enligt 6 kap. 6 § och nedsättning av reservfonden enligt 12 kap. 4 § tredje stycket 3 samma lag.

Har i författning meddelats särskilda bestämmelser om tillvaratagande av fordringsägares rätt vid fusion, gäller dessa istället för reglerna i första stycket. Innehavare av pensionsfordran behöver dock ej förtecknas och kallas i ärende om fusion enligt 14 kap. 4 § aktiebolagslagen (1975:1385) om tillståndsmyndigheten medger det. Det samma gäller i ärende om vinstutdelning enligt 6 kap. 5 § andra meningen, nedsättning av aktiekapitalet enligt 6 kap. 6 § och nedsättning av reservfonden enligt 12 kap. 4 § tredje stycket 3 samma lag *samt i ärende om vinstutdelning enligt 6 kap. 5 § andra meningen nedsättning av aktiekapitalet enligt 6 kap. 6 § och nedsättning av reservfonden enligt 12 kap. 9 § andra stycket 3 försäkringsrörelselagen (1982:000).*

Har ansvaret för pensionsutfästelse sålunda överflyttats, anses utfästelsen ha samma rättsverkningar som om arbetstagaren varit anställd hos efterträdare från dagen för anställningen hos företrädaren. Efter överflyttningen är företrädaren fri från ansvar för utfästelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983.

¹ Senaste lydelse 1975:1388.

EKONOMIDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-06-10

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Wikström, Friggebo, Dahlgren, Åsling, Söder, Johansson, Wirtén, Andersson, Boo, Petri, Eliasson, Gustafsson, Elmstedt, Tillander, Molin

Föredragande: statsrådet Wirtén

Proposition med förslag till följdlagstiftning till den nya försäkringsrörelselagen m. m.

1 Inledning

Den 25 mars 1982 beslöt regeringen att genom proposition till riksdagen föreslå en ny försäkringsrörelselag och en lag om införande av den nya försäkringsrörelselagen (prop. 1981/82: 180). Propositionen innehåller inte några förslag till följdändringar i annan lagstiftning.

I sitt slutbetänkande (Ds E 1981: 11) Följdlagstiftning till en ny lag om försäkringsrörelse har försäkringsrörelseutredningen (E 1977: 05)¹ lagt fram förslag till följdlagstiftning.

Till protokollet i detta ärende bör som *bilaga 1* fogas utredarens betänkande rörande följdlagstiftning.

Yttranden över betänkandet har efter remiss avgetts av bankinspektionen, försäkringsinspektionen, riksskatteverket, Svea hovrätt, bokföringsnämnden, riksåklagaren, fullmäktige i Sveriges riksbank, försäkringsverksamhetskommittén (E 1979: 01), försäkringsrättskommittén (Ju 1974: 09), Svenska försäkringsbolags riksförbund, Utländska försäkringsbolags förening, Svenska arbetsgivareföreningen, Sveriges industriförbund, styrelsen för Stockholms fondbörs, Försäkringsjuridiska föreningen, Sveriges finansanalytikers förening, Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag, Svenska livförsäkringsföreningars riksförbund, pensionskassan SHB försäkringsförening och Arbetsmarknadens Försäkringsaktiebolag.

En sammanställning av remissyttrandena såvitt avser följdlagstiftning bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 2*.

Försäkringsaktiebolaget Skandia har i en skrivelse till regeringen den 9 januari 1982 framhållit att förslaget till ny försäkringsrörelselag inte möjlig-

¹ Särskild utredare hovrättslagmannen Johan Lind.

gör för svenska försäkringsbolag att redovisa mottagen livåterförsäkring på internationellt vedertaget sätt. Bolaget har hemställt att 7 kap. 9 § nya försäkringsrörelselagen ändras så att redovisningen kan ske i enlighet med internationell praxis.

Efter remiss har yttranden över skrivelsen avgetts av försäkringsinspektionen, Svenska försäkringsbolags riksförbund och Folksam.

Till protokollet i detta ärende bör fogas dels Skandias skrivelse som *bilaga 3*, dels en sammanställning av remissyttrandena som *bilaga 4*.

2 Föredraganden

2.1 Följdlagstiftningen

Förslaget till ny försäkringsrörelselag i prop. 1981/82: 180 innebär en genomgripande systematisk omarbetning av den gällande lagen (1948: 433) om försäkringsrörelse, främst genom att bestämmelserna om försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsbolag till skillnad från gällande lag inte har behandlats i två skilda avsnitt utan bestämmelser som är lika eller nästan lika för de båda bolagsformerna har behandlats inom samma kapitel och ofta i samma paragraf. Vidare har åtskilliga ändringar, såväl sakliga som formella, genomförts med aktiebolagslagen (1975: 1385) och bokföringslagen (1976: 125) som förebilder.

Den nya försäkringsrörelselagen medför behov av följdändringar i annan lagstiftning av rent lagteknisk natur, t. ex. nya hänvisningar till den nya lagen eller vissa bestämmelser i den. I vissa lagar behövs även andra följdändringar.

Utredarens förslag till följdändringar avser lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket, lagen (1972: 262) om understödsföreningar, kommunalskattelagen (1928: 370) och lagen (1967: 531) om tryggande av pensionsutfästelse.

Bestämmelserna i lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering som avser försäkringsbolag har överförts till den nya försäkringsrörelselagen. Motsvarande bestämmelser för bankaktiebolagen bör enligt utredaren flyttas över till en ny lag om bankrörelse. Utredaren har därför föreslagit att lagen om förenklad aktiehantering upphör och att de kvarvarande bestämmelserna, dvs. bestämmelser om auktorisation av förvaltare, meddelande av tillstånd att i aktiebok införa utländsk förvaltare m. m. samt värdepapperscentralen och tillsynen över denna, skall ingå i en ny lag om värdepapperscentralen m. m.

Remissinstanserna har förklarat sig i huvudsak inte ha något att erinra mot de av utredaren föreslagna lagändringarna. Även jag kan i allt väsentligt ansluta mig till förslagen. Den i propositionen föreslagna försäkringsrörelselagen avviker emellertid på en del punkter från utredarens förslag

till försäkringsrörelselag. Härav följer att vissa avvikelser bör göras från utredarens ändringsförslag. Även i en del andra avseenden finns det skäl att välja andra lösningar än utredaren har föreslagit. Detta gäller förslaget att ersätta lagen om förenklad aktiehantering med en lag om värdepapperscentral m. m. Banklagsutredningen (Fi 1976:04) ser f. n. över banklagstiftningen. Enligt min mening bör resultatet av utredningens arbete föreligga innan man tar ställning till en ny lag om värdepapperscentral m. m. Den nya försäkringsrörelselagen medför dock behov av vissa följdändringar i lagen om förenklad aktiehantering. Jag återkommer härtill och till övriga följdändringar i specialmotiveringen.

Vid utarbetande av förslagen till följdändringar till den nya försäkringsrörelselagen har utgångspunkten varit den lydelse som den nya försäkringsrörelselagen har enligt prop. 1981/82: 180.

2.2 Redovisning av livåterförsäkring

Försäkringsbolagens ansvarighet för löpande försäkringar skall redovisas som skulder och enligt förslaget till försäkringsrörelselag tas upp under benämningen försäkringstekniska skulder på balansräkningens passivsida (se 7 kap. 1 § nya försäkringsrörelselagen). I fråga om livförsäkringar skall ett belopp motsvarande de försäkringstekniska skulderna i princip redovisas i vissa värdehandlingar eller tillgångar av annan art (se 7 kap. 9 § nya försäkringsrörelselagen). I den mån de försäkringstekniska skulderna placerats i värdehandlingar skall dessa pantsättas till försäkringstagarnas säkerhet (se 7 kap. 11 § nya försäkringsrörelselagen). Vad nu sagts gäller såväl direkt försäkring som återförsäkring.

Vid återförsäkring av livförsäkringar är det vanligt att avtalen utformas på sådant sätt att de värdehandlingar som svarar mot de försäkringstekniska skulderna behålls i återförsäkringstagarens förvar. Förfaringsättet benämns "återförsäkring med deposition av försäkringstekniska skulder hos cedenten" (cedent = återförsäkringstagare).

Svenska försäkringsbolag redovisar f. n. sådan mottagen livåterförsäkring enligt en s. k. riskpremiemetod. Metoden innebär att förändringen i de försäkringstekniska skulderna salderas mot premieinkomster och skadekostnader. Återförsäkringsgivaren redovisar således i princip endast skillnaden mellan försäkringstekniska skulder och depositionen hos cedenten som skuldpost i balansräkningen. Genom denna form av nettoredovisning upptas inte depositionen som tillgångspost i balansräkningen, varför pantsättningskravet undviks.

Enligt internationell praxis redovisas mottagen återförsäkring med deposition öppet i försäkringsbolagens resultat- och balansräkningar. Återförsäkringsgivaren tar i sin balansräkning upp depositionen som en fordran på återförsäkringstagaren på aktivsidan och åtagandet mot denne som en försäkringsteknisk skuld på passivsidan.

Skandia framhåller i sin skrivelse att förslaget till ny försäkringsrörelselag inte möjliggör för de svenska försäkringsbolagen att redovisa mottagen livåterförsäkring på det internationellt vedertagna sättet, eftersom fordran på försäkringsbolag inte får användas för redovisning av försäkringstekniska skulder avseende livförsäkring (se 7 kap. 9 § nya försäkringsrörelselagen). Enligt Skandia är en anpassning till internationell praxis på förevarande område önskvärd. Skandia har därför föreslagit att sådan fordran hos försäkringsbolag som motsvarar försäkringstekniska skulder för mottagen livåterförsäkring skall få användas för redovisning av försäkringstekniska skulder för livförsäkring, om de pantsatta värdehandlingarna hålls kvar hos det avgivande bolaget.

I likhet med remissinstanserna biträder jag förslaget. Den föreslagna kompletteringen har tagits upp i ett nytt *andra stycke i 7 kap. 9 §* nya försäkringsrörelselagen.

Försäkringstekniska skulder skall beräknas utan hänsyn till att vissa försäkringar har avgivits i återförsäkring. På balansräkningens aktivsida får återförsäkringstagaren däremot ta upp värdet av den ansvarighet, som återförsäkringsgivaren iklätt sig (se 7 kap. 9 § första stycket punkt 9). I likhet med försäkringsinspektionen och Svenska försäkringsbolags riksförbund anser jag att värdet av denna ansvarighet kan få redovisas som tillgång endast i den mån ansvarigheten överstiger värdet av de värdehandlingar som hållits kvar av återförsäkringstagaren. *Punkt 9 i 7 kap. 9 § första stycket* nya försäkringsrörelselagen har jämkats i enlighet härmed.

3 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom ekonomidepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982: 000),
2. lag om ändring i lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket,
3. lag om ändring i lagen (1972: 262) om understödsföreningar,
4. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
5. lag om ändring i lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering,
6. lag om ändring i lagen (1967: 531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m.,

4 Specialmotivering

4.1 Förslaget till ändring i lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket

Utländska försäkringsföretags verksamhet i Sverige regleras i lagen om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket.

Denna lagstiftning är i väsentliga hänseenden uppbyggd med lagen (1948: 433) om försäkringsrörelse som förebild.

En översyn av lagen om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket görs f. n. av försäkringsverksamhetskommittén (E 1979: 01). I kommitténs uppdrag (Dir 1978: 105) ingår att ompröva de grundläggande principerna i lagen. Departementsförslaget har därför i huvudsak begränsats till konsekvensändringar föranledda av den nya försäkringsrörelselagen. En språklig översyn av den utländska lagen avses ske när resultatet av försäkringsverksamhetskommitténs arbete föreligger. I enlighet med utredarens förslag har dock den ålderdomliga benämningen "anstalt" i lagen ersatts av ordet "företag". Vidare har lagens rubrik ändrats till "Lag om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige".

Utredaren har föreslagit att uttrycket "premieintäkt" i 15 a § byts ut mot "premieinkomst". Depositionsbestämmelserna i lagen ses f. n. över av försäkringsverksamhetskommittén. Jag anser att den nuvarande terminologin i paragrafen bör behållas i avbidan på resultatet av den översynen.

Utredaren har vidare föreslagit att ordet "anskaffning" i 21 § ersätts av "försäljning". Uttrycket "anskaffning" återfinns i den nya försäkringsrörelselagen (se 7 kap. 16 §). Den nuvarande terminologin i paragrafen bör därför enligt min mening behållas.

2 §

Enligt *andra stycket* i dess nuvarande lydelse får utländska försäkringsbolag här i landet förena försäkringsrörelse som avser annat än personförsäkring med livförsäkringsrörelse om särskilda skäl föreligger. I linje med vad jag har föreslagit beträffande de svenska försäkringsbolagen (se 1 kap. 3 § *andra stycket* nya försäkringsrörelselagen) förordar jag att det införs ett ovillkorligt förbud för de utländska bolagen att här i landet förena annan försäkring än personförsäkring med direkt livförsäkringsrörelse. *Andra stycket* har ändrats i enlighet härmed. I förhållande till utredningsförslaget har en redaktionell jämkning gjorts i lagtexten. Inget utländskt försäkringsbolag har f. n. koncession på livförsäkringsrörelse här i landet.

Paragrafens *tredje stycke* har ändrats i överensstämmelse med 1 kap. 5 § första stycket nya försäkringsrörelselagen. I fråga om skälen härtill hänvisas till prop. 1980/81: 180 s. 137. Dessutom har i förhållande till såväl gällande lag som utredningsförslaget *stycket* ändrats redaktionellt (jfr 1 kap. 5 § första stycket nya försäkringsrörelselagen).

Livräntor och sjukräntor, som utges som ersättning från skadeförsäkring, skadelivränta, anses vid tillämpningen av gällande lag tillhöra livförsäkringsrörelsen. Enligt 1 kap. 5 § *andra stycket* nya försäkringsrörelselagen skall de skadelivräntor som hittills hört till livförsäkring tillhöra sin "moder"-försäkring. Detta medför att livräntor kan föras såväl till livförsäkring som till skadeförsäkring (se prop. 1981/82: 180 s. 138). Motsvaran-

de bestämmelse för de utländska försäkringsbolagen här i landet har tagits upp i ett nytt *fjärde stycke*. I förhållande till utredningsförslaget har en redaktionell jämkning gjorts (jfr 1 kap. 5 § andra stycket nya försäkringsrörelselagen).

Oavsett om en livränta tillhör livförsäkring eller annan försäkring än livförsäkring skall de särskilda bestämmelserna om livförsäkring i lagen tillämpas. En föreskrift om detta har tagits upp i ett nytt *femte stycke* som i sak överensstämmer med 1 kap. 5 § tredje stycket nya försäkringsrörelselagen.

4 §

Paragrafens *första stycke* har ändrats redaktionellt, varvid bl. a. har införts en hänvisning till lagen (1968:555) om rätt för utlänning och utländskt företag att idka näring här i riket.

6 §

Av förarbetena till lagen om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket framgår att med uttrycket "förvaltningsberättelse" avses inte bara förvaltningsberättelse i den svenska aktiebolagslagens mening utan även redovisningshandlingar, motsvarande svenska bolags balansräkningar samt vinst- och förlusträkningar (se PM angående rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket, avgiven i november 1949). Som utredaren anført är "årsredovisning" en mer ändamålsenlig samlingsbeteckning än "förvaltningsberättelse". *Första stycket punkt 3* har ändrats i enlighet härmed. *Punkterna 4 och 5* i samma stycke har jämkats redaktionellt.

9 §

Paragrafens *andra stycke* innehåller föreskrifter om förlängning av koncession, som beviljats utländskt försäkringsbolag för bestämd tid. F. n. föreskrivs att ansökan om sådan förlängning skall lämnas in till försäkringsinspektionen sist sexton månader före utgången av den löpande koncessionen. I likhet med utredaren anser jag att denna tid är onödigt lång, särskilt som det förekommer att tidsbegränsad koncession bara ges för tre år i sänder. Den tid, inom vilken ansökan om förlängning av en koncession skall ges in, har därför begränsats till sex månader.

Tredje stycket har jämkats redaktionellt.

10 §

I enlighet med terminologin i den nya försäkringsrörelselagen har begreppet "försäkringsfond" i *andra stycket* ersatts av "försäkringstekniska skulder". Skälet härtill är att beteckningen fond brukar hänföra sig till sådana poster på passivsidan av ett företags balansräkning som inte utgör egentliga skulder. Försäkringsfonden utgör emellertid en skuld till försäkringstagarna (se prop. 1980/81: 180 s. 192 f).

I försäkringstekniska skulder ingår enligt 7 kap. 1 § första stycket nya försäkringsrörelselagen förutom premiereserv, ersättningsreserv och tilldelad återbäring även skadebehandlingsreserv. Detta förhållande har för-
anlett en komplettering av bestämmelsen i förevarande stycke.

12 §

I paragrafen finns hänvisningar till 1948 års försäkringsrörelselag. Hänvisningarna har ändrats till att avse motsvarande bestämmelser i den nya försäkringsrörelselagen.

13 §

I *andra stycket* har införts en bestämmelse om redovisning av mottagen livåterförsäkring. Jag hänvisar till vad som har anförts under 2.2. Försäkringsinspektionen kan enligt första stycket bestämma i vilken omfattning som återförsäkringstagaren får tillgodoräkna sig värdet av återförsäkringsgivarens ansvarighet. Något sådant tillägg som gjorts i 7 kap. 9 § första stycket 9 nya försäkringsrörelselagen behövs därför inte.

Den s. k. fria sektorn som anges i det nuvarande *andra stycket* och som här motsvaras av *tredje stycket* har ökats från 10 % till 20 % av försäkringstekniska skulder för egen räkning, dvs. den del av de försäkringstekniska skulderna som inte motsvarar värdet av återförsäkringsgivarens ansvarighet. Detta överensstämmer med vad som f. n. gäller för de svenska försäkringsbolagen (274 § tredje stycket gällande försäkringsrörelselag); jfr 7 kap. 9 § tredje stycket nya försäkringsrörelselagen.

I övrigt har paragrafen ändrats redaktionellt, varvid bl. a. beteckningen "försäkringsfond" bytts ut mot "försäkringstekniska skulder" (se motive-
ringen till 10 §) och hänvisningen till 1948 års försäkringsrörelselag ändrats till att avse motsvarande bestämmelse i den nya försäkringsrörelselagen.

14 §

Paragrafen innehåller värderingsregler för pantsatta värdehandlingar. F. n. är dessa anknutna till föreskrifterna i 93 § 1 mom. *andra stycket* lagen om försäkringsrörelse.

Enligt den nya försäkringsrörelselagen skall pantsatta värdehandlingar i princip värderas som omsättningstillgångar enligt bokföringslagen. Detta följer av 11 kap. 7 § första stycket nya försäkringsrörelselagen. *Andra stycket*, samma paragraf, innehåller ett undantag från bokföringslagens värderingsregler.

I förevarande paragraf har en motsvarande anpassning till bokföringslagens värderingsregler gjorts. Således får värdehandling vid redovisning enligt 13 § inte tas upp till högre värde än som följer av bestämmelserna i bokföringslagen om värdering av omsättningstillgångar. I 14 § bokföringslagen finns bestämmelser om värdering av omsättningstillgångar. Liksom hittills får dock under vissa förutsättningar pantsatta värdehandlingar tas upp endera till samma värde som i föregående balansräkning eller till

anskaffningsvärdet. Paragrafen har i förhållande till gällande lag och utredningsförslaget ändrats redaktionellt.

15 §

Termen "försäkringsfond" i *första stycket* har bytts ut mot "försäkringstekniska skulder" (se motiveringen till 10 §) och hänvisningen i *tredje stycket* till lagen om försäkringsrörelse har ändrats till den nya försäkringsrörelselagen.

20 §

För de utländska försäkringsbolagens anskaffningsverksamhet här i landet gäller i princip samma bestämmelser som för de svenska försäkringsbolagen. Förevarande paragraf har ändrats i enlighet med bestämmelserna om anskaffningsverksamhet i den nya försäkringsrörelselagen (7 kap. 16 §). Jag hänvisar till vad som har anförts i prop. 1981/82: 180 s. 199 f.

22 a §

Enligt sin instruktion har försäkringsinspektionen att verka för en sund utveckling av försäkringsväsendet. Denna grundsats har tagits in i den nya försäkringsrörelselagen (19 kap. 1 § första stycket). Även av förevarande lag bör det framgå att inspektionen skall vaka över att rörelsen bedrivs på ett sätt som är ägnat att främja en sund utveckling. En bestämmelse härom har tagits upp i denna paragraf, som är ny. Bestämmelsen saknar motsvarighet i utredningsförslaget.

24 §

Paragrafen har ändrats redaktionellt, varvid bl. a. uttrycket "berättelse om revision av anstaltens räkenskaper och förvaltning" ersatts av "årsredovisningen och revisionsberättelsen" (jfr motiveringen till 6 §).

25 §

Enligt den nya försäkringsrörelselagen skall ett försäkringsbolags koncession kunna förklaras förverkad av regeringen endast om allvarliga missförhållanden föreligger (se 19 kap. 11 § sista stycket). Motsvarande bör enligt min mening gälla för de utländska försäkringsbolagen här i landet. En bestämmelse härom har införts samtidigt som paragrafen har disponerats om redaktionellt med 19 kap. 11 § nya försäkringsrörelselagen som förebild. Bestämmelsen om vite har flyttats till en ny paragraf, 25 a §.

25 a §

I denna paragraf, som är ny, har införts bestämmelser om vite. F. n. finns en bestämmelse i 25 § första stycket om att försäkringsinspektionen kan förelägga vite vid meddelande av föreskrift enligt denna lag. Denna bestämmelse återfinns i *andra stycket*. Övriga föreskrifter i förevarande

paragraf är nya. De har i huvudsak utformats i överensstämmelse med motsvarande föreskrifter i den nya försäkringsrörelselagen (se 21 kap. 2 §). I enlighet med ett påpekande av Svea hovrätt har i *sista stycket* tagits in en bestämmelse om rätt till fullföljd av talan hos kammarrätten i ärenden om fullföljd och utdömande av viten. Den saknar motsvarighet i utredningsförslaget. I övrigt överensstämmer paragrafen i sak med utredningsförslaget.

26 §

I överensstämmelse med vad som föreslagits beträffande de svenska försäkringsbolagen (se 19 kap. 15 § nya försäkringsrörelselagen) har det minimibelopp som de utländska försäkringsbolagen här i landet skall betala för att täcka kostnaden för försäkringsinspektionens organisation och verksamhet satts i relation till basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Paragrafen har jämkats redaktionellt i förhållande till gällande lag och utredningsförslaget.

28 §

Hänvisningarna i *första stycket* till 1948 års lag om försäkringsrörelse har ändrats till att avse motsvarande bestämmelser i den nya försäkringsrörelselagen.

I *tredje stycket* har benämningen "försäkringsfonden" bytts ut mot "försäkringstekniska skulder" (jfr motiveringen till 10 §).

29 §

Hänvisningarna i paragrafen till lagen om försäkringsrörelse har ersatts av hänvisningar till motsvarande bestämmelser i den nya försäkringsrörelselagen.

33 §

Paragrafen innehåller regler om besvär över försäkringsinspektionens beslut. Reglerna har ändrats i överensstämmelse med motsvarande föreskrifter i den nya försäkringsrörelselagen (19 kap. 13 §).

Ikraftträdandet

Lagen bör träda i kraft samtidigt med den nya försäkringsrörelselagen, dvs. den 1 januari 1983. Någon övergångsbestämmelse beträffande de nya reglerna om livförsäkring torde inte behövas, eftersom inget utländskt försäkringsföretag f. n. har koncession på livförsäkringsrörelse här i landet. Inte heller i övrigt erfordras några övergångsbestämmelser.

4.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar

Lagen om understödsföreningar är associationsrättsligt uppbyggd efter mönster av lagen (1951:308) om ekonomiska föreningar och innehåller i

fråga om de föreningsrättsliga bestämmelserna och redovisningsreglerna direkta hänvisningar till föreningslagen. Redovisningsreglerna i lagen om understödsföreningar har nyligen varit föremål för lagstiftning (prop. 1979/80: 144, LU 1980/81:4, rskr 1980/81: 39, SFS 1980: 1108). Detta skedde i samband med att motsvarande regler i lagen om ekonomiska föreningar moderniserades. En översyn av de föreningsrättsliga bestämmelserna i lagen om understödsföreningar avses ske i samband med en eventuell ny lagstiftning om ekonomiska föreningar (jfr NU 1976/77:51, rskr 355). I lagen om understödsföreningar har därför endast gjorts ändringar, främst av redaktionell art, som en följd av bestämmelserna i den nya försäkringsrörelselagen.

I 30 § tredje stycket lagen om understödsföreningar finns bestämmelser om att regeringen, eller efter regeringens bemyndigande försäkringsinspektionen, får utfärda närmare föreskrifter om understödsföreningarnas löpande bokföring, årsbokslut och årsredovisning samt därvid meddela föreskrifter som avviker från bokföringslagen. Till skillnad från utredaren anser jag att avvikelser från bokföringslagen liksom i gällande lag endast bör tillåtas om särskilda skäl föreligger (jfr 11 kap. 1 § sista stycket nya försäkringsrörelselagen).

Som jag framhållit i prop. 1981/82: 180 (s. 244) är det enligt min mening självklart att försäkringsinspektionen samråder med bokföringsnämnden när fråga uppkommer om avvikelser från bokföringslagens bestämmelser. Jag anser emellertid inte, såsom bokföringsnämnden föreslagit, att någon uttrycklig lagbestämmelse om sådant samråd behöver föras in i lagen. Någon sådan lagbestämmelse finns inte heller i den nya försäkringsrörelselagen.

24 §

I första stycket punkt 6 har – i enlighet med terminologin i förslagen till ny försäkringsrörelselag och till lag om ändring i lagen om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket – orden "försäkringsanstalt" och "utländsk försäkringsanstalt" bytts ut mot "försäkringsbolag" resp. "utländskt försäkringsföretag".

Paragrafen innehåller också termen "försäkringsfond". Denna beteckning har som tidigare nämnts i den nya försäkringsrörelselagstiftningen ersatts av "försäkringstekniska skulder". Skälet härtill är att försäkringsfonden motsvarar skulder till försäkringstagarna (se prop. 1981/82: 180 s. 192 f). I lagen om understödsföreningar motsvaras försäkringsfonden inte helt av skulder till försäkringstagarna utan innehåller också vissa över-skottsmedel som inte överförts till s. k. fri fond utan ligger kvar i försäkringsfonden. I likhet med utredaren anser jag att termen "försäkringsfonden" därför bör behållas i lagen.

26 §

Paragrafen innehåller förbud mot lån till personer i ansvarig ställning i understödsföreningar. Svenska livförsäkringsföreningars riksförbund har framhållit att uttrycket "annan befattning" på flera håll har tolkats som om ett generellt förbud förelåg för föreningarna att lämna lån till sina anställda. Jag biträder ändringsförslaget och anser därför att uttrycket bör bytas ut mot "befattning i ledande ställning". *Första stycket punkt 1* har ändrats i enlighet härmed.

I *första stycket punkt 2* har i överensstämmelse med den nya försäkringsrörelselagen (se 12 kap. 12 § första stycket punkterna 1 och 2) införts förbud att lämna lån till släktingar till den förbjudna krets som anges i punkt 1.

I *tredje stycket* har införts en bestämmelse om att äktenskapsliknande samlevnad skall jämföras med äktenskap vid tillämpningen av låneförbudsregeln. För försäkringsbolagen finns en motsvarande bestämmelse i 12 kap. 12 § sista stycket nya försäkringsrörelselagen.

Det nuvarande tredje stycket som här motsvaras av *fyjärde stycket* har jämkats redaktionellt.

I enlighet med ett påpekande av försäkringsinspektionen har i ett nytt *femte stycke*, som saknar motsvarighet i utredningsförslaget, införts en dispensregel. Motsvarande bestämmelse finns i 12 kap. 13 § andra stycket nya försäkringsrörelselagen.

73 §

Det minimibelopp som understödsföreningarna årligen skall betala för att täcka kostnaderna för försäkringsinspektionens tillsynsverksamhet är f. n. 200 kr. Utredaren har föreslagit att minimibeloppet inte skall få understiga 4% av det enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring vid nästföregående års utgång med viss avrundning uppåt. Detta överensstämmer med vad som föreskrivs för försäkringsbolagen i 19 kap. 15 § nya försäkringsrörelselagen och som föreslås beträffande de utländska försäkringsföretagen här i landet (se 26 § förslaget till ändring i lagen om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket). Försäkringsinspektionen anser att den föreslagna höjningen skulle bli ekonomiskt betungande för många av de mindre understödsföreningarna och rent av tvinga flertalet av dessa att träda i likvidation. Enligt inspektionen bör därför övervägas om inte minimibidraget skall sättas till ett lägre procenttal än det som föreslagits av utredaren. Även Svenska livförsäkringsföreningars riksförbund är kritiskt mot förslaget och framhåller att många understödsföreningar är så små att föreningarna med den föreslagna höjningen skulle få förvaltningskostnader som inte är skäligen med hänsyn till verksamhetens omfattning.

För egen del anser jag liksom utredaren att det minimibelopp som understödsföreningarna skall betala i tillsynsbidrag bör sättas i relation till

basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring. Jag delar dock försäkringsinspektionens och Svenska livförsäkringsföreningars riksförbunds uppfattning att minimibeloppet bör beräknas efter en lägre procentsats än den som utredaren föreslagit. Jag förordar att denna procentsats bestämmes till 2%. Paragrafen har ändrats i enlighet härmed och jämkats redaktionellt i förhållande till såväl gällande lag som utredningsförslaget.

74 §

Paragrafen, som innehåller bestämmelser om vite, har ändrats i överensstämmelse med 21 kap. 2 § nya försäkringsrörelselagen.

76 §

I paragrafen regleras vissa personers ansvarighet för skada som tillfogas understödsförening. Jag anser i likhet med utredaren att även den person som verkställer försäkringsteknisk utredning åt föreningen (i försäkringsrörelselagen benämnd aktuarie) bör omfattas av regleringen. En föreskrift härom har tagits upp i förevarande paragraf. Motsvarande bestämmelse finns i 16 kap. 1 § nya försäkringsrörelselagen.

Ikraftträdandet

Lagen bör träda i kraft den 1 januari 1983.

4.3 Förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)

Departementsförslaget innebär i huvudsak endast vissa terminologiska ändringar, som följer av de benämningar som används i nya försäkringsrörelselagen.

30 §

Paragrafen har ändrats redaktionellt, varvid beteckningen "försäkringsfond" ersatts av "försäkringstekniska skulder" (jfr 7 kap. 1 § nya försäkringsrörelselagen) och uttrycket "sjöförsäkrings- samt land- och lufttransportrörelse" bytts ut mot "transportförsäkrings- och sjökaskoförsäkringsrörelse" (jfr terminologin i 19 kap. 5 § nya försäkringsrörelselagen).

Punkt 1 av anvisningarna till 30 §

Utredaren har föreslagit att beteckningen "omsättningstillgång" byts ut mot "placeringstillgång". I kommunalskattelagen betecknas tillgångar antingen som "anläggningstillgång" eller som "omsättningstillgång". Att införa en särskild terminologi för de tillgångar som avses i 30 § anser jag inte vara lämpligt eller erforderligt. Jag förordar alltså att den nuvarande termen "omsättningstillgång" bibehålls.

Ändringen i tredje stycket är redaktionell.

Punkt 2 av anvisningarna till 30 §

Skadeförsäkringsbolagen skall f.n. i fråga om skadelivränterörelsen göra avsättning till en säkerhetsfond (se 271 § gällande försäkringsrörelselag). I den nya försäkringsrörelselagen har denna avsättningskyldighet slopats. Utredaren har föreslagit att säkerhetsfonden i stället får beteckna de s. k. säkerhetstillägg som nu ingår i försäkringsfonden (försäkringstekniska skulder) och som enligt utredaren bör brytas ut ur försäkringstekniska skulder och redovisas som en särskild post under huvudgruppen obeskattade reserver. Frågan i vad mån säkerhetstilläggen skall redovisas vid sidan av försäkringstekniska skulder ankommer det på regeringen eller efter regeringens bemyndigande försäkringsinspektionen att reglera. I den mån säkerhetstilläggen skall redovisas på detta sätt bör det inte medföra någon ändring vid beskattningen. Vid sidan av försäkringstekniska skulder har därför i *första och andra styckena* – samtidigt som föreskrifterna om den hittillsvarande säkerhetsfonden utgått – införts en ny post avseende säkerhetstillägg. För undvikande av sammanblandning med den tidigare säkerhetsfonden har den betecknats "säkerhetsreserv". Vidare har i *första och andra styckena* beteckningen "försäkringsfond" bytts ut mot "försäkringstekniska skulder" och vissa redaktionella ändringar gjorts.

Ändringen i *tredje stycket* är en följd av att säkerhetsfonden slopats.

I *femte stycket första meningen* har definitionen av försäkringsfond ändrats till att avse försäkringstekniska skulder. I försäkringstekniska skulder ingår bl. a. beslutad premieåterbetalning (se prop. 1981/82: 180 s. 194) och skadebehandlingsreserv. Föreskrifterna om premieåterbetalning och skadebehandlingsreserv i *andra och tredje meningarna* har därför tagits bort. Även föreskriften i tredje meningen om bolag som meddelar sjöförsäkring (inkl. land- och lufttransportförsäkring samt luftfartsförsäkring) har utgått, eftersom sjöförsäkringen enligt den nya försäkringsrörelselagen skall redovisas enligt samma regler som övrig skadeförsäkring. I förhållande till utredarens förslag har lagtexten i förevarande stycke jämkats.

I ett nytt *sjätte stycke* har angetts vad som avses med säkerhetsreserv.

Ändringen i *sjätte stycket* (sjunde stycket föreslagen lydelse) är redaktionell.

I *åttonde stycket* (nionde stycket föreslagen lydelse) har gjorts vissa ändringar som följer av det tidigare sagda samt en redaktionell ändring. I sista meningen har föreskriften i fråga om skadeförsäkringsbolag som driver s. k. långfristig personförsäkringsrörelse utgått, eftersom skadeförsäkringsbolagen enligt den nya försäkringsrörelselagen inte får driva personförsäkringsrörelse med grunder. Detta följer av 1 kap. 3 § andra stycket, jämfört med 1 kap. 5 § första stycket nya försäkringsrörelselagen.

Ikraftträdandet

Lagen bör träda i kraft den 1 januari 1983 och tillämpas första gången vid 1984 års taxering.

Med anledning av att den nuvarande säkerhetsfonden slopas för skadeförsäkringsbolagens del skall enligt 17 § lagen om införande av försäkringsrörelselagen (1982:000) sådan fond överföras till reserv som regeringen eller efter regeringens bemyndigande försäkringsinspektionen föreskriver. Skattemässigt bör sådan reserv behandlas på samma sätt som den nuvarande säkerhetsfonden. En övergångsbestämmelse som möjliggör detta föreslås.

4.4 Förslaget till ändring i lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering

Större delen av bestämmelserna i lagen om förenklad aktiehantering har såvitt angår försäkringsaktiebolag överförts till den nya försäkringsrörelselagen. Detta föranleder vissa jämkningar i lagen om förenklad aktiehantering.

1 §

I paragrafen anges lagens tillämpningsområde. F. n. är lagen tillämplig på försäkringsaktiebolag och bankaktiebolag, om bolagsstämman beslutar det. Lagen träder då i stället för motsvarande bestämmelser i lagen (1948:433) om försäkringsrörelse och lagen (1955:183) om bankrörelse. Som nyss nämnts upptar den nya försäkringsrörelselagen en stor del av bestämmelserna i lagen om förenklad aktiehantering. Detta innebär att lagen om förenklad aktiehantering i princip inte bör vara tillämplig på försäkringsaktiebolag. Beträffande bankaktiebolag bör lagen emellertid fortfarande gälla i avvidan på resultatet av banklagutredningens översyn av banklagstiftningen. Vissa bestämmelser i lagen om förenklad aktiehantering som rör auktorisation som förvaltare och meddelande av tillstånd att i aktiebok införa utländsk förvaltare m. m. har inte överförts till den nya försäkringsrörelselagen. De bestämmelser som jag syftar på finns i 17, 19, 20 och 26–29 §§ (jfr 3 kap. 10 § fjärde stycket nya försäkringsrörelselagen).

Bestämmelserna i 17, 19 och 20 §§ lagen om förenklad aktiehantering skall äga tillämpning på avstämningsbolag enligt den nya försäkringsrörelselagen. Av 22 § lagen om införande av försäkringsrörelselagen följer att bolag som före utgången av år 1982 beslutat tillämpa förenklad aktiehantering är att anse som avstämningsbolag enligt försäkringsrörelselagen.

Bestämmelserna i 26–29 §§ lagen om förenklad aktiehantering innehåller bestämmelser om värdepapperscentralen och tillsynen över denna. Dessa bestämmelser är tillämpliga bl. a. i fråga om den del av värdepapperscentralens verksamhet som rör försäkringsaktiebolag som är avstämningsbolag.

36 §

I paragrafen finns en hänvisning till 1948 års försäkringsrörelselag. Den hänvisningen föreslås utgå. Att aktieägare i försäkringsaktiebolag som är

avstämningsbolag inte behöver underrättas vid kapitalökning följer av 4 kap. 9 § andra stycket nya försäkringsrörelselagen.

37 §

I paragrafen finns en hänvisning till 1948 års försäkringsrörelselag. De bestämmelser som åsyftas med hänvisningen till 1948 års lag är närmast 320 § tredje stycket, 321, 322, 323, 324 §§ nämnda lag (jfr prop. 1970:99 s. 148). När nu reglerna om förenklad aktiehantering tas in i den nya försäkringsrörelselagen bör hänvisningen till lagen om försäkringsrörelse utgå.

Ikraftträdandet

Lagen bör träda i kraft den 1 januari 1983.

4.5 Lag om ändring i lagen (1967:351) om tryggande av pensionsutfästelse m. m.

I 23 § tryggandelagen finns bestämmelser om skydd för pensionsborgenärer för det fall att arbetsgivaren överlåter sin näringsverksamhet till annan. Om det vid sådan överlåtelse har avtalats att ansvaret för pensionsutfästelse skall överflyttas på efterträdaren, skall samtycke till överflyttningen inhämtas från innehavaren av pensionsfordringen. Men tillsynsmyndigheten – länsstyrelsen – kan medge att samtycke inte behöver inhämtas, om efterträdaren kan anses god för pensionsutfästelsen. Vid fusion skall dock de bestämmelser om tillvaratagande av borgenärernas rätt som finns i särskild författning iakttagas.

I samband med införandet av den nya aktiebolagslagen infördes en bestämmelse i 23 § andra stycket tryggandelagen om att innehavare av pensionsfordran inte behövde kallas i ärende enligt aktiebolagslagen om fusion, vinstutdelning och nedsättning av aktiekapitalet eller reservfonden. Det ansågs praktiskt att pensionsborgenärernas hörande också i dessa fall kunde ersättas av tillsynsmyndighetens medgivande (se prop. 1975:103 s. 727).

Den nya försäkringsrörelselagen innehåller liksom aktiebolagslagen föreskrifter om att bolagets borgenärer (dock inte försäkringstagarna) skall kallas vid vinstutdelning efter kapitalnedsättning i vissa fall (6 kap. 5 §) liksom vid nedsättning av aktiekapitalet eller reservfonden i vissa fall (6 kap. 6 § resp. 12 kap. 9 § andra stycket). Eftersom samma praktiska skäl talar för att även i dessa fall tillsynsmyndighetens medgivande skall ersätta pensionsborgenärernas hörande har 23 § andra stycket tryggandelagen kompletterats med en föreskrift härom.

Ikraftträdandet

Lagändringen bör träda i kraft den 1 januari 1983.

De lagändringar jag föreslår har väsentligen utformats efter mönster av bestämmelserna i den nya försäkringsrörelselagen, som har granskats av lagrådet, och är i övrigt av enkel beskaffenhet. Enligt min mening är lagrådsgranskning därför inte påkallad.

5 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att antaga förslagen till

1. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982: 000),
2. lag om ändring i lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket,
3. lag om ändring i lagen (1972: 262) om understödsföreningar,
4. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
5. lag om ändring i lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering,
6. lag om ändring i lagen (1967: 531) om tryggnad av pensionsutfästelse m. m.

6 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslår riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

EKONOMI-
DEPARTEMENTET

**FÖLJDLAGSTIFTNING
TILL EN NY LAG OM
FÖRSÄKRINGSRÖRELSE**

Ds E 1981: 11

Till Statsrådet och chefen för ekonomidepartementet

Efter regeringens bemyndigande den 13 oktober 1977 tillkallade chefen för ekonomidepartementet den 21 november 1977 hovrättslagmannen Johan Lind som särskild utredare med uppdrag att se över lagen om försäkringsrörelse och lagen om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket.

Att såsom experter biträda utredaren förordnades fr. o. m. den 10 januari 1978 numera direktören Jan Bökmark, direktören Tage Eriksson, avdelningsdirektören Åke Svensson och avdelningsdirektören Karin von Willebrand samt fr. o. m. samma dag som sekreterare åt utredningen hovrättsassessorn Birgitta Hahn.

Utredningen har antagit arbetsnamnet försäkringsrörelseutredningen (FRU).

Utredningen har den 30 december 1980 avlämnat ett delbetänkande (Ds E 1980: 6) Ny lag om försäkringsrörelse.

Sedan uppdraget nu slutförts överlämnas härmed betänkandet Följdlagstiftning till en ny lag om försäkringsrörelse.

Stockholm den 12 juni 1981

Johan Lind

/Birgitta Hahn

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Författningsförslag	48
1.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket	48
1.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1972: 262) om understödsföreningar	59
1.5	Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1982: 370) ..	63
1.6	Förslag till lag om värdepapperscentralen m. m.	69
1.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1967: 531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m.	70
2	Specialmotivering	71
2.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket	71
2.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1972: 262) om understödsföreningar	74
2.5	Förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1982: 370)	76
2.6	Förslaget till lag om värdepapperscentralen m. m.	79
2.7	Förslaget till lag om ändring (1967: 531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m.	80

1 FÖRFATTNINGSFÖRSLAG

1.3 Förslag till

lag om ändring i lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket

Härigenom föreskrivs

dels att rubriken till lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket ändras till "lag om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige",

dels att 1, 2, 3, 5, 6, 9 a, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 15 a, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 24 a, 25, 26, 27, 28, 29, 32, 35 och 36 §§, ordet "anstalt" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "företag" i motsvarande former,

dels att 2 §, 4 § första stycket, 6 § första stycket punkt 3, 9 § andra stycket, 10 § andra stycket, 12, 13, 14, 15, 15 a, 20 §§, 21 § första stycket, 24, 25, 26, 28 §§ andra och tredje styckena och 33 § skall ha nedan angivna lydelse,

dels att en ny paragraf, 25 § a, skall införas av nedan angiven lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Utländsk försäkringsanstalt må här i riket driva livförsäkringsrörelse, allenast om anstalten i sitt hemland med laga rätt driver sådan rörelse, samt annan försäkringsrörelse, allenast om anstalten i hemlandet med laga rätt driver rörelse avseende något slag av försäkring, annan än livförsäkring.

Ej må utländsk försäkringsanstalt här i riket med livförsäkringsrörelse förena försäkringsrörelse som avser annat än personförsäkring, med mindre särskilda skäl äro därtill.

De nedan i denna lag meddelade särskilda bestämmelserna angående livförsäkring äga motsvarande tillämpning i fråga om personförsäkring av annat slag. I fråga om sådan försäkring, meddelad för en tid av längst fem år eller mot premie som är beräknad och bestämd för längst fem år i sänder, må rörelsen dock drivas utan tillämpning av de särskilda bestämmelserna angående livförsäkring.

Ej må utländsk försäkringsanstalt här i riket med direkt livförsäkringsrörelse förena försäkringsrörelse som avser annat än personförsäkring.

Bestämmelserna i denna lag om livförsäkring tillämpas också ifråga om personförsäkringar av annat slag. I fråga om sådan försäkring, meddelad för en tid längst fem år eller mot premie som är beräknad och bestämd för längst fem år i sänder, må rörelsen dock drivas utan tillämpning av de särskilda bestämmelserna angående livförsäkring.

Ersättning, som i anledning av

Nuvarande lydelse

ning av de särskilda bestämmelserna angående livförsäkring.

Föreslagen lydelse

ett inträffat försäkringsfall utges i form av livränta eller sjukränta, skall tillhöra endera livförsäkring eller annan försäkring beroende på i vilken av dessa slag av försäkringar som försäkringsfallet har inträffat. Har en sådan ränta inköpts i ett livförsäkringsbolag, skall den dock i detta bolag höra till livförsäkring.

För sådan livränta eller sjukränta som tillhör annan försäkring än livförsäkring gäller bestämmelserna i 6 § andra stycket, 7 § andra stycket, 9 § första stycket, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 24 och 28 §§ i tillämpliga delar.

4 §

Generalagent skall vara bosatt här i riket, råda över sig och sin egendom samt, därest han är utländsk undersåte, hava på sätt särskilt är föreskrivet förvärvat rätt att inom riket idka handel eller annat näringsyrke.

Generalagenten skall vara bosatt här i landet. Han får inte vara omyndig eller i konkurs. Om han är utländsk medborgare gäller bestämmelserna i lagen (1968:555) om rätt för utlänning och utländskt företag att idka näring här i riket.

Generalagentur må även innehavas av svenskt aktiebolag eller ömsesidigt försäkringsbolag eller ock av svenskt handelsbolag, vars samtliga bolagsmän äga behörighet enligt vad i första stycket sägs. För fullgörande av de skyldigheter, som åligga generalagent, svare i förra fallet envar styrelseledamot och i det senare envar bolagsman, som ej är enbart kommanditdelägare.

Om koncession m. m.

6 §

Ansökan om koncession göres hos regeringen. I ansökningen skall angivas den försäkringsgren, som rörelsen skall avse. Ansökningen skall inlämnas till försäkringsinspektionen och vara åtföljd av:

1. handlingar som styrka generalagents behörighet enligt 4 §;
2. det för anstalten gällande reglementet;
3. bevis att anstalten i sitt hemland driver försäkringsrörelse efter vad i 2 § första stycket sägs jämte behörigen styrkt uppgift om den tid detta ägt rum samt om anmärkningar, som av myndigheterna i anstaltens hemland under de sista tre åren må hava framställts mot anstaltens verksamhet ävensom anstaltens förvaltnings- och revisions-
3. bevis att anstalten i sitt hemland driver försäkringsrörelse efter vad i 2 § första stycket sägs jämte behörigen styrkt uppgift om den tid detta ägt rum samt om anmärkningar, som av myndigheterna i anstaltens hemland under de sista tre åren må hava framställts mot anstaltens verksamhet ävensom anstaltens årsredovisningar och revi-

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

berättelser för den tid anstalten varit i verksamhet, dock längst för de tio sista åren;

4. behörig fullmakt för generalagenten att å anstaltens vägnar här i riket driva försäkringsrörelsen och att i alla därav härflytande rättsförhållanden för anstalten mottaga stämning samt själv eller genom annan tala och svara;

5. bevis att anstalten för ändamål som i 16 § sägs samt på sätt och under villkor, som försäkringsinspektionen godkänner, i riksbanken nedsatt i värdehandlingar, som inspektionen godtagit, ett belopp av etthundratusen kronor för livförsäkring och ett belopp av tvåhundra tusen kronor för annan försäkring eller, om rörelsen skall avse endast försäkring för resor i utlandet, det lägre belopp som inspektionen bestämmer.

Därest rörelsen skall avse livförsäkring, skola enligt vad i 11 § sägs upprättas särskilda grunder för verksamheten. Å grunderna, som skola bifogas ansöknings om koncession, skall sökas regeringens stadfästelse.

Beslut enligt första stycket 5 om nedsättning av lägre belopp för försäkring för resor i utlandet må återkallas av försäkringsinspektionen, om skäl föreligga.

9 §

Å ändring av stadsfästa grunder skall ock sökas regeringens stadfästelse. I regeringens ställe äger försäkringsinspektionen besluta i sådant ärende om det icke är av principiell betydelse eller eljest av synnerlig vikt. Ansökningen skall inlämnas till försäkringsinspektionen.

Ansökan om förlängning av koncession, som beviljats för bestämd tid, skall prövas av den myndighet som beviljat koncessionen. Ansökningen skall inlämnas till försäkringsinspektionen sist *sexton* månader före utgången av den löpande koncessionen.

Ansökan om förlängning av koncession, som beviljats för bestämd tid, skall prövas av den myndighet som beviljat koncessionen. Ansökningen skall inlämnas till försäkringsinspektionen sist *sex* månader före utgången av den löpande koncessionen.

10 §

Generalagenten åligger att för varje räkenskapsår enligt formulär, som utställas av försäkringsinspektionen, upprätta redogörelse angående anstaltens verksamhet inom riket.

För livförsäkringsverksamhet skall i redogörelsen under beteckningen *försäkringsfond* såsom skuld upptagas det å räkenskapsårets sista dag beräknade värdet av anstaltens ansvarighet på grund av

dels inträffade försäkringsfall (ersättningsreserv),

dels löpande försäkringar (premiereserv),

dels ock återbäring, som anstalten må hava tilldelat försäkringstagare.

För livförsäkringsverksamhet skall i redogörelsen under beteckningen *försäkringstekniska skulder* såsom skuld upptagas det å räkenskapsårets sista dag beräknade värdet av anstaltens ansvarighet på grund av

dels inträffade försäkringsfall (ersättningsreserv),

dels löpande försäkringar (premiereserv),

dels ock återbäring, som anstalten må hava tilldelat försäkringstagare.

Nuvarande lydelse

Med avseende på de i 11 § under 1–4 omförmälda grunderna skall vad i 264 §, 265 § 1 mom. samt 267–269 §§ lagen om försäkringsrörelse stadgas äga motsvarande tillämpning. Beträffande övergångsgrunder enligt 265 § 1 mom. nämnda lag gälle vad i 9 § här ovan är i fråga om ändring av grunder stadgat om stadfästelse och kungörande därav. Såsom villkor för stadfästelse å övergångsgrunder må föreskrivas, att anstalten skall på sätt i 15 § sägs sätta jämväl andra värdehandlingar, än där avses, i särskilt förvar.

Försäkringsfonden med tillägg av det belopp, varmed en tjugondel av *fonden* må överstiga vad anstalten enligt 6 § nedsatt för livförsäkring, skall vid envar tidpunkt vara redovisad i värdehandlingar av beskaffenhet som angives i 274 § under 1–7 lagen om försäkringsrörelse, eller ock i följande tillgångar av annan art nämligen lån mot säkerhet i anstaltens försäkringsbrev inom återköpsvärdet eller, i den mån försäkringsinspektionen på framställning av anstalten så medger, värdet av återförsäkringsgivarens ansvarighet på grund av livförsäkringar, som övertagits i återförsäkring.

Utan hinder av vad i första stycket är stadgat må ett belopp, motsvarande högst en tiondel av *försäkringsfonden* för egen räkning, redovisas i andra värdehandlingar än i första stycket avses, dock icke i aktier.

Med *försäkringsfond* för egen räkning förstås den del av *fonden*, som icke motsvarar värdet av återförsäkringsgivares ansvarighet.

Föreslagen lydelse

12 §

Med avseende på i 11 § under 1–4 omförmälda grunderna skall vad i 7 kap. 3 §, 4 § första–fjärde styckena samt 5–7 §§ lagen (1982:000) om försäkringsrörelse stadgas äga motsvarande tillämpning. Beträffande övergångsgrunder enligt 7 kap. 4 § nämnda lag gälle vad i 9 § här ovan är i fråga om ändring av grunder stadgat om stadfästelse och kungörande därav. Såsom villkor för stadfästelse å övergångsgrunder må föreskrivas, att anstalten skall på sätt i 15 § sägs sätta jämväl andra värdehandlingar, än där avses, i särskilt förvar.

13 §

Försäkringstekniska skulder med tillägg av det belopp, varmed en tjugondel av dessa skulder må överstiga vad anstalten enligt 6 § nedsatt för livförsäkring, skall vid envar tidpunkt vara redovisad i värdehandlingar av beskaffenhet som angives i 7 kap. 9 § första stycket 1–7 lagen (1982:000) om försäkringsrörelse, eller ock i följande tillgångar av annan art nämligen lån mot säkerhet i anstaltens försäkringsbrev inom återköpsvärdet eller, i den mån försäkringsinspektionen på framställning av anstalten så medger, värdet av återförsäkringsgivarnas ansvarighet på grund av livförsäkringar, som övertagits i återförsäkring.

Utan hinder av vad i första stycket är stadgat må ett belopp, motsvarande högst tjugo procent av *de försäkringstekniska skulderna* för egen räkning, redovisas i andra värdehandlingar än i första stycket avses, dock inte i aktier.

Med *de försäkringstekniska skulderna* för egen räkning förstås den del av *de försäkringstekniska skulderna*, som icke motsvarar värdet av återförsäkringsgivarnas ansvarighet.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

Värdehandling må vid redovisning enligt 13 § ej upptagas över sitt verkliga värde, bestämt på sätt i 93 § 1 mom. andra stycket lagen om försäkringsrörelse sägs.

Under förutsättning att de värdehandlingar, i vilka försäkringsfonden jämte tillägg redovisas, beräknas kunna å tider, som med hänsyn till beskaffenheten av anstaltens förbindelser prövas tillfredsställande, förvandlas i penningar till belopp motsvarande det angivna värdet, må utan hinder av vad i första stycket är stadgat värdehandling, som jämväl under näst föregående räkenskapsår använts för sådan redovisning, kunna åsättas det då beräknade värdet och värdehandling, som anskaffats under löpande räkenskapsår, det värde som motsvarar kostnaderna för dess anskaffning.

Värdehandling får vid redovisning enligt 13 § ej upptagas till högre värde än som följer av bestämmelserna i bokföringslagen (1976:125) om värdering av omsättningstillgångar.

Under förutsättning att de värdehandlingar, i vilka de försäkringstekniska skulderna jämte tillägg redovisas, beräknas kunna å tider, som med hänsyn till beskaffenheten av anstaltens förbindelser prövas tillfredsställande, förvandlas i penningar till belopp motsvarande det angivna värdet, må utan hinder av vad i första stycket är stadgat värdehandling, som jämväl under näst föregående räkenskapsår använts för sådan redovisning, kunna åsättas det då beräknade värdet och värdehandling, som anskaffats under löpande räkenskapsår, det värde som motsvarar kostnaderna för dess anskaffning.

15 §

De värdehandlingar, i vilka försäkringsfonden jämte tillägg helt eller delvis redovisas, skola förvaras här i riket avskilda från anstaltens övriga tillgångar och under minst två lås med olika nycklar, av vilka en innehaves av ett av försäkringsinspektionens förordnat ombud. Försäkringsinspektionen må dock på framställning av anstalten medgiva att värdehandlingarna i stället, på sätt och under villkor som av inspektionen bestämmas sättas i särskilt förvar i riksbanken eller annan bank. I de sålunda förvarade handlingarna njute försäkringstagarna panträtt såsom i handfången pant till säkerhet för fullgörandet av anstaltens på försäkringsavtalen grundade förbindelser.

De värdehandlingar, i vilka försäkringstekniska skulder jämte tillägg helt eller delvis redovisas, skola förvaras här i riket avskilda från anstaltens övriga tillgångar och under minst två lås med olika nycklar, av vilka en innehaves av ett av försäkringsinspektionens förordnat ombud. Försäkringsinspektionen må dock på framställning av anstalten medgiva att värdehandlingarna i stället, på sätt och under villkor som av inspektionen bestämmas sättas i särskilt förvar i riksbanken eller annan bank. I de sålunda förvarade handlingarna njute försäkringstagarna panträtt såsom i handfången pant till säkerhet för fullgörandet av anstaltens på försäkringsavtalen grundade förbindelser.

Det åligger generalagenten att tillse, att vid envar tidpunkt värdehandlingar till erforderligt belopp satts i sådant förvar, som i första stycket är sagt.

Nuvarande lydelse

I fråga om utbekommande eller utbyte av värdehandling, som satts i förvar, skola bestämmelserna i 276 § lagen om försäkringsrörelse äga motsvarande tillämpning, därvid vad i nämnda lagrum sägs om styrelse, verkställande direktör och behörig företrädare för bolag skall avse generalagent eller av anstalt jämlikt 27 § utsett ombud.

Det av försäkringsinspektionen förordnade ombudet har att, där generalagent eller ombud, som anstalt utsett jämlikt 27 §, ej fullgör vad honom enligt denna paragraf åligger, därom ofördröjligen göra anmälan hos inspektionen.

15 a §

För försäkring av annat slag än sådan personförsäkring, beträffande vilken rörelsen drives med tillämpning av de särskilda bestämmelserna om livförsäkring, skall anstalten inom åtta månader efter utgången av varje räkenskapsår göra tillägg till den nedsättning som angives i 6 § första stycket 5. Tilläggsnedsättning skall omfatta det belopp varmed en tredjedel av anstaltens premieintäkt inom riket under räkenskapsåret för nu avsedd försäkring må överstiga vad förut, ursprungligen och såsom tillägg, nedsatts för sådan försäkring.

Överstiger det sammanlagda beloppet av vad försäkringsanstalten nedsatt väsentligt en tredjedel av den premieintäkt som angives i första stycket, må försäkringsinspektionen medgiva anstalten att utfå det överskjutande beloppet i den mån detta hänför sig till nedsättning enligt första stycket.

20 §

Det åligger generalagenten att övervaka att *anskaffning* av ansökningar av försäkring hos anstalten sker på sätt som överensstämmer med god försäkringssed. Regeringen åger meddela närmare bestäm-

Föreslagen lydelse

I fråga om utbekommande eller utbyte av värdehandling, som satts i förvar, skola bestämmelserna i 7 kap. 11 § andra och tredje styckena lagen (1982:000) om försäkringsrörelse äga motsvarande tillämpning, därvid vad i nämnda lagrum sägs om styrelse, verkställande direktör och behörig företrädare för bolag skall avse generalagent eller av anstalt jämlikt 27 § utsett ombud.

För försäkring av annat slag än sådan personförsäkring, beträffande vilken rörelsen drives med tillämpning av de särskilda bestämmelserna om livförsäkring, skall anstalten inom åtta månader efter utgången av varje räkenskapsår göra tillägg till den nedsättning som angives i 6 § första stycket 5. Tilläggsnedsättning skall omfatta det belopp varmed en tredjedel av anstaltens premieinkomst inom riket under räkenskapsåret för nu avsedd försäkring må överstiga vad förut, ursprungligen och såsom tillägg, nedsatts för sådan försäkring.

Överstiger det sammanlagda beloppet av vad försäkringsanstalten nedsatt väsentligt en tredjedel av den premieinkomst som angives i första stycket, må försäkringsinspektionen medgiva anstalten att utfå det överskjutande beloppet i den mån detta hänför sig till nedsättning enligt första stycket.

Det åligger generalagenten att övervaka att *försäljning* av försäkring hos anstalten sker på sätt som överensstämmer med god försäkringssed. Regeringen åger meddela närmare bestämmelser angående

Nuvarande lydelse

melser angående *anskaffningsverksamheten* och må därvid tillika förordna, att frågor rörande densamma skola, på sätt och i den omfattning som i nämnda bestämmelse anges, handläggas av en av regeringen utsedd nämnd.

Föreslagen lydelse

försäljningsverksamheten och må därvid tillika förordna, att frågor rörande densamma skola, på sätt och i den omfattning som i nämnda bestämmelse anges, handläggas av en nämnd som utses av regeringen eller efter regeringens bemyndigande av försäkringsinspektionen.

21 §

Utländsk försäkringsanstalt, som driver försäkringsrörelse här i riket vara pliktig att i alla för allmänheten avsedda meddelanden vid teckning av sin firma utsätta hemlandet samt angiva huruvida anstalten drives såsom aktiebolag eller ömsesidigt bolag eller i annan form. Ej må sådan anstalt eller dess ombud eller personal i meddelanden, som åsyfta *anskaffning* av försäkring eller äro avsedda för allmänheten, lämna uppgift av innebörd att anstalten genom att fullgöra i denna lag föreskriven skyldighet att nedsätta värdehandlingar ställt fullgod säkerhet för sina svenska försäkringstagare eller att den beträffande hela sin verksamhet är kontrollerad av svenska staten.

Utländsk försäkringsanstalt, som driver försäkringsrörelse här i riket vare pliktig att i alla för allmänheten avsedda meddelanden vid teckning av sin firma utsätta hemlandet samt angiva huruvida anstalten drives såsom aktiebolag eller ömsesidigt bolag eller i annan form. Ej må sådan anstalt eller dess ombud eller personal i meddelanden, som åsyfta *försäljning* av försäkring eller äro avsedda för allmänheten, lämna uppgift av innebörd att anstalten genom att fullgöra i denna lag föreskriven skyldighet att nedsätta värdehandlingar ställt fullgod säkerhet för sina svenska försäkringstagare eller att den beträffande hela sin verksamhet är kontrollerad av svenska staten.

Försäkringsbrev skall innehålla ej mindre uppgift om de för anstalten gällande allmänna försäkringsvillkoren än även de särskilda villkoren för den försäkring, som avses i brevet.

Där i meddelanden, som äro avsedda för allmänheten, vid angivande av anstaltens fonder inräknas oguldna förbindelser av delägare eller garantier, skall beloppet av sådana förbindelser särskilt utsättas.

24 §

Generalagenten vare pliktig: att, där ändring vidtages i det för anstalten gällande reglementet, inom tre månader därefter till försäkringsinspektionen insända beslutet därom;

att, därest av myndigheterna i anstaltens hemland framställts anmärkning mot anstaltens verksamhet, så fort ske kan skriftligen underrätta försäkringsinspektionen därom;

att, inom åtta månader efter ut-

Generalagenten vare pliktig: att, där ändring vidtages i det för anstalten gällande reglementet, inom tre månader därefter till försäkringsinspektionen insända beslutet därom;

att, därest av myndigheterna i anstaltens hemland framställts anmärkning mot anstaltens verksamhet, så fort ske kan skriftligen underrätta försäkringsinspektionen därom;

att, inom åtta månader efter ut-

Nuvarande lydelse

gången av varje räkenskapsår till försäkringsinspektionen insända den i 10 § avsedda redogörelsen angående anstaltens verksamhet inom riket;

att, beträffande livförsäkringsrörelse, till försäkringsinspektionen insända följande enligt inspektionens anvisningar upprättade och av aktuarien undertecknade handlingar nämligen dels inom åtta månader efter varje räkenskapsårs utgång redogörelse för beräkning av premiereserv och av återbäring, dels ock, i den mån så påfordras av inspektionen, statistisk-ekonomisk utredning angående verksamheten;

att inom tre månader efter det berättelse om revision av anstaltens räkenskaper och förvaltning blivit å sammanträde med anstaltens delägare framlagd, till försäkringsinspektionen insända ett exemplar av denna berättelse, ävensom ett exemplar av anstaltens förvaltningsberättelse för den tid revisionen avsett;

att även i andra fall än ovan sagts lämna försäkringsinspektionen de upplysningar, som av inspektionen begäras i fråga om anstalten och dess verksamhet inom riket, samt att när som helst för befattningshavare hos försäkringsinspektionen, som är behörig att företräda inspektionen, eller annan som av inspektionen förordnats att företräda denna, hålla kassa och övriga tillgångar samt böcker, räkenskaper och andra handlingar tillgängliga för granskning.

Innefattar ändring i reglementet ändring av anstaltens firma, skall försäkringsinspektionen låta införa kungörelse om firmaändringen i Post- och Inrikes Tidningar.

Föreslagen lydelse

gången av varje räkenskapsår till försäkringsinspektionen insända den i 10 § avsedda redogörelsen angående anstaltens verksamhet inom riket;

att, beträffande livförsäkringsrörelse, till försäkringsinspektionen insända följande enligt inspektionens anvisningar upprättade och av aktuarien undertecknade handlingar nämligen dels inom åtta månader efter varje räkenskapsårs utgång redogörelse för beräkning av premiereserv och av återbäring, dels ock, i den mån så påfordras av inspektionen, statistisk-ekonomisk utredning angående verksamheten;

att, inom tre månader efter det att årsredovisningen och revisionsberättelsen blivit å sammanträde med anstaltens delägare framlagd, till försäkringsinspektionen insända ett exemplar av dessa handlingar;

att även i andra fall än ovan sagts lämna försäkringsinspektionen de upplysningar, som av inspektionen begäras i fråga om anstalten och dess verksamhet inom riket, samt att när som helst för befattningshavare hos försäkringsinspektionen, som är behörig att företräda inspektionen, eller annan som av inspektionen förordnats att företräda denna, hålla kassa och övriga tillgångar samt böcker, räkenskaper och andra handlingar tillgängliga för granskning.

25 §

Försäkringsinspektionen äge meddela de erinringar i fråga om utländsk försäkringsanstalts verksamhet här i riket, som inspektionen finner påkallade. Vid medde-

Försäkringsinspektionen äge meddela de erinringar i fråga om utländsk försäkringsanstalts verksamhet här i riket, som inspektionen finner påkallade.

Nuvarande lydelse

*lande av föreskrift enligt denna lag
må inspektionen förelägga vite.*

Finner försäkringsinspektionen,
att avvikelse skett från denna lag
eller med stöd därav meddelade be-
stämmelser eller från grunderna,
där sådana finnas,

att grunderna icke längre äro till-
fredsställande med hänsyn till rö-
relsens omfattning och beskaffen-
het,

att i riksbanken enligt 6 eller 15
a §§ nedsatt belopp minskats ge-
nom att värdehandlingarna avse-
värt nedgått i värde eller av annan
anledning,

att de tillgångar, i vilka försäk-
ringsfonden jämte tillägg redovisas,
icke äro tillfyllest, eller

att eljest allvarlig anmärkning
mot verksamheten föreligger,

må inspektionen förelägga anstal-
ten att inom viss tid vidtaga de åtgärder som prövas påkallade härav.

Har föreläggande icke inom den bestämda tiden efterkommit och har ej heller annorledes det anmärkta förhållandet undanröjts, skall försäkringsinspektionen göra anmälan därom hos regeringen, som efter anstaltens hörande må förklara koncessionen förverkad.

Beslut varigenom koncessionen förklarats förverkad, skall av försäkringsinspektionen kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

Föreslagen lydelse

Finner försäkringsinspektionen,
att avvikelse skett från denna lag
eller med stöd därav meddelade be-
stämmelser eller från grunderna,
där sådana finnas,

att grunderna icke längre äro till-
fredsställande med hänsyn till rö-
relsens omfattning och beskaffen-
het,

att i riksbanken enligt 6 eller 15
a §§ nedsatt belopp minskats ge-
nom att värdehandlingarna avse-
värt nedgått i värde eller av annan
anledning,

att de tillgångar, i vilka de försäkringstekniska skulderna jämte tillägg redovisas, icke äro tillfyllest, eller

att eljest allvarlig anmärkning
mot verksamheten föreligger,

må inspektionen förelägga anstal-
ten att inom viss tid vidtaga de åtgärder som prövas påkallade härav.

25 a §

Försäkringsinspektionen kan vid vite förelägga generalagenten att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar att sända in behöriga redovisningshandlingar och revisionsberättelser.

Försäkringsinspektionen kan dessutom förelägga vite vid meddelande av föreskrift eller förbud enligt denna lag.

Har inspektionen förelagt vite skall det utländska försäkringsföretaget genast skriftligen underrättas om detta.

Följs inte ett sådant vitesföreläggande som avses i första stycket kan försäkringsinspektionen döma ut vitet.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 §

Till bestridande av kostnaden för försäkringsinspektionens organisation och verksamhet skall utländsk försäkringsanstalt, som driver försäkringsrörelse här i riket, årligen erlägga bidrag enligt bestämmelser, som meddelas av regeringen. Detta bidrag skall bestämmas högst till en femtedels procent av anstaltens hela inkomst av avgifter för nästföregående räkenskapsår för försäkringar, som tillhöra anstaltens rörelse här i riket, *dock må bidraget ej understiga tvåhundra kronor.*

Till bestridande av kostnaden för försäkringsinspektionens organisation och verksamhet skall utländsk försäkringsanstalt, som driver försäkringsrörelse här i riket, årligen erlägga bidrag enligt bestämmelser, som meddelas av regeringen. Detta bidrag skall bestämmas högst till en femtedels procent av anstaltens hela inkomst av avgifter för nästföregående räkenskapsår för försäkringar, som tillhöra anstaltens rörelse här i riket. *Bidraget får dock inte understiga fyra procent av det enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring bestämda basbeloppet som gällde vid utgången av nästföregående räkenskapsår, avrundat till närmast högre femtiotal kronor.*

28 §

Har koncession för utländsk försäkringsanstalt att här i riket driva livförsäkringsrörelse förklarats förverkad, skall för tillvaratagande av livförsäkringstagarnas rätt en särskild administration inträda. *Med avseende på denna skall i tillämpliga delar gälla vad i 296–298 §§ lagen om försäkringsrörelse finnes stadgat ävensom vad 165 § samma lag innehåller angående förbud mot meddelande av nya försäkringar.* Vid tillämpningen av nu nämnda lagrum skall iakttagas, att upphörandet av anstaltens rätt att driva livförsäkringsrörelse här i riket skall anses motsvara livförsäkringsbolags trädande i likvidation eller beslut om avträdande av dess egendom till konkurs samt att vad i 297 § 1 mom. fjärde stycket lagen om försäkringsrörelse sägs om registrering i stället skall avse kungörande i Post- och Inrikes Tidningar. I fall som här avses må överlåtelse av livförsäkringarna ske, förutom till svenskt försäkringsbolag, jämväl till utländsk anstalt, som er-

Har koncession för utländsk försäkringsanstalt att här i riket driva livförsäkringsrörelse förklarats förverkad, skall för tillvaratagande av livförsäkringstagarnas rätt en särskild administration inträda. *Bestämmelserna i 14 kap. 25–28 §§ om särskild administration i lagen (1982:000) om försäkringsrörelse skall tillämpas. Vidare gäller bestämmelsen i 14 kap. 23 § samma lag om förbud att meddela nya försäkringar.* Vid tillämpningen av nu nämnda lagrum skall iakttagas, att upphörandet av anstaltens rätt att driva livförsäkringsrörelse här i riket skall anses motsvara livförsäkringsbolags trädande i likvidation eller beslut om avträdande av dess egendom till konkurs samt att vad i 14 kap. 26 § fjärde stycket lagen om försäkringsrörelse sägs om registrering i stället skall avse kungörande i Post- och Inrikes Tidningar. I fall som här avses må överlåtelse av livförsäkringarna ske, förutom till svenskt försäkringsbolag, jämväl till utländsk anstalt, som erhållit

Nuvarande lydelse

hållit koncession för livförsäkringsrörelse här i riket.

Där vid överlåtelse av försäkringarna eller eljest uppstått överskott skall ur detta i första hand gäldas kostnaden för administrationen och oguldet sådant bidrag, som avses i 26 §, varefter återstoden skall överlämnas till den anstalt, vars försäkringar varit föremål för administration.

Har anstalt i annat fall än i första stycket avses upphört att driva livförsäkringsrörelse här i riket, vare anstalten ändock skyldig att på sätt i 13–15 §§ stadgas redovisa *försäkringsfond* för redan meddelade livförsäkringar jämte tillägg. Det åligger ombud, som utsetts av anstalten enligt 27 § att fullgöra de skyldigheter jämlikt 10, 15 och 24 §§, som förut åvilat generalagenten. Fullgöres ej redovisningen av *försäkringsfonden* jämte tillägg eller finnes eljest anledning antaga att livförsäkringstagarnas rätt på grund av försäkringsavtalen äventyras, ankomme på försäkringsinspektionen att besluta att administration på sätt i första stycket sägs skall inträda; dock må ej på den grund att de till redovisning avsatta tillgångarna finnas otillräckliga administration föreskrivas, förrän försäkringsinspektionen förelagt anstalten att fylla bristen och denna icke täckts inom fyra veckor efter det sådant föreläggande skett. Inträder i fall som nu sagts administration, skall vad i första stycket sägs om upphörandet av anstaltens rätt att driva livförsäkringsrörelse här i riket i stället avse meddelandet av beslut om administration.

Föreslagen lydelse

koncession för livförsäkringsrörelse här i riket.

Har anstalt i annat fall än i första stycket avses upphört att driva livförsäkringsrörelse här i riket, vare anstalten ändock skyldig att på sätt i 13–15 §§ stadgas redovisa *försäkringstekniska skulder* för redan meddelade livförsäkringar jämte tillägg. Det åligger ombud, som utsetts av anstalten enligt 27 § att fullgöra de skyldigheter jämlikt 10, 15 och 24 §§, som förut åvilat generalagenten. Fullgöres ej redovisningen av *försäkringstekniska skulder* jämte tillägg eller finnes eljest anledning antaga att livförsäkringstagarnas rätt på grund av försäkringsavtalen äventyras, ankomme på försäkringsinspektionen att besluta att administration på sätt i första stycket sägs skall inträda; dock må ej på den grund att de till redovisning avsatta tillgångarna finnas otillräckliga administration föreskrivas, förrän försäkringsinspektionen förelagt anstalten att fylla bristen och denna icke täckts inom fyra veckor efter det sådant föreläggande skett. Inträder i fall som nu sagts administration, skall vad i första stycket sägs om upphörandet av anstaltens rätt att driva livförsäkringsrörelse här i riket i stället avse meddelandet av beslut om administration.

29 §

Utländsk försäkringsanstalt må med försäkringsinspektionens tillstånd överlåta hela sitt till verksamheten här i riket hörande försäkringsbestånd eller del därav till svenskt försäkringsbolag eller utländsk försäkringsanstalt, som erhållit koncession för det slag av försäkringsrörelse varom fråga är.

Ansökan om tillstånd skall göras av såväl överlåtare som övertagare. Vid ansökningen skall fogas det av-

Ansökan om tillstånd skall göras av såväl överlåtare som övertagare. Vid ansökningen skall fogas det av-

Nuvarande lydelse

tal, som träffats angående överlå-
telsen. Med avseende på ansök-
ningen skall vidare vad i 295 § 3
*mom. andra och tredje styckena la-
gen om försäkringsrörelse* stadgas
äga motsvarande tillämpning.

Bifalles ansökningen, skall över-
låtarens anses fritagen från sina för-
pliktelser på grund av det överlåtna
försäkringsbeståndet, vilka förplik-
telser i stället skola åvila överta-
garen. Angående underrättelse om
verkställd överlåtelse, skall be-
stämmelsen i 295 § 4 *mom. ovan-
nämnda lag* äga motsvarande
tillämpning.

33 §

Talan mot försäkringsinspektio-
nens beslut enligt denna lag föres
hos regeringen genom besvär

Föreslagen lydelse

tal, som träffats angående överlå-
telsen. Med avseende på ansök-
ningen skall vidare vad i 15 kap. 3 §
*andra stycket och 4 § lagen
(1982:000) om försäkringsrörelse*
stadgas äga motsvarande tillämp-
ning.

Bifalles ansökningen, skall över-
låtarens anses fritagen från sina för-
pliktelser på grund av det överlåtna
försäkringsbeståndet, vilka förplik-
telser i stället skola åvila överta-
garen. Angående underrättelse om
verkställd överlåtelse, skall be-
stämmelsen i 15 kap. 6 § *ovan-
nämnda lag* äga motsvarande
tillämpning.

Talan mot försäkringsinspektio-
nens beslut enligt denna lag föres
hos regeringen genom besvär. *Be-
sluten skall verkställas utan hinder
av anförda besvär om inte rege-
ringen förordnar något annat.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983.

1.4 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1972: 262) om understödsföreningar**

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1972:262) om understödsför-
eningar att 24, 26, 30, 73, 74, 75 och 76 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

24 §

Vid varje tidpunkt skall ett belopp, som täcker summan av dels försäk-
ringsfonder, dels understödsföreningens övriga skulder, annan fond än
försäkringsfond ej medräknad, vara redovisat i följande slag av tillgångar,
nämligen

1. obligationer eller andra skuldförbindelser som utfärdats eller garante-
rats av staten,

2. obligationer som utfärdats av Sveriges allmänna hypoteksbank, Ko-
nungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan,
Svenska skeppshypotekskassan, Skeppsfartens sekundärlånekassa, Nor-
diska investeringsbanken eller av kreditaktiebolag, eller andra skuldförbin-
delser som utfärdats av sådan kreditinrättning, dock ej sådana för den

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

allmänna rörelsen avsedda förskrivningar, som medför rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare (förslagsbevis),

3. obligationer som utfärdats eller garanterats av bankaktiebolag, sparbank eller centralkassa för jordbrukskredit eller andra fordringsbevis som utfärdats av sådant bankinstitut eller riksbanken, dock ej förslagsbevis,

4. obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade av kommun,

5. obligationer som utfärdats av svenskt näringsföreag och som offentlig utbjudits av bankaktiebolag, sparbank, kreditkassa inom jordbrukskasserörelsen, Sveriges investeringsbank aktiebolag eller Nordiska investeringsbanken,

6. skuldförbindelser, för vilka föreningen har säkerhet i form av panträtt på grundval av

inteckning i jordbruks-, bostads-, kontors- eller affärsfastighet inom fyra femtedelar eller i annan fastighet inom två tredjedelar av senast fastställda taxeringsvärde, eller

inteckning i tomträtt, till vilken hör byggnad som är avsedd för bostadskontors- eller affärsändamål, inom fyra femtedelar eller i annan tomträtt inom två tredjedelar av senast fastställda taxeringsvärde, med den ytterligare begränsning som försäkringsinspektionen kan komma att föreskriva med hänsyn till tomträttsavtalets innehåll eller annan omständighet

dock att, utom i fråga om sådant lån till kommun för vilket inspektionen medgett undantag, byggnad skall, för att säkerheten skall få godtas, vara brandförsäkrad i svensk försäkringsanstalt eller i utländsk försäkringsanstalt som har rätt att driva försäkringsrörelse här i riket,

6. skuldförbindelser, för vilka föreningen har säkerhet i form av panträtt på grundval av

inteckning i jordbruks-, bostads-, kontors- eller affärsfastighet inom fyra femtedelar eller i annan fastighet inom två tredjedelar av senast fastställda taxeringsvärde, eller

inteckning i tomträtt, till vilken hör byggnad som är avsedd för bostadskontors- eller affärsändamål, inom fyra femtedelar eller i annan tomträtt inom två tredjedelar av senast fastställda taxeringsvärde, med den ytterligare begränsning som försäkringsinspektionen kan komma att föreskriva med hänsyn till tomträttsavtalets innehåll eller annan omständighet

dock att, utom i fråga om sådant lån till kommun för vilket inspektionen medgett undantag, byggnad skall, för att säkerheten skall få godtas, vara brandförsäkrad i svenskt försäkringsbolag eller i utländskt försäkringsföretag som har rätt att driva försäkringsrörelse här i riket,

7. andra svenska eller utländska värdehandlingar utom sådana som skall infrias i främmande valuta, om de till art och säkerhet kan anses jämförliga med värdehandlingar som avses i någon av punkterna 1-6.

8. lån mot säkerhet i föreningens försäkringsbrev inom återköpsvärdet.

9. föreningen tillhörig fastighet eller tomträtt intill de gränser och med de brandförsäkringsvillkor som enligt 6 gäller beträffande inteckning, eller

10. värdet av svenskt försäkringsbolags ansvarighet på grund av försäkringar, som övertagits i återförsäkring.

Förening, som enligt sina stadgar huvudsakligen är avsedd för anställda i visst eller vissa företag, får även fullgöra i första stycket föreskriven redovisning i sådana av ett eller flera av företagen utfärdade skuldförbin-

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

delser, för vilka föreningen äger säkerhet i värdehandlingar som avses i samma stycke 1–5 och 7.

Vid tillämpning av första stycket 6 ersätts, om försäkringsinspektionen har medgett det

fyra femtedelar av taxeringsvärdet med sjuttio procent av det uppskattade värdet av fastigheten respektive av byggnad eller annan egendom som hör till tomträtten eller, om pantvärde fastställts för egendomen enligt gällande bestämmelser om lån av statsmedel till främjande av bostadsbyggandet, med sjuttiofem procent av pantvärdet, samt

två tredjedelar av taxeringsvärdet med sextio procent av egendomens uppskattade värde.

Med uppskattat värde avses det värde som understödsföreningen har bestämt på grundval av särskild värdering. Har medgivande enligt tredje stycket lämnats får belopp som dittills har redovisats enligt första stycket 6 dock redovisas på samma sätt även i fortsättningen.

Utan hinder av första och andra styckena får ett belopp, som svarar mot högst en femtedel av föreningens *försäkringsfonder*, redovisas i andra värdehandlingar än som förut sagts, dock ej i aktier eller andelar i aktiefond, och i tillgångar som nämns i första stycket 9 utöver där angiven gräns.

26 §

Understödsförening får ej lämna kredit till

1. styrelseledamot, styrelsesuppleant, revisor, revisorssuppleant, innehavare av annan befattning i föreningen eller person som verkställer försäkringsteknisk utredning åt föreningen,

2. *make till person som avses under 1,*

2. *den som är gift med eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till personer som avses under 1, eller är besvägrad med en sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon.*

3. bolag, förening eller annan sammanslutning, vari person som avses under 1 eller 2 i egenskap av delägare eller medlem har ett väsentligt ekonomiskt intresse.

Förening får ej heller lämna kredit mot säkerhet av borgen av någon som avses i första stycket.

Vid tillämpningen av denna paragraf likställs äktenskapsliknande samlevnad med äktenskap, om de sammanlevande tidigare har varit gifta med varandra eller har eller har haft barn gemensamt.

Vad i första stycket sägs utgör ej hinder för förening att i enlighet med vad därom föreskrives i stadgarna lämna kredit mot säkerhet av försäkringsbrev som utfärdats av föreningen.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 §

Räkenskapsavslutning skall ske för kalenderår.

Har förening flera verksamhetsgrenar, skall intäkter och kostnader redovisas särskilt för varje verksamhetsgren.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, försäkringsinspektionen får utfärda närmare föreskrifter om understödsförenings löpande bokföring, årsbokslut och årsredovisning samt därvid, *om särskilda skäl föreligger*, meddela regler som avviker från bokföringslagen (1976: 125).

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, försäkringsinspektionen får utfärda närmare föreskrifter om understödsförenings löpande bokföring, årsbokslut och årsredovisning samt därvid meddela regler som avviker från bokföringslagen (1976: 125).

73 §

Understödsförening skall till bestridande av kostnaden för försäkringsinspektionens tillsynsverksamhet årligen erlægga bidrag enligt bestämmelser som meddelas av regeringen. Bidraget skall bestämmas till ett belopp som, räknat på intäkterna under nästföregående räkenskapsår, svarar mot högst två promille av föreningens hela inkomst av avgifter och en promille av föreningens nettokapitalavkastning. *Bidraget får dock ej understiga tvåhundra kronor.*

Understödsförening skall till bestridande av kostnaden för försäkringsinspektionens tillsynsverksamhet årligen erlægga bidrag enligt bestämmelser som meddelas av regeringen. Bidraget skall bestämmas till ett belopp som, räknat på intäkterna under nästföregående räkenskapsår, svarar mot högst två promille av föreningens hela inkomst av avgifter och en promille av föreningens nettokapitalavkastning. *Bidraget får dock inte understiga fyra procent av det enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring bestämda basbeloppet som gällde vid utgången av nästföregående räkenskapsår, avrundat till närmast högre femtiotal kronor.*

74 §

Försäkringsinspektionen kan förelägga vite vid meddelande av föreskrift enligt denna lag.

Försäkringsinspektionen kan vid vite förelägga styrelsen att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag eller andra författningar att

1. sända in behöriga redovisningshandlingar, revisionsberättelser eller andra handlingar enligt 67 § 2 eller försäkringsteknisk utredning enligt 21 § första stycket,

2. göra behöriga anmälningar för registrering.

Förelägganden enligt första stycket 2 får inte meddelas, om underlåtenhet att göra anmälan medför att föreningsstämman eller sty-

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

relsens beslut förfaller eller föreningen blir skyldig att träda i likvidation.

Försäkringsinspektionen kan dessutom förelägga vite vid meddelande av föreskrift eller förbud enligt denna lag.

Har försäkringsinspektionen förelagt vite skall föreningen genast skriftligen underrättas om detta.

Följs inte ett sådant vitesföreläggande som avses i första stycket kan försäkringsinspektionen döma ut vitet.

76 §

Bestämmelserna i 106–109 §§ lagen (1951: 308) om ekonomiska föreningar äger motsvarande tillämpning på understödsförening.

Bestämmelserna i 106–109 §§ lagen (1951: 308) om ekonomiska föreningar äger motsvarande tillämpning på understödsförening. *Dessa bestämmelser gäller även för den person som verkställer försäkrings- teknisk utredning åt föreningen.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983.

1.5 Förslag till**Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)**

Härigenom föreskrivs i fråga om kommunalskattelagen (1928: 370) att 30 § 2–5 mom och anvisningarna till 30 § 1–4 skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

30 §

2 mom. Såsom nettointäkt av försäkringsrörelse, som drivits av inländsk livförsäkringsanstalt, anses nettointäkten av anstaltens kapital- och fastighetsförvaltning med undantag för den del av intäkten som belöper på pensionsförsäkringar, vilka anstalten meddelat direkt eller meddelat i återförsäkring åt annan inländsk försäkringsanstalt.

Om värdet av tillgångarna i försäkringsrörelse, som drivits av inländsk livförsäkringsanstalt, vid beskattningsårets utgång understiger summan av dels *försäkringsfonden* ökad med en tjugondel av *fonden*, dels beloppet av de skulder

Om värdet av tillgångarna i försäkringsrörelse, som drivits av inländsk livförsäkringsanstalt, vid beskattningsårets utgång understiger summan av dels *försäkrings- tekniska skulder* ökade med en tjugondel *därav*, dels beloppet av de

Nuvarande lydelse

som icke grunda sig på meddelade försäkringar, får ett belopp motsvarande fem gånger skillnaden avdragas från nettointäkten.

3 mom. Såsom nettointäkt av försäkringsrörelse, som drivits av inländsk skadeförsäkringsanstalt, anses överskottet av försäkringsrörelsen. Vid överskottets beräkning får avdrag från bruttointäkten göras för *ökning av posten försäkringstekniska skulder* för egen räkning och i den utsträckning, angives i anvisningarna, till *andra* fonder.

4 mom. Med livförsäkringsanstalt förstås i denna lag anstalt vars försäkringsrörelse uteslutande eller så gott som uteslutande avser personförsäkring (livförsäkring, sjuk- och olycksfallsförsäkring, avgångsbidragsförsäkring samt arbetslöshetsförsäkring). Med skadeförsäkringsanstalt förstås annan försäkringsanstalt än livförsäkringsanstalt. Utländsk försäkringsanstalt, som drivit försäkringsrörelse här i riket, bedöms med hänsyn endast till den rörelse som anstalten drivit här.

Understödsförening, vilken enligt sina stadgar får meddela annan kapitalförsäkring än sådan som omfattar kapitalunderstöd på högst 1 000 kronor för medlem, anses i denna lag som livförsäkringsanstalt i fråga om verksamhet som är hänförlig till livförsäkring.

5 mom. Bestämmelserna i 2 mom. äga motsvarande tillämpning på försäkringsrörelse som utländsk livförsäkringsanstalt drivit här i riket. Beträffande försäkringsrörelse, som här drivits av utländsk skadeförsäkringsanstalt, anses som här i riket skattepliktig nettointäkt ett belopp motsvarande 5 procent av anstaltens premieinkomst av här bedriven *sjöförsäkrings- samt land- och lufttransportförsäkringsrörelse* samt 2 procent av anstaltens premieinkomst av annan här bedriven försäkringsrörelse.

Föreslagen lydelse

skulder som icke grunda sig på meddelade försäkringar, får ett belopp motsvarande fem gånger skillnaden från nettointäkten.

3 mom. Såsom nettointäkt av försäkringsrörelse, som drivits av inländsk skadeförsäkringsanstalt, anses överskottet av försäkringsrörelsen. Vid överskottets beräkning får avdrag från bruttointäkten göras för *avsättning till försäkringsfond* för egen räkning och i den utsträckning, som närmare angives i anvisningarna, för *avsättning till vissa* fonder.

5 mom. Bestämmelserna i 2 mom. äga motsvarande tillämpning på försäkringsrörelse som utländsk livförsäkringsanstalt drivit här i riket. Beträffande försäkringsrörelse, som här drivits av utländsk skadeförsäkringsanstalt, anses som här i riket skattepliktig nettointäkt ett belopp motsvarande 5 procent av anstaltens premieinkomst av här bedriven *transportförsäkrings- och sjökaskoförsäkringsrörelse* samt 2 procent av anstaltens premieinkomst av annan här bedriven försäkringsrörelse.

Anvisningar till 30 §

1. Vid beräkning av nettointäkt av försäkringsrörelse som drivits av livförsäkringsanstalt skall följande iakttagas.

Som bruttointäkt upptages intäkt av kapital- och fastighetsförvaltning med undantag av den del av intäkten som belöper på pensionsförsäkringar, vilka anstalten meddelat direkt eller meddelat i återförsäkring åt inländsk försäkringsanstalt.

Nuvarande lydelse

Som bruttointäkt upptages även vinst vid försäljning av eller vid uppskrivning av värdet av annan tillgång än inventarium eller för stadigvarande bruk i rörelsen avsedd fastighet. Vid försäljning av fastighet som utgör *omsättningstillgång* i försäkringsrörelsen skall punkt 1 fjärde stycket av anvisningarna till 28 § tillämpas. I bruttointäkten upptages vidare hyresvärde av fastighet, som använts i försäkringsrörelsen. Har livförsäkringsanstalt hos utländsk försäkringsanstalt återförsäkrat direkt meddelad eller i återförsäkring åt inländsk försäkringsanstalt meddelad annan försäkring än pensionsförsäkring utan att hos sig behålla premiereserven, anses som ränteintäkt ränta på värdet av *återförsäkrarens* ansvarighet enligt den räntefot som legat till grund för premieberäkningen. (Prop. 1980/81: 68 s. 61)

Från bruttointäkten får avdragas dels ränta på gäld, dels, i fråga om fastighetsförvaltning, annan enligt 25 § avdragsgill omkostnad för fastighet, dels förlust vid försäljning av annan tillgång än inventarium eller för stadigvarande bruk i rörelsen avsedd fastighet, dels belopp varmed värdet av annan tillgång än inventarium eller för stadigvarande bruk i rörelsen avsedd fastighet enligt denna lag nedskrivits, dels 5 procent av vad som återstår av bruttointäkten efter avdrag enligt detta stycke.

I fråga om individuell livförsäkring, individuell annan personförsäkring och gruppförsäkring får i varje sådan verksamhet för sig, sedan avdrag åtnjutits enligt föregående stycke, från återstående bruttointäkt göras avdrag med belopp motsvarande för varje direkt tecknad personförsäkring, som icke är pensionsförsäkring, 3 promille av det basbelopp som enligt 1 kap. 6 § lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring fastställets för januari månad under taxeringsåret. Avdraget skall för varje försäkring beräknas till helt kronotal så, att öretal bortfaller. Som en försäkring anses dels alla individuella livförsäkringar, som samtidigt tecknats på samma persons eller samma personers liv, dels alla andra individuella personförsäkringar, som samtidigt tecknats med samma person som försäkrad, dels samma persons alla gruppförsäkringar som han har inom en och samma grupp. Sammanlagt avdrag enligt detta stycke får icke överstiga återstående bruttointäkt av den verksamhet till vilken avdraget hänför sig.

Avdrag får icke ske för sådan ränta på återbäringsmedel som tillkommer försäkringstagare.

2. Vid beräkning av överskottet av försäkringsrörelse, som drivits av inländsk skadeförsäkringsan-

Föreslagen lydelse

Som bruttointäkt upptages även vinst vid försäljning av eller vid uppskrivning av värdet av annan tillgång än inventarium eller för stadigvarande bruk i rörelsen avsedd fastighet. Vid försäljning av fastighet som utgör *placeringstillgång* i försäkringsrörelsen skall punkt 1 fjärde stycket av anvisningarna till 28 § tillämpas. I bruttointäkten upptages vidare hyresvärde av fastighet, som använts i försäkringsrörelsen. Har livförsäkringsanstalt hos utländsk försäkringsanstalt återförsäkrat direkt meddelad eller i återförsäkring åt inländsk försäkringsanstalt meddelad annan försäkring än pensionsförsäkring utan att hos sig behålla premiereserven, anses som ränteintäkt ränta på värdet av *återförsäkringsgivares* ansvarighet enligt den räntefot som legat till grund för premieberäkning. (Prop. 1980/81: 68 s. 61)

Från bruttointäkten får avdragas dels ränta på gäld, dels, i fråga om fastighetsförvaltning, annan enligt 25 § avdragsgill omkostnad för fastighet, dels förlust vid försäljning av annan tillgång än inventarium eller för stadigvarande bruk i rörelsen avsedd fastighet, dels belopp varmed värdet av annan tillgång än inventarium eller för stadigvarande bruk i rörelsen avsedd fastighet enligt denna lag nedskrivits, dels 5 procent av vad som återstår av bruttointäkten efter avdrag enligt detta stycke.

I fråga om individuell livförsäkring, individuell annan personförsäkring och gruppförsäkring får i varje sådan verksamhet för sig, sedan avdrag åtnjutits enligt föregående stycke, från återstående bruttointäkt göras avdrag med belopp motsvarande för varje direkt tecknad personförsäkring, som icke är pensionsförsäkring, 3 promille av det basbelopp som enligt 1 kap. 6 § lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring fastställets för januari månad under taxeringsåret. Avdraget skall för varje försäkring beräknas till helt kronotal så, att öretal bortfaller. Som en försäkring anses dels alla individuella livförsäkringar, som samtidigt tecknats på samma persons eller samma personers liv, dels alla andra individuella personförsäkringar, som samtidigt tecknats med samma person som försäkrad, dels samma persons alla gruppförsäkringar som han har inom en och samma grupp. Sammanlagt avdrag enligt detta stycke får icke överstiga återstående bruttointäkt av den verksamhet till vilken avdraget hänför sig.

Avdrag får icke ske för sådan ränta på återbäringsmedel som tillkommer försäkringstagare.

2. Vid beräkning av överskottet av försäkringsrörelse, som drivits av inländsk skadeförsäkringsan-

Nuvarande lydelse

stalt, må från bruttointäkten avdrag göras förutom för driftskostnader, som avses i 29 §, för avsättning till försäkringsfond för egen räkning och i lag föreskriven säkerhetsfond, för utbetald återbäring eller verkställd premieåterbetalning, för avsättning till sådan reservfond, som av ömsesidig kreatursförsäkringsanstalt bildas enligt gällande föreskrifter om allmänna grunder angående försäkring med statsbidrag mot förluster på grund av smittsamma husdjursjukdomar, för avsättning till sådan regleringsfond, som av trafikförsäkringsanstalt bildas enligt gällande villkor och föreskrifter för utövande av trafikförsäkringsrörelse, ävensom för ökning av utjämningsfonderna, i den mån denna ökning icke överstiger vinsten å själva försäkringsrörelsen. Denna vinst skall beräknas enligt andra, tredje och fjärde styckena.

Vinsten utgör, om ej annat följer av tredje eller fjärde stycket, skillnaden mellan å ena sidan summan av följande inkomstposter, nämligen:

- a) ingående försäkringsfond för egen räkning,
- b) premieinkomst för egen räkning,
- c) 4 procent ränta å post a);

å andra sidan summan av följande utgiftsposter, nämligen:

- d) utbetalningar för egen räkning för försäkringsfall,
- e) utgiven vinstandel, återbäring eller premieåterbetalning,
- f) förvaltningskostnader för egen räkning oavsett om de äro avdragsgilla i skattehänseende,
- g) beräknad hyra för fastighet som tillhör anstalten och ingår i rörelsen,

Föreslagen lydelse

stalt, må från bruttointäkten avdrag göras förutom för driftskostnader, som avses i 29 §, för ökning av försäkringstekniska skulder för egen räkning, för ökning av säkerhetsfond, för utbetald återbäring eller verkställd premieåterbetalning, för avsättning till sådan reservfond, som av ömsesidig försäkringsanstalt för husdjursförsäkring bildas enligt gällande föreskrifter om allmänna grunder angående försäkring med statsbidrag mot förluster på grund av smittsamma husdjursjukdomar, för avsättning till sådan regleringsfond, som av trafikförsäkringsanstalt bildas enligt gällande villkor och föreskrifter för utövande av trafikförsäkringsrörelse, ävensom för ökning av utjämningsfonden, i den mån denna ökning icke överstiger vinsten å själva försäkringsrörelsen. Denna vinst skall beräknas enligt andra, tredje och fjärde styckena.

Vinsten utgör, om ej annat följer av tredje eller fjärde stycket, skillnaden mellan å ena sidan summan av följande inkomstposter, nämligen:

- a) försäkringstekniska skulder för egen räkning vid årets ingång,
- b) säkerhetsfonden vid årets ingång,
- c) premieinkomst för egen räkning,
- d) 4 procent ränta på posterna a) och b);

å andra sidan summan av följande utgiftsposter, nämligen:

- e) utbetalningar för egen räkning för försäkringsfall,
- f) utgiven vinstandel, återbäring eller premieåterbetalning,
- g) förvaltningskostnader för egen räkning oavsett om de äro avdragsgilla i skattehänseende,
- h) beräknad hyra för fastighet som tillhör anstalten och ingår i rörelsen,

Nuvarande lydelse

h) *utgående försäkringsfond* för egen räkning.

Från sålunda framräknad vinst skall avräknas ökning av i lag föreskriven *säkerhetsfond* eller, om fonden nedsatts, tilläggas belopp motsvarande nedsättningen. *Vad nu sagts äger motsvarande tillämpning i fråga om ökning och nedsättning av regleringsfond för trafikförsäkringsrörelse.*

Driver anstalt försäkringsrörelse även från fast driftställe i annan stat och är inkomst av rörelse som är hänförlig till det fasta driftstället på grund av avtal för undvikande av dubbelbeskattning undantagen från beskattning här i riket skall vinsten vidare minskas med överskott av den genom driftstället bedrivna verksamheten. Uppkommer underskott i sådan verksamhet får till vinsten läggas ett belopp motsvarande underskottet.

Med *försäkringsfond* för egen räkning förstås *försäkringsfond* enligt *lagen om försäkringsrörelse den 17 juni 1948 (nr 433)* (premiereserv, ersättningsreserv och, om rörelsen avser personförsäkring som drives enligt särskilda av regeringens fastställda grunder, reserv för tilldelad återbäring) minskad med värdet av återförsäkrarens ansvarighet. Till premiereserven får läggas avsättning för beslutad premieåterbetalning minskad med värdet av återförsäkrarens ansvarighet. I ersättningsreserven inbegripes skadebehandlingsreserv samt, i fråga om försäkringsanstalt som driver sjöförsäkring, land- och lufttransportförsäkring samt luftfartsförsäkring, den förstärkning av försäkringsfonden som sådan anstalt gör enligt bolagsordningen.

Med premieinkomst, förvaltningskostnader m. m. för egen räkning förstås anstaltens premieinkomst, förvaltningskostnader m. m. minskade med återförsäkrarens andelar.

Med utjämningsfond förstås här fond, som enligt bolagsordningen eller, i fråga om sådant ömsesidigt bolag på vilket *lagen om försäkringsrörelse* icke äger tillämpning, stadgarna för bolaget må användas endast till att helt

Föreslagen lydelse

i) *försäkringstekniska skulder* för egen räkning vid årets utgång,

j) *säkerhetsfonden* vid årets utgång.

Från sålunda framräknad vinst skall avräknas ökning av föreskriven *regleringsfond för trafikförsäkringsrörelse* eller, om fonden nedsatts, tilläggas belopp motsvarande nedsättningen.

Med *försäkringstekniska skulder* för egen räkning förstås sådana skulder enligt *lagen (1982:000) om försäkringsrörelse* (premiereserv, ersättningsreserv, skadebehandlingsreserv och beslutad återbäring) minskade med värdet av återförsäkringsgivarens ansvarighet.

Med premieinkomst, förvaltningskostnader m. m. för egen räkning förstås anstaltens premieinkomst, förvaltningskostnader m. m. minskade med återförsäkringsgivarens andelar.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

eller delvis täcka förlust å själva försäkringsrörelsen samt efter sådan disposition kvarstående förlust å rörelsen i dess helhet i den mån icke förenämnda bolagsordning eller stadgar föreskriver förlusttäckning genom ianspråktagande av andra till framtida förfogande avsatta medel.

Med säkerhetsfond förstås här en fond i vilken skadeförsäkringsanstalt skall redovisa säkerhetstilläggen enligt en av försäkringsinspektionen fastställd normalplan, BFFS 1979:4.

Nedsättning av försäkringsfond för egen räkning, av säkerhetsfond samt av i första stycket omnämnd reservfond för ömsesidig kreatursförsäkringsanstalt och regleringsfond för trafikförsäkringsanstalt ävensom minskning av utjämningsfonderna skall anses som intäkt. Sker ändring av bolagsordningen, varigenom anstalten får rätt att på annat sätt än ovan sagts disponera en den 1 januari 1929 befintlig utjämningsfond, för vilken bestämmelser om inskränkt dispositionsrätt funnits, eller utjämningsfond, som bildats efter nämnda dag, skall fonden anses härigenom undergå minskning med hela det belopp, vartill den uppgick före ändringen, dock att vad nu sagts icke skall gälla om ändringen verkställts för att anstalt, som driver rörelse avseende sjuk- och olycksfallsförsäkring, för vilken grunder fastställts jämlikt lagen om försäkringsrörelse, skall äga taga fonden i anspråk för återbäring i enlighet med sagda grunder.

Minskning av försäkringstekniska skulder för egen räkning, av säkerhetsfond och av i första stycket omnämnd reservfond för ömsesidig försäkringsanstalt för husdjursförsäkring och regleringsfond för trafikförsäkringsanstalt ävensom minskning av utjämningsfonden skall anses som intäkt. Sker ändring av bolagsordningen, varigenom anstalten får rätt att på annat sätt än ovan sagts disponera en den 1 januari 1929 befintlig utjämningsfond, för vilken bestämmelser om inskränkt dispositionsrätt funnits, eller utjämningsfond, som bildats efter nämnda dag, skall fonden anses härigenom undergå minskning med hela det belopp, vartill den uppgick före ändringen.

Utöver vad ovan stadgats må avdrag icke ske för avsättning till omedelbar eller framtida vinstutdelning till försäkringstagare.

3. Erfordras på grund av bestämmelserna i 30 § eller anvisningarna till samma paragraf uppdelning av intäkt eller avdrag mellan olika delar av försäkringsanstalts verksamhet, skall fördelningen av intäkten eller avdraget ske på skäligt sätt.

4. Vid beräkning av nettointäkt av försäkringsrörelse, som här i riket drivits av utländsk skadeförsäkringsanstalt, förstås med premieinkomst bruttobeloppet av årets försäkringspremier, dvs. utan avdrag för återförsäkringspremier.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983 och tillämpas första gången vid 1984 års taxering.

1.6 Förslag till

Lag om värdepapperscentralen m. m.

Allmänna bestämmelser

1 § Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag (värdepapperscentralen) skall fullgöra uppgifter för aktiebolag, försäkringsaktiebolag och bankaktiebolag enligt vad som föreskrivs i aktiebolagslagen (1975:1385) samt lagen (1982:000) om försäkringsrörelse och lagen (0000:000) om bankaktiebolag.

2 § Aktiebolagslagen (1975:1385) är tillämplig på värdepapperscentralen om något annat inte följer av 3, 4 eller 8 §.

3 § Bolagsordningen för värdepapperscentralen skall stadfästas av regeringen och får inte ändras utan regeringens godkännande.

4 § Värdepapperscentralen står under tillsyn av bankinspektionen.

Förvaltarregistrering

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, skall pröva frågor om

1. auktorisation av banker eller fondkommissionärer som förvaltare av aktier,

2. tillstånd enligt 3 kap. 10 § andra stycket andra meningen aktiebolagslagen (1975:1385), 3 kap. 10 § andra stycket andra meningen lagen (1982:0000) om försäkringsrörelse och (§§) lagen (0000:000) om bankaktiebolag.

I beslutet om auktorisation eller tillstånd kan det meddelas särskilda villkor för att tillgodose såväl allmänna som enskilda intressen. Följs inte villkoren och är avvikelserna betydande kan auktorisationen eller tillståndet återkallas.

6 § Förvaltare som avses i 5 § första stycket 1 skall lämna uppgifter till värdepapperscentralen om de aktieägare som har mer än femhundra aktier i samma aktiebolag registrerade i förvaltarens namn.

Sådana uppgifter ställs samman för varje aktiebolag. Sammanställningen skall hållas tillgänglig för alla hos såväl bolaget som värdepapperscentralen och inte får vara äldre än sex månader.

7 § Vid förvaltarregistrering enligt 3 kap. 10 § andra stycket aktiebolagslagen (1975:1385), 3 kap. 10 § andra stycket lagen (1982:000) om försäkringsrörelse och (§§) lagen (000:000) om bankaktiebolag kan förvaltaren när det är fråga om aktier i samma aktiebolag, efter tillstånd av aktieägarna, förvara de olika aktieägarnas brev tillsammans eller låta deras aktier ingå i ett brev som är gemensamt för flera aktieägare. Varje aktieägare har del i det som på sådant sätt förvaras i förhållande till vad han har lämnat in till förvar.

Tillsyn

8 § Bankinspektionen kan förelägga vite vid meddelande av föreskrift eller förbud i samband med tillsynen. Bankinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas hos regeringen genom besvär. Beslut i frågor som rör tillsynen skall verkställas utan hinder av anförda besvär om inte regeringen förordnar något annat.

Ytterligare bestämmelser om tillsynsverksamheten meddelas av regeringen.

9 § För att täcka kostnaderna för bankinspektionens tillsynsverksamhet skall värdepapperscentralen årligen betala ett bidrag. Närmare föreskrifter om bidragets storlek och om dess fastställande och erläggande meddelas av regeringen.

Straff

10 § Till böter eller fängelse i högst sex månader döms

1. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter sådana villkor som meddelats med stöd av 5 § andra stycket,

2. styrelseledamöter, verkställande direktören eller någon annan tjänsteman hos värdepapperscentralen som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet till bankinspektionen lämnar oriktiga eller vilseledande uppgifter om centralen eller dess verksamhet; om gärningen är belagd med straff i brottsbalken skall brottsbalkens straffbestämmelser gälla.

11 § Till böter döms den som bryter mot 6 §.

Genom denna lag upphävs lagen om förenklad aktiehantering (1970: 596).

Lagen träder i kraft . . . då lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering upphör.

1.7 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1967: 531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m.

Härigenom föreskrivs att 23 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 §

Övergår näringsverksamhet från en arbetsgivare till en annan och avtals därvid att ansvaret för pensionsutfästelse skall överflyttas på efterträdaren, skall samtycke till överflyttningen inhämtas från innehavaren av pensionsfordringen. Tillsynsmyndigheten äger medge att samtycke icke behöver inhämtas, om efterträdaren kan anses god för pensionsutfästelsen.

Har i författning meddelats särskilda bestämmelser om tillvarata-

Har i författning meddelats särskilda bestämmelser om tillvarata-

Nuvarande lydelse

gande av fordringsägares rätt vid fusion, gäller dessa istället för reglerna i första stycket. Innehavare av pensionsfordran behöver dock ej förtecknas och kallas i ärende om fusion enligt 14 kap. 4 § aktiebolagslagen (1975: 1385) om tillståndsmyndigheten medger det. Det samma gäller i ärende om vinstutdelning enligt 6 kap. 5 § andra meningen, nedsättning av aktiekapitalet enligt 6 kap. 6 § och nedsättning av reservfonden enligt 12 kap. 4 § tredje stycket 3 samma lag.

Föreslagen lydelse

gande av fordringsägares rätt vid fusion, gäller dessa istället för reglerna i första stycket. Innehavare av pensionsfordran behöver dock ej förtecknas och kallas i ärende om fusion enligt 14 kap. 4 § aktiebolagslagen (1975: 1385) om tillståndsmyndigheten medger det. Det samma gäller i ärende om vinstutdelning enligt 6 kap. 5 § andra meningen, nedsättning av aktiekapitalet enligt 6 kap. 6 § och nedsättning av reservfonden enligt 12 kap. 4 § tredje stycket 3 samma lag *samt ärende om vinstutdelning enligt 6 kap. 5 § andra meningen, nedsättning av aktiekapitalet enligt 6 kap. 6 § och nedsättning av reservfonden enligt 12 kap. 9 § andra stycket 3 lagen (1982:000) om försäkringsrörelse.*

Har ansvaret för pensionsutfästelse sålunda överflyttats, anses utfästelsen ha samma rättsverkningar som om arbetsgivaren varit anställd hos efterträdaren från dagen för anställningen hos företrädaren. Efter överflyttningen är företrädaren fri från ansvar för utfästelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983.

2 SPECIALMOTIVERING

2.3 Förslaget till

Lag om ändring i lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket

Enligt uppgift från försäkringsinspektionen drev år 1979 15 utländska försäkringsföretag direkt försäkringsrörelse i Sverige. Inget utländskt försäkringsföretag har för närvarande koncession att meddela livförsäkring här i landet. De utländska företagen meddelar olycksfalls- och sjukförsäkring utan grunder, allmän egendoms-, inkomst- och ansvarighetsförsäkring, trafikförsäkring, annan motorfordonsförsäkring, luftfartsförsäkring, sjöförsäkring och husdjursförsäkring (hästar). Den sammanlagda premieinkomsten för de utländska försäkringsföretagen för 1979 var 248 milj. kr. Den sammanlagda summan för de svenska skadeförsäkringsbolagen var 9970 milj. kr.

De villkor under vilka de utländska försäkringsföretagen får utöva verksamhet i Sverige finns angivna i lagen (1950:272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket (ändrad senast SFS 1980:169). Genom 1950 års lag upphävdes den tidigare gällande lagen för utländska försäkringsföretag som var från 1903.

1950 års lag innehåller i huvudsak inga redovisningsbestämmelser. De utländska företagen upprättar ingen årsredovisning i Sverige för verksamheten. För livförsäkringsrörelsen gäller emellertid att de i Sverige pantsatta värdehandlingarna skall värderas enligt samma principer som gäller för de värdehandlingar som pantsatts av svenska försäkringsbolag. 1950 års lag innehåller bestämmelser om koncession, försäkringstekniska bestämmelser, bestämmelser om tillsynen av försäkringsrörelsen, föreskrifter om försäkringsverksamhetens upphörande och om överlåtelse av försäkringsbestånd. Dessa bestämmelser har motsvarighet i 1948 års lag om försäkringsrörelse.

1950 års lag innehåller inga registreringsbestämmelser och något formellt register över de utländska försäkringsföretagen förs inte. Däremot innehåller lagen bestämmelser om att försäkringsinspektionen i Post- och Inrikes Tidningar skall kungöra vissa inträffade händelser som bör komma till allmänhetens kännedom.

I utredningens uppdrag har ingått att göra en lagteknisk översyn av försäkringsrörelselagen och lagen om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket. Översynen av försäkringsrörelselagen har inneburit att utredningen föreslagit nya associationsrättsliga bestämmelser och nya redovisningsbestämmelser. Därutöver har utredningen föreslagit ändringar i lagen av teknisk natur som inte har gällt de grundläggande principerna i försäkringsrörelselagen samt en modernisering av språket i lagen.

De grundläggande principerna i försäkringsrörelselagen och 1950 års lag utreds av försäkringsverksamhetskommittén, FVK (E 1979:01). När det gäller de utländska försäkringsföretagen skall FVK enligt direktiven belysa konsekvenserna av en friare etableringsrätt för utländska försäkringsanstalter i vårt land och föreslå de lagändringar som anses motiverade. Den skall vidare överväga om skälighetsprincipen i någon form bör göras tillämplig även på de utländska företagen. Vidare skall kommittén överväga sådana frågor som sammanhänger med att kraven på fondavsättningar är avsevärt lägre för de här verksamma utländska företagen än för de svenska.

Det uppdrag som FVK fått när det gäller den utländska lagen är mycket vidsträckt och berör en mycket stor del av bestämmelserna i lagen. Utredningen har därför inte gjort någon språklig översyn av denna lag. Utredningen föreslår emellertid att den ålderdomliga benämningen anstalt byts ut mot företag och att lagen kallas "Lag om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige".

Utredningens arbete med lagen om utländska försäkringsanstalter har begränsats till följdändringar på grund av ändringar i lagen om försäkringsrörelse samt ändringar på grund av ny lagstiftning.

2 §

Ändringen i *andra stycket* av förevarande paragraf att med direkt livförsäkringsrörelse inte får förenas försäkringsrörelse som avser annat än personförsäkring överensstämmer med den ändring som föreslagits i 1 kap. 2 § tredje stycket utredningens förslag till ny försäkringsrörelselag. Motiv till denna ändring finns på sid 157 i delbetänkandet (Ds E 1980:6).

Ändringen i *tredje stycket* överensstämmer med den i 1 kap. 3 § första stycket föreslagna ändringen i förslaget till ny försäkringsrörelselag. *Fjärde och femte styckena* innehåller bestämmelser om livräntor och sjukräntor och överensstämmer med 1 kap. 3 § andra och tredje styckena, i utredningens förslag till ny försäkringsrörelselag.

4 §

Ändringen i *första stycket* är i huvudsak redaktionell.

6 §

I *första stycket 3* har termen förvaltningsberättelse ersatts med termen årsredovisning. För svenska försäkringsbolag skall årsredovisningen enligt utredningens förslag bestå av resultatberäkning med därtill hörande resultatanalys, balansräkning och förvaltningsberättelse.

Enligt motiven till 1950 års lag (P.M. angående rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket, avgiven i nov. 1949) avsågs med förvaltningsberättelse inte endast förvaltningsberättelse i den svenska aktiebolagslagens mening utan även redovisningshandlingar, motsvarande svenska bolags balans- samt vinst- och förlusträkningar. Ändringen är därför i huvudsak redaktionell.

9 §

Ändringen i *andra stycket* motsvaras av en ändring som föreslås i förslaget till förordning till försäkringsrörelselagen. Den tid, inom vilken ansökan om förlängning av en koncession skall ges in, har minskat till sex månader. Den i gällande lag angivna tiden – sexton månader – har ansetts onödigt lång särskilt som det förekommer att tidsbegränsad koncession bara ges för tre år i sänder.

10 §

I överensstämmelse med förslaget till ny lag om försäkringsrörelse har termen försäkringsfond ersatts med termen försäkringstekniska skulder. Motiv för denna ändring finns på sid. 233 i delbetänkandet.

12 och 13 §§

Ändringarna är i huvudsak redaktionella. Paragrafhänvisningarna som avser 1948 års lag om försäkringsrörelse har ändrats till motsvarande bestämmelser i utredningens förslag till ny lag om försäkringsrörelse. Termen försäkringsfond har bytts ut mot försäkringstekniska skulder.

I 13 § *andra stycket* föreslår utredningen att den s. k. fria sektorn ökas från 10 procent till 20 procent av försäkringstekniska skulder för egen räkning, dvs. den del av de försäkringstekniska skulderna som inte motsvarar värdet av återförsäkringsgivarens ansvarighet. Detta överensstämmer med 274 § tredje stycket gällande försäkringsrörelselag.

14 §

Första stycket. Enligt gällande försäkringsrörelselag skall lägsta värdets princip tillämpas i fråga om huvudparten av försäkringsbolagens värdehandlingar vilket framgår av 93 § 1 mom. Av 11 kap. 7 § första stycket i utredningens förslag till ny lag om försäkringsrörelse anges att andra tillgångar än anläggningstillgångar jämföras med omsättningstillgångar. Detta är huvudregeln för värderingen av försäkringsbolagens tillgångar. Genom att ange att andra tillgångar än anläggningstillgångar, vilka anges

särskilt i 4 § samma kapitel, skall värderas som omsättningstillgångar har denna värderingsregel anknutits till bokföringslagens bestämmelser om värdering av omsättningstillgångar. Närmare motivering finns på sid. 329 i utredningens delbetänkande.

Utredningen föreslår att motsvarande ändring görs i förevarande stycke. Utredningen föreslår därför att värdehandling vid redovisning enligt 13 § inte får tas upp till högre värde än som följer av bestämmelserna i bokföringslagen om värdering av omsättningstillgångar.

15 och 16 §§

Ändringarna i förevarande paragrafer är redaktionella.

20 och 21 §§

I båda paragraferna har ordet "anskaffning" bytts ut mot "försäljning".

Ändringen i *sista punkten* av 20 § är föranledd av motsvarande ändring i 7 kap. 15 § i utredningens förslag till ny försäkringsrörelselag.

24 §

Ändringarna är endast redaktionella.

25 och 25 a §§

Utredningen föreslår att bestämmelserna om vite ändras i överensstämmelse med utredningens förslag till ny försäkringsrörelselag, 21 kap. 2 §. Bestämmelserna om vite i 25 § har flyttats över till en ny paragraf, 23 a §, som i huvudsak överensstämmer med 21 kap. 2 § i utredningens förslag.

26 §

Den föreslagna ändringen att det minimibelopp som de utländska försäkringsföretagen skall betala skall sättas i relation till basbeloppet överensstämmer med ändringen i 19 kap. 14 § utredningens förslag till ny lag om försäkringsrörelse.

28 §

Ändringarna är endast redaktionella.

33 §

Paragrafen, som innehåller bestämmelser om besvär över försäkringsinspektionens beslut, har ändrats i överensstämmelse med bestämmelsen i 19 kap. 12 § i utredningens förslag till ny försäkringsrörelselag.

2.4 Förslaget till

lag om ändring i lagen (1972: 262) om understödsföreningar

Understödsföreningar är föreningar för inbördes bistånd. De meddelar sjukförsäkring, kapitalförsäkring (huvudsakligen vid dödsfall som begravningshjälp) eller pensionsförsäkring åt sina medlemmar eller deras anhöriga. Föreningarnas verksamhet får inte innebära affärsmässigt drivande av försäkringsrörelse.

Lagen (1972: 262) om understödsföreningar är associationsrättsligt uppbyggd efter mönster av lagen om ekonomiska föreningar och innehåller i

fråga om de föreningsrättsliga bestämmelserna och redovisningsbestämmelserna direkta hänvisningar till föreningslagen.

I en departementspromemoria (Ds Ju 1976: 11) lades det år 1976 fram ett förslag till en ny lag om ekonomiska föreningar. Detta förslag har dock inte genomförts i avvaktan på resultatet av kooperationsutredningens (I 1977: 01) arbete. Kooperationsutredningen har till uppgift att utreda övergripande frågor om Kooperationen och dess roll i samhället samt att föreslå en ny lag om ekonomiska föreningar. Redovisningsreglerna i lagen om understödsföreningar har helt nyligen varit föremål för lagstiftning (SFS 1980: 1108, Prop. 1979/80: 144). Detta skedde i samband med att redovisningsreglerna i lagen om ekonomiska föreningar moderniserades. Utredningen har därför inte gjort någon översyn av vare sig de föreningsrättsliga bestämmelserna eller redovisningsbestämmelserna i lagen om understödsföreningar.

I lagen om understödsföreningar finns vidare vissa regler som utformats efter mönster från lagen om försäkringsrörelse. I dessa bestämmelser föreslår utredningen däremot vissa ändringar.

I utredningens förslag till ny lag om försäkringsrörelse föreslås att beteckningen försäkringsfond skall bytas ut mot försäkringstekniska skulder. Skälet till förslaget är att beteckningen fond brukar hänföras till sådana poster på passivsidan av ett företags balansräkning som inte utgör egentliga skulder. Försäkringsfonden motsvarar emellertid en klar skuld till försäkringstagarna.

I lagen om understödsföreningar finns också beteckningen försäkringsfond. Till denna fond skall föreningen vid varje bokslut och för varje verksamhetsgren avsätta vad som av intäkterna inte åtgått för kostnaderna under året. Denna fond motsvaras alltså inte av en klar skuld till föreningsmedlemmarna utan innehåller också vissa överskottsmedel som inte överförts till s. k. fri fond utan ligger kvar i försäkringsfonden. Det har därför inte ansetts lämpligt att kalla försäkringsfonden för försäkringstekniska skulder.

24 §

Ändringarna är redaktionella. Beteckningen anstalt har för svenska försäkringsbolag bytts ut till bolag och för utländska försäkringsföretag till företag. Motsvarande ändringar har gjorts i utredningens övriga förslag.

26 §

Paragrafen som innehåller bestämmelser om förbud mot lån till personer i ansvarig ställning i understödsförening har utökats med förbud att lämna lån till släktingar inom den förbjudna kretsen. Motsvarande bestämmelser finns i utredningens förslag till ny lag om försäkringsrörelse, 12 kap. 12 §

Utredningen föreslår vidare i överensstämmelse med ovan nämnda paragrafer att äktenskapsliknande samlevnad skall jämföras med äktenskap vid tillämpning av låneförbudsregeln. Denna bestämmelse anknyter till det skatterättsliga familjebegreppet, vilket omfattar sammanboende som är eller har varit gifta med varandra eller som har eller har haft barn gemensamt.

30 §

Paragrafens tredje stycke har ändrats i överensstämmelse med 11 kap. 1 § tredje stycket utredningens förslag till ny lag om försäkringsrörelse. Detta stycke innehåller en bestämmelse om att regeringen eller, efter

regeringens bemyndigande, försäkringsinspektionen får utfärda närmare föreskrifter om understödsförenings löpande bokföring, årsbokslut och årsredovisning samt därvid meddela från bokföringslagen avvikande föreskrifter, då sådana är betingade av understödsföreningarnas särart.

Om någon understödsförening inte är nöjd med de anvisningar som försäkringsinspektionen meddelar kan den förening som berörs av anvisningarna anföra besvär hos regeringen enligt 75 § denna lag.

73 §

Paragrafen, som innehåller bestämmelser om det bidrag som understödsföreningarna skall betala för att täcka kostnaderna för försäkringsinspektionens tillsynsverksamhet, har ändrats såvitt gäller det minimibelopp som föreningarna skall betala. Detta överensstämmer med utredningens förslag till ny lag om försäkringsrörelse, 19 kap. 14 §.

74 §

Paragrafen, som innehåller bestämmelser om vite, har ändrats i överensstämmelse med motsvarande bestämmelse i utredningens förslag till ny försäkringsrörelselag, 21 kap. 2 §.

76 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om skadestånd. Liksom i förslaget till ny lag om försäkringsrörelse föreslår utredningen att även aktuarien skall ingå bland de personer som är skadeståndsskyldiga. I lagen om understödsföreningar benämns aktuarien den person som verkställer försäkringsteknisk utredning åt föreningen. Aktuarien är skadeståndsskyldig gentemot föreningen för varje skada som han genom uppsåt eller vårdslöshet förorsakar föreningen.

2.5 Förslaget till

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)

Utredningen har begränsat ändringsförslagen i kommunalskattelagen till direkta följdändringar till förslaget till ny lag om försäkringsrörelse – lagtext och motiv. Däremot har utredningen inte föreslagit ändringar som skulle kunna följa av förslagen till nya scheman för resultat – och balansräkningar. Dessa skall enligt utredningens förslag fastställas av regeringen eller efter regeringens bemyndigande av försäkringsinspektionen och torde komma att medföra att deklaraionsbilagorna för försäkringsbolagen bör omarbetas.

Från försäkringsbolagsrepresentanter har framhållits att specialreglerna för skadeförsäkringsbolagen i kommunalskattelagen borde reduceras i och med att de av utredningen föreslagna redovisningsreglerna genomförs. Försäkringsbolagens redovisning är styrd och kontrollerad av försäkringsinspektionen, vilket borde utgöra en garanti för att det rörelseresultat som redovisas av försäkringsbolagen, är korrekt och i princip kan ligga till grund för beskattningen.

Utredningen har inte tagit ställning till denna fråga då den enligt utredningens mening ligger utanför de direktiv som utredningen erhållit. Om utredningens förslag till ny lag om försäkringsrörelse blir lag och utred-

ningens förslag till nya scheman för resultat- och balansräkningar fastställs kan det dock visa sig lämpligt att tillsätta en särskild skatteutredning för att se över de formella bestämmelserna i kommunalskattelagen, som avser försäkringsbolagen, och föreslå eventuella förenklingar av dessa bestämmelser.

De ändringar som utredningen föreslår innebär inga sakliga ändringar i försäkringsbolagens beskattning.

30 §

De ändringar som föreslagits i denna paragraf är redaktionella. Beteckningen försäkringsfond har bytts ut mot försäkringstekniska skulder och "sjöförsäkrings- samt land- och lufttransportförsäkringsrörelse" mot beteckningen transportförsäkrings- och sjökaskoförsäkringsrörelse. Motiv till införande av beteckningen försäkringstekniska skulder finns på sid. 233 i utredningens delbetänkande, Ny lag om försäkringsrörelse.

På sid. 332 i delbetänkandet har utredningen gjort ett förslag till fördelning på verksamhetsgrenar i skadeförsäkringsbolag. Detta upptar bl. a. transportförsäkring och sjökaskoförsäkring. I kommentaren till denna fördelning anges att till transportförsäkring hör alla försäkringar som avser sjö-, land- och lufttransporter med undantag för sådan transportförsäkring (t. ex resgodsförsäkring) som ingår i paket- eller kombinationsförsäkring som hör till någon annan verksamhetsgren. Inom sjökaskoförsäkring skall även redovisas rederiansvarighets- och rederiintresseförsäkring samt varvens försäkringar för nybyggnader och för skadeståndsskyldighet.

Anvisningar till 30 §.

I Ny försäkringsredovisning som presenteras på sid 148 i utredningens delbetänkande har föreslagits att beteckningen placeringstillgångar skall användas för tillgångar som motsvarar varulagret inom andra branscher. Utredningen har godtagit detta förslag. Beteckningen placeringstillgångar återfinns emellertid inte i själva förslaget till ny försäkringsrörelselag utan endast i motiven och i förslaget till balansräkning. Placeringstillgångarna skall i princip värderas som omsättningstillgångar enligt bokföringslagen, dvs. enligt lägsta värdets princip. Placeringstillgångar är enligt utredningens förslag obligationer och förlagsbevis, placeringsaktier, svenska inteckningslån, svenska kommunlån, konverteringslån, andra värdehandlingar och placeringsfastigheter. *I anvisningspunkt 1 tredje stycket* vars utformning har hämtats från regeringens proposition 1980/81:68 (Företagsbeskattning del A), har utredningen därför bytt ut beteckningen "omsättningstillgång" mot placeringstillgång.

Femte stycket av anvisningspunkt 1 innehåller regler för det s. k. antalsavdraget, som får göras för individuell livförsäkring, individuell annan personförsäkring och gruppförsäkring, var för sig vid beräkning av den skattepliktiga inkomsten för livförsäkringsbolag. Denna indelning i tre kategorier av försäkringar anknuter till uppdelningen på verksamhetsgrenar enligt nu gällande redovisningskungörelse. Utredningen ger emellertid förslag till ny fördelning på verksamhetsgrenar i livförsäkringsbolag på sid. 333 i delbetänkandet. Denna nya fördelning på verksamhetsgrenar föreslås emellertid inte föranleda någon ändring i tillämpningen av bestämmelserna i förevarande stycke.

Den säkerhetsfond som avses i *anvisningspunkt 2 första stycket* i nuvarande lydelse är inte samma säkerhetsfond som avses i samma stycke föreslagen lydelse. Utredningen föreslår på sid. 358 i delbetänkandet att de

tre överskottsfonderna i personförsäkringsrörelsen med grunder, återbäringsfond, utjämningsfond och säkerhetsfond till vilka avsättning skall ske enligt nu gällande lag, skall sammanslås till en fond, benämnd återbäringsfond. Detta innebär att säkerhetsfond enligt 271 § gällande försäkringsrörelselag inte längre skall finnas. Sådan säkerhetsfond har även avsatts för skadelivränterörelsen i skadeförsäkringsbolag. I 17 och 18 §§ utredningens förslag till lag om införande av lag (1982:000) om försäkringsrörelse finns bestämmelser om vad som skall ske med dessa fonder.

På sid. 335 i delbetänkandet föreslår utredningen att från försäkringsfonden i skadeförsäkringsbolag skall säkerhetstilläggen brytas ut för att bilda en egen fond, benämnd säkerhetsfond. Denna fond skall redovisas som särskild post under huvudgruppen obeskattade reserver. Minimi- och maximigränserna för säkerhetstilläggen framgår av försäkringsinspektionens normalplan för avsättning till försäkringsfond i skadeförsäkringsbolag (BFFS 1979: 4, F: 2). Försäkringarna i form av säkerhetstillägg syftar till att gardera bolagen mot ogynnsamma avvikelser från de försäkringstekniska beräkningarna, som har gjorts för att förutberäkna de framtida kostnaderna för bolagens förpliktelse. Avsättningarna till säkerhetstillägg skall i princip vara försäkringstekniskt motiverade. Utredningens förslag att bryta ut säkerhetstilläggen och låta dem bilda en egen fond utgör ingen saklig ändring utan är endast ett sätt att öppet redovisa dessa säkerhetstillägg. När beteckningen säkerhetsfond omnämns i fortsättningen i utredningens förslag till ändringar i kommunalskattelagen är det dessa ur försäkringsfonden utbrutna säkerhetstilläggen som avses.

Övriga ändringar i förevarande stycke är redaktionella. Beteckningen försäkringsfond har bytts ut mot försäkringstekniska skulder och "ömsesidig kreatursförsäkringsanstalt" mot ömsesidig försäkringsanstalt för husdjursförsäkring.

I *andra stycket* av förevarande anvisningspunkt har beteckningen försäkringsfond bytts ut mot försäkringstekniska skulder samt den av utredningen föreslagna nya säkerhetsfonden införts som en av delposterna för vinstens framräknande.

Den i andra stycket anvisningspunkt 2 angivna räntesatsen på fyra procent vid beräkning av vinsten på själva försäkringsrörelsen i samband med avsättning till utjämningsfonden borde enligt utredningens mening höjas då den sedan länge är helt inaktuell på kapitalmarknaden. En höjning av räntesatsen påverkar emellertid försäkringsbolagens totala skatt om avsättning till utjämningsfonden sker. Ett sådant ändringsförslag ligger inte inom de direktiv som utredningen fått, varför utredningen inte lägger fram något förslag i denna del utan endast pekar på att det finns behov av en sådan ändring.

I *tredje stycket anvisningspunkt 2* finns en bestämmelse om att från vinsten skall avräknas ökning av i lag föreskriven säkerhetsfond, eller om fonden nedsatts, tilläggas belopp motsvarande nedsättningen. Med säkerhetsfond avses här säkerhetsfond enligt 271 § gällande FRL. Denna bestämmelse skall därför utgå.

I *femte stycket av anvisningspunkt 2* ges en definition av försäkringsfond för egen räkning. Denna definition har ändrats till att avse försäkringstekniska skulder för egen räkning enligt den definition som utredningens förslag i 7 kap. 1 § i förslag till ny lag om försäkringsrörelse. I denna definition ingår beslutad återbäring (beslutad premieåterbetalning) och skadebehandlingsreserv varför femte stycket andra och tredje punkten kan utgå.

I femte stycket sista punkten av förevarande anvisningspunkt ges en specialregel för bolag som meddelar sjöförsäkring. Bolagsordningarna hos dessa bolag innehåller bestämmelser om den s. k. standardmetoden, som bl. a. syftar till att möjliggöra extra förstärkningar av reserverna i denna verksamhet. Ny försäkringsredovisning (sid. 24) föreslår att dessa bestämmelser skall upphöra och att sjöförsäkringen i sin redovisning skall följa samma regler som övrig skadeförsäkring. Utredningen har godtagit detta förslag och föreslår att bestämmelsen i sista punkten i förevarande stycke skall utgå. En effekt av detta förslag blir att de bolag som meddelar sjöförsäkring får högre skatt. Det finns emellertid inte något sakligt skäl att förändra beskattningen för dessa bolag. Ett sätt att undvika en förändring av beskattningen är att försäkringsinspektionen i normalplanen höjer säkerhetstilläggen för de bolag som meddelar sjöförsäkring.

Ändringen i *sjätte stycket* är redaktionell.

Utredningen föreslår att efter sjunde stycket som innehåller en definition av utjämningsfond skall tas in ett nytt stycke som skall innehålla en definition av den av utredningen föreslagna säkerhetsfonden. Med säkerhetsfond förstås alltså enligt det nya *åttonde stycket* en fond i vilken skadeförsäkringsbolagen skall redovisa säkerhetstilläggen enligt en av försäkringsinspektionen fastställd normalplan. Den senaste versionen av normalplanen fastställdes senast den 18 januari 1979 av försäkringsinspektionen, BFFS 1979: 4. En beskrivning av den föreslagna säkerhetsfonden finns i motiven till anvisningspunkt 2 första stycket.

Ändringen i *åttonde stycket* (nionde stycket föreslagen lydelse) av förevarande anvisningspunkt är i huvudsak redaktionell. Med säkerhetsfond avses den i nya *åttonde stycket* angivna säkerhetsfonden.

I *åttonde stycket* (nionde stycket föreslagen lydelse) föreslår utredningen vidare att *sista punkten* skall utgå. Utredningen har i förslag till ny lag om försäkringsrörelse (1 kap. 2 §) föreslagit att de bolag som driver annan s. k. långfristig personförsäkringsrörelse inte skall få förena denna med annan försäkringsrörelse än personförsäkring. Detta innebär att skadeförsäkringsbolagen i fortsättningen inte kan driva personförsäkring med grunder. Detta sker inte heller i praktiken. Sista punkten i detta stycke har därför inte längre aktualitet för försäkringsbolagen.

2.6 Förslaget till

Lag om värdepapperscentralen m. m.

Utredningen har i förslaget till ny lag om försäkringsrörelse föreslagit att större delen av bestämmelserna i lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering (LFA) skall ingå i försäkringsrörelselagen. I LFA lämnas kvar vissa bestämmelser om auktorisation av förvaltare och meddelande av tillstånd att i aktiebok införa utländsk förvaltare m. m. samt om värdepapperscentralen och tillsynen över denna m. m. Enligt utredningens mening bör motsvarande bestämmelser för bankaktiebolag flyttas över till en ny lag om bankrörelse. Utredningen föreslår därför att lagen om förenklad aktiehantering upphör och att de kvarvarande bestämmelserna ingår i en lag om värdepapperscentralen. Om förslaget till ny lag om försäkringsrörelse skulle genomföras före motsvarande omarbetning av bankrörelselagen bör LFA endast gälla för bankaktiebolag utom såvitt avser 17, 19 och 20 §§.

vilka även skall tillämpas på aktiebolag och försäkringsaktiebolag som är avstämningsbolag. I 5 och 7 §§ finns inom parentes hänvisningar till en ny lag om bankaktiebolag. Vilka paragrafer hänvisningarna skall avse får bestämmas när den nya lagen om bankaktiebolag föreligger.

2.7 Förslaget till

Lag om ändring i lagen (1967: 531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m.

Utredningen har i 6 kap. 6 § förslaget till ny lag om försäkringsrörelse gjort en hänvisning till 23 § lagen om tryggande av pensionsutfästelse m. m. Utredningen föreslår därför att motsvarande hänvisning införs i förevarande lag.

Sammanställning av remissyttranden över försäkringsrörelseutredningens betänkande (DsE 1981: 11) Följdlagstiftning till en ny lag om försäkringsrörelse

Remissinstanserna har i huvudsak förklarat sig inte ha något att erinra mot de av utredaren föreslagna lagändringarna.

1. Bankinspektionen: Inspektionen får, såvitt gäller den föreslagna lagen om Lag om värdepapperscentralen m. m., anmäla att den inte har någon erinran mot förslaget som sådant men ifrågasätter om inte banklagsutredningens kommande förslag bör avvaktas. Inspektionen vill fästa uppmärksamhet på att, när det gäller bidraget till inspektionen, det i senare lagstiftning angivits till sitt högsta belopp. Se t. ex. 43 § i fondkommissionslagen (1979: 748) och 19 § lagen (1980: 2) om finansbolag.

2. Försäkringsinspektionen: Inspektionen har i utredningen företrätts av två experter och även i övrigt har ett nära samarbete förekommit under utredningsarbetet mellan utredningen och företrädare för inspektionen, därvid inspektionens synpunkter beaktats i stor utsträckning. De framlagda förslagen är enligt inspektionens mening i huvudsak väl ägnade att läggas till grund för lagstiftning.

— — —

Förslaget till lag om ändring i lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket

Utredningens förslag har i huvudsak begränsats till följdändringar på grund av ändringar i lagen om försäkringsrörelse. De grundläggande principerna i utländska lagen utreds f. n. av försäkringsverksamhetskommittén, vars uppdrag är mycket långtgående och berör en stor del av bestämmelserna i lagen. Utredningen har därför — med vissa undantag — inte gjort vare sig någon saklig eller språklig översyn av lagen. Inspektionen vill emellertid i detta sammanhang fästa uppmärksamheten på vad inspektionen anfört i sitt yttrande (sid. 4) över utredningens förslag till ny försäkringsrörelselag rörande lämpligheten av att införa ett stadgande som markerar skyldigheten att bedriva rörelsen på ett sätt som är ägnat att främja en sund utveckling av försäkringsväsendet. Det förtjänar enligt inspektionens mening övervägas om inte ett motsvarande stadgande redan nu borde införas i exempelvis 1 § i den utländska lagen.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1972: 262) om understödsföreningar

26 §

I förevarande paragraf föreslås en utökning i vad avser personkretsen av förbudet mot lån till personer i ansvarig ställning i understödsförening. Motsvarande bestämmelser finns i utredningens förslag till ny försäkringsrörelselag, 12 kap. 12 §. Någon motsvarighet till dispensregeln i 12 kap. 13 § andra stycket har emellertid ej föreslagits för understödsföreningar. Utredningen har inte motiverat varför åtskillnad gjorts på denna punkt. Även om behovet av en dispensregel möjligen inte kan anses lika uttalat för understödsföreningar anser dock inspektionen att införandet av en sådan bör övervägas.

73 §

Beträffande understödsföreningar föreslår utredningen en bestämmelse om minimibidrag för täckande av kostnaderna för inspektionens verksamhet som överensstämmer med den som föreslås för försäkringsbolag och utländska försäkringsföretag, 19 kap. 14 § försäkringsrörelselagen resp. 26 § utländska lagen. Mer än tre fjärdedelar av understödsföreningarna debiteras f. n. de 200 kronor som utgör gällande minimibidrag. Sammantaget svarar dessa föreningar för endast 3,6% av det totala tillsynsbidraget från understödsföreningar. Den föreslagna höjningen av minimibidraget till fyra procent av basbeloppet är utan nämnvärd betydelse från statsfinansiell synpunkt. Enligt inspektionens bedömning skulle emellertid höjningen bli ekonomiskt betungande för många av de mindre föreningarna och rent av tvinga ett flertal av dessa att träda i likvidation. Tillsynsbidraget utgör nämligen f. n. i många fall en stor del av föreningens totala omkostnader. Mot denna bakgrund bör övervägas om inte minimibidraget skall sättas till ett lägre procenttal än det som föreslagits av utredningen.

Förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)

Utredningen har begränsat ändringsförslagen i kommunalskattelagen till direkta följdändringar till förslaget till ny försäkringsrörelselag. Däremot har utredningen inte föreslagit ändringar som skulle kunna följa av förslagen till nya scheman för resultat- och balansräkningarna. Enligt utredningens mening ligger det utanför de direktiv som utredningen erhållit att ta ställning till denna fråga men om utredningens förslag till nya redovisningsregler genomförs kan det dock enligt utredningen visa sig lämpligt att tillsätta en särskild skatteutredning för att se över de formella bestämmelser i kommunalskattelagen som avser försäkringsbolagen. Inspektionen har inget att erinra mot detta ställningstagande från utredningens sida. Vid en sådan skatteutredning synes lämpligen vissa frågor som rör understödsföreningarna också tas upp till behandling.

Utredningen har på andra håll i följdlagstiftningen föreslagit att den ålderdomliga benämningen anstalt byts ut mot företag. Det synes inspektionen lämpligt att i enlighet härmed ordet "anstalt" i olika böjningsformer genomgående – i vad avser såväl svenska som utländska bolag – byts ut mot "företag" i motsvarande former även i kommunalskattelagen.

Beträffande den föreslagna ändringen i 30 § 3 mom. synes nuvarande och föreslagen lydelse ha förväxlats.

Övriga författningsförslag

Inspektionen har ej något att erinra mot dessa förslag.

3. Riksskatteverket (RSV): Förslagen till ändringar i kommunalskattelagen (KL) innebär i huvudsak endast vissa terminologiska förändringar, som följer av de benämningar som använts i utredningens tidigare förslag till en ny lag om försäkringsrörelse. RSV har inget att erinra häremot. RSV vill dock ifrågasätta lämpligheten av att i tredje stycket av punkten 1 av anvisningarna till 30 § KL byta ut ordet omsättningstillgång mot placeringstillgång. Även om termen placeringstillgång i detta sammanhang i och för sig är ändamålsenlig för att uttrycka vad som avses, bör den inte införas i KL utan att vara definierad i lag (försäkringsrörelselagen eller KL). I KL förekommer endast anläggningstillgång och omsättningstillgång och hänvisningen till punkt 1 fjärde stycket av anvisningarna till 28 § KL avser omsättningstillgång.

Vidare ifrågasätter RSV om det är lämpligt att i åttonde stycket av punkt 2 av anvisningarna till 30 § KL hänvisa till BFFS 1979: 4. Även om den av försäkringsinspektionen fastställda normalplanen kan komma att kvarstå oförändrad under en mycket lång tid, innebär angivandet av författningsnumret att varje ändring i normalplanen nödvändiggör en ändring i KL. Stycket bör i stället få följande lydelse: Med säkerhetsfond förstås här en fond i vilken skadeförsäkringsanstalt skall redovisa säkerhetstillägen enligt av försäkringsinspektionen med stöd av 11 kap. 1 § lagen (1982:000) om försäkringsrörelse fastställd normalplan.

RSV har inget att erinra mot att den i andra stycket av punkt 2 av anvisningarna till 30 § KL angivna räntesatsen ses över av en särskild utredning.

Slutligen vill RSV peka på att det på s. 48 i slutbetänkandet har skett en omkastning av nuvarande lydelse och föreslagen lydelse av 30 § 3 mom. KL och att två ord ("som närmare") har fallit bort på den näst sista raden i den föreslagna lydelsen. Vidare har på s. 50 angetts att lydelsen av punkt 1 av anvisningarna till 30 § KL hämtats ur prop. 1980/81: 68. Förslaget har emellertid upphöjts till lag genom SFS 1981: 295, som kom ut från trycket den 28 april 1981.

4. Svea hovrätt: I fråga om såväl förslaget till lag om ändring i lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket som förslaget till lag om ändring i lagen (1972: 262) om understödsföreningar gäller att förslagen huvudsakligen rör försäkrings- tekniska och redovisningstekniska frågor av vilka hovrätten saknar närma-

re erfarenhet. Från lagteknisk synpunkt vill hovrätten emellertid anmärka att de i förslagen upptagna bestämmelserna om föreläggande och utdömande av vite (25 a § resp. 74 §) bör kompletteras med regler om rätt till fullföljd av talan mot sådana beslut hos kammarrätten (jfr hovrättens tidigare yttrande s. 6). Ett iakttagande härav kräver en redaktionell jämkning i 33 § i förstnämnda lag.

Beträffande övriga författningsförslag föranleder dessa inte något annat hovrättens uttalande än att nuvarande och föreslagen lydelse synes ha blivit till en del omkastad såvitt avser 30 § 3 mom. i förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370).

5. Bokföringsnämnden (BFN): I BFN:s tidigare yttrande framhålls att en utgångspunkt för nämnden har varit att redovisningsbestämmelserna för försäkringsbolag – och då särskilt de bestämmelser och anvisningar som avser årsredovisningen – bör överensstämma med dem som gäller för de allmänna aktiebolagen.

BFN finner därför att de värderingsregler som föreslås gälla utländsk försäkringsanstalt som driver rörelse här i riket (14 § 1 st. om värdering av omsättningstillgångar och 2 st. om möjlighet att värdera värdehandlingar till anskaffningsvärdet), borde ha en utformning som överensstämmer med vad som behandlades i det tidigare yttrandet från BFN – se sidorna 10–15.

Beträffande utredningens förslag till lag om ändring i lagen (1972: 262) om understödsföreningar noteras att regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, försäkringsinspektionen får utfärda föreskrifter om löpande bokföring, årsbokslut och årsredovisningar samt därvid meddela från bokföringslagen avvikande föreskrifter då sådana är betingade av understödföreningarnas särart. BFN har i sitt tidigare yttrande angivit (s. 2): "BFN finner detta vara lämplig ordning. Beträffande anvisningsfunktionen bedömer BFN att försäkringsinspektionen är en lämplig instans. Dock borde föreskrivas att inspektionen har att samråda med BFN innan anvisningar som innebär avvikelser från BFL utfärdas. BFN har inte kompetens att utfärda anvisningar i branschspecifika frågor men bör ändå få tillfälle att yttra sig om det som berör det centrala redovisningsområdet. Därtill får BFN en bättre överblick över utvecklingen på det totala redovisningsområdet med ett sådant förfarande."

6. Riksåklagaren: Utredningen följer i föreliggande delbetänkande de riktlinjer som kom till uttryck i tidigare framlagt förslag om ny lag om försäkringsrörelse. Det nu framlagda förslaget till följdlagstiftning synes väl anpassat till nämnda lagförslag. Från de synpunkter jag har att företräda föranleder utredningens förslag inte någon erinran.

7. Fullmäktige i Sveriges riksbank: Fullmäktige vill här erinra om de syn-

punkter som framfördes den 11 juni 1981 angående utredningens förslag om lag om försäkringsrörelse. Fullmäktige biföll då förslaget att skadeförsäkringsbolag skulle få emittera konvertibla skuldebrev och skuldebrev förenade med optionsrätt men underströk samtidigt att det vore lämpligt att avvakta resultatet av försäkringsverksamhetskommitténs arbete innan lagändringar rörande dessa typer av skuldebrev vidtas. Förslaget att skadebolag skulle få emittera vinstandelslån avstyrktes.

I utredningens nu föreliggande förslag till försäkringsrörelseförordning berörs anmälan för registrering av konvertibla skuldebrev och skuldebrev med optionsrätt. Dessa skuldebrev omnämns även på andra punkter i förslagen till följdlagstiftning. Fullmäktiges synpunkter på lagen om försäkringsrörelse gäller även följdlagstiftningen.

8. Försäkringsverksamhetskommittén (E 1979:01): Av samma skäl som kommittén anförde i sitt remissvar 1981-05-07 över delbetänkandet (Ds E 1980:6) Ny lag om försäkringsrörelse, anser sig kommittén icke kunna i detalj ta ställning till den nu aktuella promemorian.

9. Försäkringsrättskommittén (Ju 1974:09): Från försäkringsrättskommitténs synpunkt finns inte några invändningar att göra mot de i remitterade betänkandet framställda förslagen.

10. Svenska försäkringsbolags riksförbund: Riksförbundet har i stort sett inga invändningar mot de föreslagna följdändringarna utan inskränker sig i sitt yttrande till vissa detaljsynpunkter på de nedan angivna lagförslagen.

— — —

Lagen om ändring i kommunalskattelagen

Riksförbundet föreslår att "försäkringsanstalt" i likformighetens syfte utbytes mot "försäkringsbolag" även i kommunalskattelagen.

11. Utländska försäkringsbolags förening: Föreningen har inte några invändningar mot de föreslagna ändringarna. Föreningens inställning grundar sig på att några sakliga ändringar ej föreslås i de lagar som betänkandet omfattar utan det är endast fråga om konsekvensändring föranledda av förslaget om ny lag om försäkringsrörelse över vilket föreningen tidigare avgivit yttrande.

12. Svenska livförsäkringsföreningars riksförbund: I 26 § lagen om understödsföreningar (UFL) föreslås en ändring innebärande en utökning av den krets personer till vilka förening ej får lämna lån. Mot detta förslag har vi inget att erinra.

I förtydligande syfte får vi dock föreslå, att orden "annan befattning" i

förslaget utbytes mot "annan ansvarig befattning". Den nuvarande lydelsen har nämligen på flera håll felaktigt tolkats som om ett generellt förbud förelåg för föreningarna att lämna lån till sina anställda.

I 73 § UFL föreslås en ändring innebärande att minimibeloppet för föreningarnas årsbidrag till Försäkringsinspektionen skall höjas från kr. 200:— till 4% av basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring vid nästföregående års utgång med viss avrundning uppåt. Med det basbelopp, som nu gäller kr. 17 300:—, skulle det minsta bidragsbeloppet bli kr. 700:— per år.

Många understödsföreningar är så små att föreningarna med det höjda bidragsbeloppet får förvaltningskostnader som inte är skäligen med hänsyn till verksamhetens omfattning. Dessa föreningar uppfyller således inte UFL:s krav på skälighet, något som, så vitt vi kan bedöma, måste föranleda ingripande från Försäkringsinspektionen.

Den uppkomna situationen torde endast kunna lösas genom något av följande 4 alternativ:

- 1) Föreningen utökar sin verksamhet så att förvaltningskostnaderna blir skäligen, t. ex. genom att överta annan förenings verksamhet.
- 2) Föreningen överlåter sin verksamhet på annan förening.
- 3) Föreningen upphör med sin verksamhet och delar ut kvarstående medel till medlemmarna eller disponerar medlen på annat i stadgarna angivet sätt.
- 4) Föreningen begär att Försäkringsinspektionen som följd av verksamhetens ringa omfattning medger enligt 2 § 2:a stycket UFL undantag från lagens bestämmelser, däribland 73 §.

Förbundet finner det mycket angeläget att åsyftade föreningar ges skälig tid för att anpassa sin verksamhet till den föreslagna stora höjningen av kostnadsbidraget till Försäkringsinspektionen eller att avveckla verksamheten på det för medlemmarna bästa sättet. På grund härav får vi föreslå att %-talet 4 för det minsta bidraget enligt 73 § UFL i förslaget i betänkan- det bestämmas till högst 2% under en övergångstid på 5 år.

I övrigt har förbundet intet anföra rörande de föreslagna ändringarna i UFL.

13. Svenska arbetsgivareföreningen: Svenska Arbetsgivareföreningen har ingen erinran mot de framlagda förslagen.

14. Sveriges industriförbund: Förbundet har ingen erinran mot det framlagda förslaget om följdlagstiftning till en ny lag om försäkringsrörelse.

15. Styrelsen för Stockholms fondbörs: Från de synpunkter fondbörsen har att beakta saknar börsstyrelsen anledning till erinran mot utredningens förslag.

16. Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag: Förslaget till VPC-lag är baserat på de nuvarande bestämmelserna i lagen om förenklad aktiehantering. Med denna utgångspunkt synes förslaget vara ändamålsenligt utformat. Vi har dock inte gjort en fullständig detaljgranskning av förslaget, eftersom den nya lagen kan träda i kraft först när också en ny banklag föreligger.

17. Pensionskassan SHB: Vi har inte något att erinra mot det förslag till ändringar i lagen om understödsföreningar som framlagts i rubr. betänkande.

18. Försäkringsjuridiska föreningen: Det nu framlagda förslaget till följdlagstiftning, omfattande promulgationslag, försäkringsrörelseförordning m. m., finner föreningen väl avvägt. Föreningen tillstyrker således att förslaget lägges till grund för lagstiftning.

19. Sveriges finansanalytikers förening (SFF): SFF finner ingen anledning att tycka något annat än de sakkunniga och vi biträder därför den nya lagtexten.

20. Arbetsmarknadens Försäkringsaktiebolag (AFA): Försäkringsrörelsetredningen har gjort en granskning av flera lagar och där föreslagit konsekvensändringar, grundade på dess förslag till ny lag om försäkringsrörelse. AFA har inte funnit anledning göra någon närmare genomgång av huruvida det finns annan lagstiftning där konsekvensändringar bör vidtagas. Emellertid får, såvitt vi kan finna, utredningsförslag om ny lag om försäkringsrörelse betydelse även för två andra lagar, nämligen lagen om krigsansvarighet för liv- och invaliditetsförsäkring samt lagen med vissa bestämmelser om inländsk försäkringsrörelse vid krig m. m. Här torde t. ex. förslaget att de tre överskottsfonderna återbäringsfond, utjämningsfond och säkerhetsfond sammanslås till en fond, benämnd återbäringsfond, böra medföra vissa konsekvensändringar liksom övervägande om ändringar i vad gäller paragrafhänvisningar.

Skandias skrivelse

Betr.: Förslag till ny lag om försäkringsrörelse (Ds E 1980: 60)

Försäkringsaktiebolaget Skandia vill med denna skrivelse för departementet redovisa en svårighet i tillämpningen av gällande lag om försäkringsrörelse. Denna svårighet synes inte tidigare ha blivit behandlad i förarbetena till den nya tänkta lagen.

Bakgrunden är följande.

Försäkringsbolaget A vill återförsäkra en portfölj av försäkringar hos försäkringsbolaget B. På portföljen uppstår en viss försäkringsfond F. Med avseende på försäkringsfonden F kan återförsäkringsavtalet utformas på två olika sätt.

F kvarligger hos A. Detta innebär att de värdehandlingar som motsvarar F befinner sig i A:s förvar. När B i sin balansräkning redovisar F såsom skuld har B inte motsvarande värdehandlingar och redovisar därför på balansräkningens tillgångssida en "fordran på försäkringsbolag". Detta förfaringsätt brukar benämnas "återförsäkring med deposition av försäkringsfonden hos cedenten".

F kvarligger inte hos A. De värdehandlingar som motsvarar F befinner sig då i B:s förvar. När B i sin balansräkning redovisar F såsom skuld, har B motsvarande tillgångar i form av värdehandlingar och dessa återfinnes redovisade på balansräkningens tillgångssida. Detta förfaringsätt brukar benämnas "återförsäkring utan deposition av försäkringsfonden hos cedenten".

I bägge fallen ser alltså balansräkningens skuldsida hos B likadan ut. I det förstnämnda fallet finns på tillgångssidan en motsvarande fordran på försäkringsbolag. I det andra fallet innehar B motsvarande värdehandlingar och dessa finns redovisade på balansräkningens tillgångssida.

Om den återförsäkrade portföljen avser livförsäkring skall B enligt 7 kap. 11 § i nu föreliggande förslag till ny lag om försäkringsrörelse, pantsätta värdehandlingar svarande mot försäkringsfonden. Har återförsäkringen skett "utan deposition" uppstår då inga problem.

Bolaget B kan pantsätta de värdehandlingar som bolaget innehar och som motsvarar försäkringsfonden. Har däremot återförsäkringen skett "med deposition" har inte bolaget några motsvarande värdehandlingar. Den aktuella paragrafen i lagen om försäkringsrörelse räknar upp olika slag av värdehandlingar som är tillåtna att användas vid pantsättning av försäkringsfond. Bland dessa värdehandlingar ingår emellertid inte fordran på försäkringsbolag. B har således inte de aktuella värdehandlingarna och kan inte klara pantsättningen.

Det vanligaste förfaringsättet vid återförsäkring är att premiereserven är deponerad men inte ersättningsreserven. De ovan beskrivna förhållan-

dena synes då leda till en paradox. Å ena sidan är de flesta återförsäkringsavtal avseende livförsäkring utformade med deposition, å andra sidan kan det mottagande bolaget inte fullgöra pantsättningskyldigheten. Förklaringen är följande. I kraft av ett cirkulär som utfärdades av Försäkringsinspektionen i början på 1920-talet skall svenska försäkringsbolag som meddelar livåterförsäkring med deposition redovisa densamma enligt s. k. riskpremiemetod. Denna metod innebär att försäkringsfonden icke redovisas i balansräkningen och att förändringarna i försäkringsfonden salderas mot premieinkomsten och skadekostnaden. Effekten blir att försäkringsfonden och dess förändringar icke figurerar i bolagets resultaträkning och balansräkning. På detta sätt undviks pantsättningskravet.

Det internationellt vedertagna sättet att redovisa återförsäkring med deposition av försäkringsfonden är inte i överensstämmelse med det ovan refererade cirkuläret. Man redovisar försäkringsfonden och dess förändringar öppet i resultaträkning och balansräkning och redovisar bland tillgångarna en fordran på försäkringsbolag.

Det synes önskvärt att man också här i landet skulle kunna redovisa livåterförsäkring enligt vedertagen internationell praxis. Ett sätt att åstadkomma detta vore att i 7 kap. 9 § i nu föreliggande förslag till ny lag om försäkringsrörelse, tillfoga ytterligare ett slag av tillgångar som må användas för redovisning av försäkringsfond för livförsäkring, nämligen följande, som då skulle få nummer 10.

Fordran hos försäkringsbolag motsvarande försäkringsfond för mottagen livåterförsäkring där mot fordran svarande tillgångar kvarhållits hos det avgivande bolaget.

Skandia hemställer att departementet vid utformningen av propositionen måtte beakta ovanstående förslag till komplettering av den angivna paragrafen.

Remissammanställning beträffande förslag till ändring i försäkringsrörelselagen (1982: 000)

1. Försäkringsinspektionen

Inspektionen — — — tillstyrker föreslagen komplettering i en ny punkt 10 med den ändringen att ordet "försäkringsfond" ersätts av uttrycket "försäkringstekniska skulder".

Inspektionen förordar att punkt 9 i nämnda lagrum samtidigt ges följande ändrade lydelse.

"värdet av återförsäkringsgivarnas ansvarighet på grund av de livförsäkringar som har övertagits i form av återförsäkring *minskat med skuld till återförsäkringsgivarna där mot skulden svarande tillgångar har kvarhållits av det avgivande bolaget*. varvid dock värdet av utländskt försäkringsföretags ansvarighet inte får användas till redovisning av försäkringstekniska skulder i större omfattning än vad försäkringsinspektionen medger med hänsyn till försäkringstagarnas säkerhet".

Genom den förordade kompletteringen — — — (kursiverad här ovan) åstadkommes att kraven i övrigt enligt 7 kap. 9 § blir tillämpliga på de tillgångar som kvarhållits av avgivande bolag vilket — i de fall avgivande bolag är svenskt — står i samklang med den ovan tillstyrkta kompletteringen av punkt 10. Inspektionen får i sammanhanget uttrycka den meningen att en motsvarande komplettering av förslaget till lag om ändring i lagen (1950: 292) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket ej torde erfordras eftersom inspektionens medgivande krävs i varje särskilt fall då återförsäkringsgivarens ansvarighet skall kunna redovisas som tillgång i förevarande sammanhang (13 §) och nu nämnda förhållande torde då kunna beaktas.

2. Svenska försäkringsbolags riksförbund

Riksförbundet delar uppfattningen att det internationellt vedertagna sättet att redovisa återförsäkring med deposition av försäkringsfonden hos cedenten bör få tillämpas även av svenska försäkringsbolag vid mottagen eller avgiven livåterförsäkring.

Riksförbundet tillstyrker det föreslagna tillägget av en punkt 10 i 7 kap. 9 § nya lagen om försäkringsrörelse. Dessutom bör införandet av bruttoredovisningsprincipen föranleda en följdändring i punkt 9 i samma paragraf. Punkt 9 bör formuleras så att värdet av återförsäkrarens ansvarighet redovisas endast i den mån ansvarigheten överstiger av återförsäkrare hos bolaget ställd reservdeposition.

3. Folksam

Folksam tillstyrker Skandias förslag. Det bör i den nya lagen om försäkringsrörelse införas en bestämmelse som gör det möjligt att redovisa livåterförsäkring på internationellt vedertaget sätt.

Innehåll

Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	2
Utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 10 juni 1982	29
1 Inledning	29
2 Föredraganden	30
2.1 Följdlagstiftningen	30
2.2 Redovisning av livåterförsäkring	31
3 Upprättade lagförslag	32
4 Specialmotivering	32
4.1 Lag om ändring i lagen (1950: 272) om rätt för utländsk försäkringsanstalt att driva försäkringsrörelse här i riket	32
4.2 Lag om ändring i lagen (1972: 262) om understödsföreningar ..	37
4.3 Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)	40
4.4 Lag om ändring i lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering	42
4.5 Lag om ändring i lagen (1967: 351) om tryggande av pensionsutfästelse	43
5 Hemställan	44
6 Beslut	44
Bilaga 1 Försäkringsrörelseutredningens förslag till följdlagstiftning	45
Bilaga 2 Sammanställning av remissyttranden över försäkringsrörelseutrednings betänkande	81
Bilaga 3 Skrivelse från försäkringsaktiebolaget Skandia om ändring i försäkringsrörelselagen	88
Bilaga 4 Sammanställning av remissyttranden över Skandias skrivelse	90